

เงาศิลป์ คงแก้ว

เงาศิลป์ คงแก้ว

ชมรมกัลยาณธรรม หนังสือดีลำดับที่ ๓๓๘

เรื่องของแม่ชีป่าน

เล่าโดย : เงาศิลป์ คงแก้ว

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มีนาคม ๒๕๕๙

จำนวนพิมพ์ : ๓,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดย ชมรมกัลยาณธรรม

๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ

อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓

รูปเล่ม : ศิรัส วัชระสุขจิตร

แยกสีและจัดพิมพ์ : แคนนา กราฟฟิค โทร ๑๘๖-๓๑๔-๓๖๕๑

สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

www.kanlayanatam.com

Facebook: Kanlayanatam

คำนิยม

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

"ป่าน" หรือ วิมุตตา กุนวงษ์ เป็นชื่อของแม่ชีน้อยวัย ๑๓ ปี ซึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็งตับอ่อนตั้งแต่อายุ ๙ ขวบ ว่ากันว่าโรคนี้เกิด น้อยมากกับเด็ก เธอเป็นรายแรกของโรงพยาบาลรามาธิบดีที่พบโรคนี้ อีกทั้งเป็นรายที่ ๓ ที่พบในเมืองไทย ที่หาได้ยากพอๆ กันหรือยากยิ่งกว่า ก็คือ เด็กที่เผชิญกับโรคร้ายด้วยใจสงบและมั่นคงจนกระทั่งถึงวาระ สุดท้ายของชีวิต แม่ชีปานคือหนึ่งในนั้น

นับตั้งแต่วันที่รู้ความจริงจนถึงวันที่สิ้นลม เธอมีเวลาเพียง ๔ เดือนเท่านั้นสำหรับการรับมือกับโรคร้าย แต่เธอก็สามารถเผชิญกับ มันและความตายที่จะมาถึงด้วยความกล้าหาญและสง่างาม ในขณะที่ เยียวยากายด้วยวิถีธรรมชาติ เธอก็เยียวยาใจไปพร้อมกันโดยอาศัย ธรรมโอสถ แม้กายนั้นสุดวิสัยที่จะเยียวยาได้เพราะมะเร็งลุกลามไป มากแล้ว แต่ใจนั้นไม่มีคำว่าสายสำหรับการเยียวยารักษา ดังนั้นแม้ กายของเธอจะป่วยหนัก แต่ใจของเธอหาได้ป่วยไปด้วยไม่

แม้อายุยังน้อยแต่เธอสามารถเข้าใจธรรมะที่ลึกซึ้งได้ นอกจาก การสวดมนต์แล้ว หนังสือธรรมะยังเป็นที่พึ่งทางใจของเธอ ที่สำคัญ กว่านั้นคือการภาวนาด้วยการพิจารณากายและใจอย่างต่อเนื่อง เรียน รู้จากทุกขเวทนาที่ปรากฏกับกาย เพื่อเห็นความจริงว่าสิ่งเหล่านี้มิอาจ ยึดมั่นถือมั่นเป็นเราและของเราได้เลย ความจริงดังกล่าวนี้แหละที่จะ นำไปสู่การปล่อยวาง จนทุกข์มิอาจย่ำยีบีฑาจิตใจได้ หนังสือเล่มนี้ไม่เพียงพาผู้อ่านไปสัมผัสกับชีวิตช่วงท้ายของ เด็กหญิงซึ่งได้ครองเพศนักบวชสมปรารถนาในเดือนสุดท้ายของชีวิต หากยังเปิดเผยให้เรารับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของเธอในช่วงวิกฤต ไม่มี คำโอดครวญต่อความทุกข์ ไม่มีอาการตื่นตระหนกหรือหวาดกลัวต่อ ความตาย มีแต่การยอมรับความจริง และเรียนรู้ที่จะปล่อยวางความ ทุกข์ ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นไม่ได้เลยหากปราศจากการภาวนาอย่างจริงจัง เรื่องราวของเธอจึงเป็นทั้งแบบอย่างและกำลังใจแก่ผู้ประสบโรคร้ายว่า ในช่วงวิกฤตของชีวิต แม้เทคโนโลยีนานาชนิดจะช่วยอะไรไม่ได้ แต่ ก็ยังมีธรรมเป็นที่พึ่งของใจได้

เรื่องราวของแม่ซีปานยังชี้ให้เห็นถึงพลังแห่งความรัก ทั้งของ พ่อแม่และคนรอบข้าง และที่สำคัญไม่น้อยกว่ากันคือ พลังแห่งเมตตาของ "หลวงพ่อ" ที่ถ่ายทอดธรรมะอันลึกซึ้งให้แก่เธออย่างต่อเนื่อง จนสามารถรักษาใจไม่ให้ทุกข์แม้กายใกล้แตกดับก็ตาม

หนังสือเล่มนี้เป็นบันทึกแห่งความรัก แต่หากไม่ได้รับความ เอื้อเฟื้อจากชมรมกัลยาณธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่ เรื่องของแม่ชี ป่านคงเป็นที่รับรู้ในวงจำกัด และคงมีน้อยคนที่จะได้รับประโยชน์ จากเรื่องราวของเธอ จึงขอขอบคุณชมรมกัลยาณธรรม แทนผู้อ่าน ทั้งหลายมา ณ ที่นี้

> พระไพศาล วิสาโล ๙ มีนาคม ๒๕๕๙

คำนำ หมรมกัลยาณธรรม

ชมรมกัลยาณกรรมได้รับต้นฉบับงานบันทึกเรื่องราวชีวิตของ แม่ชี้ปานจากพระอาจารย์ไพศาล วิสาโล ซึ่งท่านเมตตาให้โอกาสชมรม กัลยาณธรรมได้นำมาเผยแผ่เพื่อเป็นธรรมทาน จึงทำให้พวกเราได้มี โอกาสรู้จักเรื่องราวที่น่าประทับใจของเธอ และในการจัดเตรียมต้นฉบับ ให้พร้อมสำหรับงานพิมพ์ ก็มีโอกาสได้อ่านทุกตัวอักษรอย่างซาบซึ้ง สะเทือนใจ ทั้งจากถ้อยคำของผู้บอกเล่าเรื่องราวโดยรวมซึ่งเป็นคุณแม่ ของแม่ชี่น้อย ที่สื่อถึงความรักความใส่ใจและความห่วงใยอาทรจาก พ่อแม่ที่ยิ่งใหญ่เกินจะประเมินค่า ในอีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนที่แม่ชีปาน เธอได้บันทึกเรื่องราวต่างๆ ในช่วงเวลาที่เจ็บป่วยในช่วง ๔ เดือนสุดท้าย ของชีวิตไว้อย่างละเอียด และทำให้เห็นถึงจิตที่ประณีตและความ อาจหาญที่ไม่เคยเอ่ยถึงความเจ็บป่วยหรือความตายเลยสักคำ เธอมี ภูมิธรรมที่น่าชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่จะสะท้อนให้เราทุกคนย้อน กลับมาถามตัวเองว่าเราเตรียมพร้อมแคไหน กับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นโดย ไม่คาดฝันในชีวิต และที่หนักที่สุดคือการพลัดพรากจากทุกสิ่งทุกอย่าง ไป โดยไม่อาจต่อรองได้เลย ถึงวันนั้น ...เราจะพร้อมแค่ไหน และ จะวางจิตของเราอย่างไร

ในชีวิตของเราทุกคนย่อมต้องประสบกับความทุกข์นานาประการ ที่จะมาทดสอบสภาวะจิตใจของเรา หากเราไม่พบสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือ มีชีวิตมันราบเรียบมาก เราก็จะไม่มีโอกาสรู้จักชีวิตและขาดโอกาส เรียนรู้จากความทุกข์ ผู้ที่มีโอกาสพบทุกข์ที่หนักหนาสาหัส จึงถือเป็น ผู้โชคดีในแดนธรรม เช่นการที่พ่อแม่ต้องสูญเสียลูกอันเป็นที่รักในวัย ที่ไม่สมควร ความทุกข์อันใหญ่หลวงนี้ ใครเล่าจะหยั่งได้ว่ามันท่วมท้น ล้นใจเพียงไร ในฐานะแม่คนหนึ่ง ข้าพเจ้ารู้สึกนับถือน้ำใจของคุณพ่อ คุณแม่ของแม่ชีปานที่ใช้เวลาที่มีเหลือไม่มากนักสำหรับการอยู่พร้อมหน้า พ่อแม่และลูกรัก มาทุ่มเทดูแลเอาใจใส่ทะนุถนอมกายใจของเธออย่าง เต็มกำลังความสามารถ และให้โอกาสเธอได้ทำในสิ่งที่ฝัน ตั้งแต่การ ยอมไปอยู่ที่วัดกับหลวงพ่อที่เธอศรัทธาแม้จะยากลำบากเพียงไรใน การเดินทางลงมาหาอาหารให้ลูกที่ป่วยหนัก รวมทั้งการที่สนับสนุนให้ เธอได้เป็น "แม่ชีปาน" สมความตั้งใจของเธอรวมทั้งขออนุโมทนากับ "หลวงพ่อ" พระผู้เปี่ยมด้วยเมตตาและปัญญาอันประเสริฐที่ช่วยให้แม่ชี สามารถพบแสงสว่างทางธรรมและจากไปอย่างสงบด้วยสภาวะจิตที่มี พระรัตนตรัยเป็นสรณะอย่างอาจหาญยิ่ง

สำหรับแม่ชีปานนั้น ข้าพเจ้าไม่อาจเอื้อมที่จะพรรณนาถึงเธอได้ เลย เพราะสภาวะจิตและสภาวะธรรมของเธอนั้นมีความพร้อมที่จะ เจริญทางธรรมต่อไปอย่างแน่นอนไม่ว่า จะไปศึกษาและปฏิบัติต่อใน สุคติภพภูมิใดก็ตาม ข้าพเจ้ามาคิดว่า...คนที่เรารัก...บางครั้งเขาก็มา เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเรา...เพื่อทำให้เรารัก...ให้เราผูกพันและอาลัยถึง และเขาก็ด่วนจากไปในเวลาอันสั้น บางทีโลกนี้อาจจะไม่ดีพอและไม่ น่าอยู่แล้วสำหรับคนบางคนหรือบางดวงจิตก็ได้ เธอจึงทิ้งไว้เพียง ความทรงจำที่งดงาม และฝากคำถามมากมายที่จะให้เราย้อนมาถาม จิตใจของเราเองว่าเรามีความพร้อมแค่ไหนกับวันเวลาที่เหลืออยู่ ดังนั้น ชีวิตของเธอจึงมีคุณค่า และความความสำคัญในการเป็นบทเรียน สำหรับตัวเธอเองและเราทุกคน แม้ว่าระยะเวลาที่อยู่บนโลกนี้จะไม่ นานนักก็ตาม

อานิสงส์ใดที่เกิดจากการเผยแผ่ธรรมทานนี้ ขอน้อมอุทิศบุญ กุศลส่งถึงแม่ชีปาน (ด.ญ. วิมุตตา กุณวงษ์) ให้ปราศจาก ทุกข์ โศก โรค ภัย และได้เจริญในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งๆ ขึ้นไป รวมทั้งทุกท่านที่เกิดมาเพื่อที่จะสอนบทเรียนแห่งธรรมให้แก่ คนที่มีชีวิตเหลืออยู่ในโลกนี้ ขออนุโมทนาทุกท่านที่มีส่วนในการ เกื้อกูลดูแลเพื่อนร่วมทุกข์ด้วยเมตตาอันบริสุทธิ์ เหนืออื่นใดขอน้อม ถวายบุญกุศลนี้แด่พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล และพระอาจารย์ครรชิต สุทธจิตฺโต รวมทั้งพระสุปฏิปันโนทุกรูปที่เป็นที่พึ่งทางใจและแสงแห่ง ปัญญาของเราทุกคน หวังอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะได้รับข้อคิดและอนุสสติ จากชีวิตแบบอย่างของแม่ชีปาน ตามเหตุปัจจัยของทุกท่าน เทอญ

ขออนุโมทนาและขอบพระคุณทุกท่าน ทพญ. อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ์ ประธานชมรมกัลยาณธรรม

สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
o .	จิตอัศจรรย์ แม่ชีน้อย	©
൏.	เด็กหญิงคนนั้น วิมุตตา กุณวงษ์	ଉ ଙ୍କ
ണ.	กว่าจะรู้ว่าเป็นมะเร็ง	മ്പ
໔.	การได้พบกับหลวงพ่อ	តាតា
₫.	บันทึกของลูก	ಡ ೦
b .	ทางธรรมที่นำทาง	ල්ව
๗.	วิถีธรรม วิถีวัด	ഭ്ണ
ಡ.	หมายเหตุแห่งบันทึก	20
൪.	ความในใจของลูก	פפ
ၜ၀.	สุขแท้อยู่ที่ใจ	๗๐
๑.	หมอเทวดาและการภาวนาพุทโธ	៧៤
ലെ.	โคมไฟของคนตาบอด	്രണ
ണെ.	โกนผม อยากบวช	ଜ ୍ଜ
െ ๔.	เรื่องราวบางอย่างที่ลูกไม่ได้ละเลย	ଜଜ
ഉള്.	ความประณีตของจิต	ഠെണ
ෙරෙ	เตรียมตัวบวช	ഠെബ
ബെ.	บวชชี	മൈ
ೂಡ.		୭୭୯
തെ.	บันทึกวันสุดท้าย	െ ണ0
ഇഠ.	พิธีปลงศพ	on ๔
ഇത.	จะไม่ใช่เพียงแค่ความทรงจำอันงดงาม	on ɗ
മിബ.	ดวงธรรมที่ส่องทาง	രമ്ബ

ตอนที่ ๑ "จิตอัศจรรย์ แม่ชีน้อย"

/mo g/NHJU /mggo

เวลาประมาณ ๒๑.๓๐ นาฬิกา เธอได้ละทิ้งร่างกายที่เจ็บป่วย ไปอย่างสงบงดงาม

เช้าตรู่ แม่ประคองลูกสาวให้ลุกนั่งเพื่อเช็ดหน้าตาเตรียมตัวรับ ประทานอาหารเช้า แม้จะรู้สึกว่าลูกมีเรี่ยวแรงที่ลดน้อยลงอย่างผิด สังเกต แต่ก็ไม่ได้ปริปากบอกกับใคร เพราะในหัวใจของแม่ไม่เคย ยอมรับว่าลูกจะต้องจากไป ไม่เคยบอกกับตัวเองว่าลูกจะต้องทิ้งสังขาร ไปในเร็ววัน แม่เชื่อเสมอว่าลูกจะต้องมีชีวิตต่อไป แม้ร่างกายจะไม่ ปกติเหมือนคนอื่น เพราะลูกยังมีความหวัง มีความฝันอีกมากมายที่ ต้องทำให้สำเร็จ และความฝันเหล่านั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อตนเองเลยทั้งสิ้น

เมื่อคืนนี้ พ่อกระซิบว่า

"ลูกเราอาการไม่ดีแล้วนะแม่ สงสัยว่าลูกจะคงอยู่กับเราได้อีก ไม่นาน" แม่รับฟังอย่างนิ่งเงียบ จนกระทั่งเมื่อได้สัมผัสกับเนื้อตัวลูกสาว ในเช้าวันนี้ ยามประคองให้ลูกลุกนั่ง วันนี้ลูกนั่งตัวตรงไม่ได้ แม่ต้อง หาที่พิงให้ลูก พร้อมกับนั่งข้างๆ ลูก เหมือนทุกๆ วัน ในเวลาที่ลูก รับประทานอาหาร

"เหนื่อยไหมลูก" เอ่ยถามด้วยความสงสาร แต่คำตอบที่ได้รับ กลับเป็นเช่นทุกวัน

"ไม่เหนื่อยหรอกแม่" พร้อมส่ายหน้า น้ำเสียงใสๆ เล็กๆ เปี่ยม พลัง ยังคงเดิม สม่ำเสมอ

อาหารเช้าเป็นไปเช่นทุกวัน คือนานาผลไม้ที่พ่อกับแม่ต้องผลัด กันลงไปหาจากตลาดและตามบ้านของชาวบ้านที่รู้จักคุ้นเคยกัน มื้อนี้ พิเศษด้วยข้าวเหนียวนึ่ง ที่ลูกร้องขอว่าอยากกินอีกสักมื้อหนึ่ง เพราะ นานแล้วที่ไม่ได้ลิ้มชิมรส ก่อนที่จะกินเอง มือเล็กๆ ผ่ายผอมของลูก หยิบข้าวเหนียวมาป้อนให้แม่หนึ่งคำ แล้วจึงกินเองเพียงหนึ่งคำ แม้ กระทั่งผลไม้ที่ลูกชอบ ลูกก็ยังกินได้น้อยและมีอาการเชื่องช้าลง

แสงอาทิตย์เริ่มสาดผ่านยอดภูสูง แสงอุ่นอ่อนอาบแผ่นดิน แผ่นหินรอบๆ แม่จึงอุ้มลูกมานอนอาบแสงแดดบนแคร่ไม้ไผ่ข้างที่พัก ลูกนอนหลับตานิ่ง แม่พินิจดูรูปร่างผอมบางราวกับเปลือกไม้ แขนขา ของลูกเล็กนิดเดียวยกเว้นช่วงท้องเท่านั้นที่โตบ้าง ใบหน้าที่เคยอิ่ม เอิบเปล่งปลั่งไร้วี่แววของความป่วยกลับผิดปกติ ซีดเซียวกว่าทุกวัน ริมฝีปากที่เคยเป็นสีชมพู ก็ซีดลง

ดวงตาที่หลับลงทำให้มองเห็นขนตายาวงอนงามได้รูป ตลอด ระยะเวลาที่ป่วย ลูกมีแววตาดำสนิทสุกใส ในส่วนสีขาวไม่เคยมีความ เหลืองเข้ามาเจือปนเช่นคนป่วยมะเร็งตับทั่วไป แม่คิดว่าเป็นเพราะจิตใจ ของลูกได้พัฒนาไปสู่การปล่อยวางแล้ว แม้แม่จะไม่ใช่คนปฏิบัติธรรม

ที่ลึกซึ้งแต่แม่ก็รู้ว่าลูกของแม่ไม่ใช่เด็กธรรมดา เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ลูกจะมีความสงบนิ่งปราศจากความเจ็บปวดได้อย่างไร ในเมื่อไม่มียา ระงับปวดใดๆ ทั้งสิ้น ลูกดูแลจิตใจของตัวเองได้อย่างดีเยี่ยมจนใครๆ รู้ว่าลูกเป็นคนป่วยที่ไม่ก่อภาระให้แก่คนดูแลเลยสักนิด

แต่จากสัมผัสของแม่ วันนี้ลูกเปลี่ยนไปมาก เท้าเย็นเฉียบ จนถึงเข่า แม่พยายามนวดเฟ้นให้ความอบอุ่นอย่างเบามือ

"วันนี้ลูกกินอาหารได้น้อยมาก" แม่บอกน้านีที่นั่งอยู่ใกล้ๆ

เย็นวาน ตอนที่อยู่ตรงระเบียงกุฏิ ลูกได้อัดเสียงสวดมนต์ ทำวัตรเย็นไว้ในเอ็มพีสามที่พ่อเพิ่งซื้อให้ด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน แม้จะมี น้ำเสียงสะดุดและไอเล็กน้อยเป็นบางครั้งก็ตาม แต่ลูกรักก็พยายาม สวดมนต์จนจบ จากนั้นแม่ก็ประคองให้ลูกเอนตัวลงนอน แล้วเราก็ เปิดฟังเสียงสวดนั้นด้วยกัน

"ลูกแม่เก่งจังเลย" แม่หมายความตามนั้นจริงๆ

ถึงเวลาที่ต้องเข้าไปนอนในห้อง แม่ประคองร่างลูกน้อยด้วย ความระมัดระวังเกรงว่าลูกจะเจ็บ เพราะร่างกายของลูกบอบบาง เหลือเกิน ก่อนนอนของทุกวันแม่กับพ่อจะต้องนวดฝ่าเท้าให้ลูก แต่ วันนี้แม่ทำคนเดียวเพราะพ่อไปงานศพลุงยุทธ แม่นวดเบาๆ อย่าง ทะนุถนอม แล้วลูกก็ผ่อนคลายร่างกายอย่างสบายอยู่บนเตียงนอน มีหนังสือที่ลูกชอบอ่าน คือประวัติหลวงปู่มั่น วางไว้บนหัวเตียง (ลูกน้อย ชอบวางหนังสือไว้บนหัวเตียงทุกครั้งก่อนนอนตั้งแต่เล็กๆ แล้วถ้าไม่ มีหนังสือจะนอนไม่หลับต้องหามาจนได้) คืนสุดท้ายมีหนังสือ ๔ เล่ม อยู่บนหัวนอนคือหลวงปู่มั่น, รัตนนารี, สัมมาสัมพุทธเจ้าศาสดาเอก ของโลก ๔๐ ภิกษุณีอรหันต์

คืนนั้น ลูกนอนหลับตั้งแต่หัวค่ำ แต่ตื่นบ่อยมากเพราะหิวน้ำ บ่อยกว่าปกติ (อาจเป็นเพราะเมื่อตอนกลางวันลูกดื่มน้ำมะพร้าวไป สามลูก) และถ่ายอุจจาระไม่รู้ตัว

"ลูกรู้สึกตัวไหมว่าลูกถ่าย" ลูกน้อยส่ายหน้าเบาๆ ทำให้แม่ กังวลใจไม่น้อย ทำไมลูกแม่จึงเป็นอย่างนี้

ประมาณห้าทุ่มลูกสะดุ้งตื่นเพราะฝันร้าย แม่ซึ่งยังหลับๆ ตื่นๆ คอยสังเกตอาการของลูก รีบกอดลูกไว้แนบอก

"แม่จ๋า มีคนมัดมือมัดเท้าของป่านเอาไว้ จนอึดอัดหายใจแทบ ไม่ออก ป่านพยายามดิ้นรนต่อสู้ แล้วตัดสินใจหายใจเข้าลึกๆ จึงตื่น จ้ะแม่"

"มันเป็นเพียงความฝันเท่านั้นเองแหละลูก ไม่มีใครมาทำ อันตรายอะไรหนูได้หรอก" ลูกกอดแม่ แม่กอดลูกด้วยความรักและ สงสารลูกจับใจ ลูบหัวให้ผ่อนคลาย ลูกเงียบไปสักครู่ แล้วเอ่ยขึ้นว่า

"เมื่อไหร่พ่อจะกลับมาล่ะจ๊ะแม่ พ่อคงกลับถึงวัดตอนเช้านะแม่" คำถามของลูก ทำให้แม่รู้ว่าจิตใจของลูกคงรอพ่ออยู่

"พ่อคงถึงพรุ่งนี้เช้านะลูกเพราะนี่ก็ดึกแล้ว" ตามกำหนดแล้ว เป็นอย่างนั้น และลูกก็รู้ว่าพ่อไปช่วยงานศพของลุงยุทธ ลุงยุทธที่ เป็นมะเร็งเช่นเดียวกันกับลูก และเป็นหัวหน้าของพ่อ ได้เสียชีวิตไป เมื่อตอนสายของวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ แต่คืนนั้นพ่อก็ยังขับรถ กลับมาหาลูกในเวลาเที่ยงคืน พ่อคงห่วงลูกมาก การขับรถทางไกล จากขอนแก่นมาดงหลวง หนทางไม่ใกล้นัก แม่รู้ว่าหัวใจของพ่ออยู่ที่ ลูกตลอดเวลา เมื่อมาเห็นอาการบางอย่างของลูก จึงกระซิบบอกแม่

"ลูกเราอาการไม่ดีแล้วนะแม่ สงสัยว่าลูกคงอยู่กับเราได้อีกไม่ นาน" แม่นิ่งเงียบไม่โต้ตอบ เพราะหัวใจของแม่มันไม่ยอมรับรู้ในเรื่องนี้ "พ่อ ลูกบอกว่าลูกหายใจไม่สะดวกด้วยนะ" แม่เปลี่ยนเรื่อง พ่อนั่งจับมือลูก ลูบหัวลูกอย่างอ่อนโยน

แม่จึงทำ "กัวซา" และ นวดเฟ้นตามร่างกายโดยเฉพาะที่เท้าอัน เย็นเฉียบให้ลูก แม่นวดคลำอยู่อย่างนั้นแทบตลอดคืน คืนนั้นจึงเป็น คืนที่ยาวนานและทรมานหัวใจแม่อย่างเป็นที่สุด แม่อยากให้ท้องฟ้า สว่างเร็วๆ เพื่อว่าบรรยากาศแห่งความกดดันจะทุเลาเบาบางลงบ้าง ขณะที่ลูบไล้ไปตามร่างกายของลูก แม่ภาวนาให้วันใหม่ที่มาถึงเป็น วันที่ดีอีกวันหนึ่ง

ตลอดค่ำคืน ทั้งพ่อและแม่ นั่งสมาธิประคองมือลูกสาวตัวน้อย ไว้ในอุ้งมือของตน แล้วแผ่เมตตาภาวนาถ่ายทอดพลังชีวิตให้แก่ลูก จนกระทั่งลูกหลับไป

ยามที่ลูกนอนอาบแดด ลูกจะหลับตาทำสมาธิเหมือนทุกวัน แต่ วันนี้ใช้เวลาราวสิบนาทีเท่านั้น เพราะแสงแดดจ้ามาก แม่จึงอุ้มลูก กลับมานอนที่ระเบียงกุฏิ ในขณะที่ช้อนร่างของลูก น้ำหนักร่างช่าง เบาหวิวเหลือเกิน ตรงข้ามกับใจแม่ที่หนักอึ้งราวหินถ่วง เพราะความ ร้อนของแสงตะวัน ไม่สามารถสลายความเย็นเฉียบที่ห่อหุ้มแข้งขาของลูกได้อีกแล้ว

แม่ค่อยๆ วางร่างอันบางเฉียบลงบนเบาะ แล้วนวดเฟ้นเบาๆ หวังจะเรียกความอบอุ่นให้กลับคืนมา ลูกยังคงทำกิจวัตรประจำวัน ของตนเองอย่างปกติ คือ ถวายผลไม้แด่หลวงพ่อ กล่าวอุทิศบุญ และ นอนตะแคงอ่านหนังสือ เขียนบันทึกกิจวัตรประจำวัน แม่เห็นลูก หยิบเล่มที่เป็นเรื่องราวของหลวงปู่มั่นมาอ่านบ่อยที่สุด สลับกับเล่มอื่นๆ ที่ลูกชอบอ่าน หนังสือทั้งหมดที่มีอยู่หลายสิบเล่มลูกอ่านหมดแล้ว วันนี้คงเป็นวันที่อ่านทบทวนในเรื่องที่ลูกสนใจจริงๆ

ตกบ่าย แม่เห็นความสดชื่นของลูกมีมากขึ้น จึงวางใจว่าลูก กลับมาเข้มแข็งได้เหมือนเดิมอีกครั้ง

จากนั้น ลูกนอนหลับอย่างยาวนาน แม่ไม่พยายามรบกวนใดๆ จนกระทั่งลูกตื่นขึ้นมาในเวลาใกล้สี่โมงเย็น เป็นเวลาอาหารและป้าเฒ่า กับลุงเปี๊ยกขึ้นมาเยี่ยมตามปกติ วันนี้ป้าเฒ่ามีเพื่อนพยาบาลที่ทำงาน ที่โรงพยาบาลเขาวงมาด้วยหนึ่งคน

ป้าเฒ่ากับเพื่อนพยาบาลจับที่ชีพจรของลูกแล้วมองหน้ากัน ป้าเฒ่าบอกว่าพรุ่งนี้จะขอเตียงผู้ป่วยกับออกซิเจนที่โรงพยาบาลมาให้ เวลานั่งนอนจะได้สะดวกขึ้น จากนั้นป้าเฒ่าก็พาเพื่อนพยาบาลเดินชม บริเวณวัด ลุงเปี๊ยกไม่ได้ไปด้วย นั่งคุยกับพ่ออยู่ใกล้ๆ ที่ลูกนอน พ่อ คงเห็นอาการบางอย่างของลูกที่คิดว่าผิดปกติ จึงร้องถามอย่างตกใจ

"ป่าน เป็นอะไรไปลูก" ลูกสบตาพ่อสงบนิ่ง ตอบด้วยน้ำเสียง จริงจังว่า

"พ่อ หนูไม่ได้เป็นอะไรซักหน่อย" ทุกคนชะงัก แม้แต่แม่ พ่อ และลุงเปี๊ยกหันมาจับมือกันอย่างดีใจ หัวเราะอย่างลืมตัว น้ำตาของ แม่ที่ปริ่มๆ พลัดร่วงลงมาอย่างไม่รู้ตัว

ป้าเฒ่ากับเพื่อนๆ กลับมาที่กุฏิอีกครั้งและบอกกับลูกว่า

"รอป้านะ แล้วป้าจะกลับมาหาอีกในคืนนี้" ลูกน้อยพยักหน้ารับ คำช้าๆ

จากนั้นป้าเฒ่า ลุงเปี๊ยกและเพื่อนที่มาด้วยกันก็เดินทางกลับ เมื่อทุกคนกลับลงไปแล้ว ลูกทานผลไม้เสร็จ เขียนบันทึกไว้ว่า

๑๖.๑๘ น. กินหมากเบน + น้อยหน่า + ส้มเช้ง ๑๖.๓๑ น. กินผลไม้เสร็จ ใช้เวลา ๑๓ นาที

นี่คือบันทึกช่วงสุดท้ายของลูก ถ้าลูกยังแข็งแรงเช่นทุกวัน ลูก จะต้องบันทึกอาการของร่างกายที่เกิดจากการพอกยาในตอนหัวค่ำ

การพอกยาครั้งสุดท้ายนี้ ลูกไม่สามารถบันทึกเพื่อรายงาน หลวงพ่อได้อีกแล้ว

ทุกคืนเวลาหนึ่งทุ่ม แม่จะ "พอกยาสมุนไพร"* ที่ท้องให้ลูก แล้วลูกก็จดบันทึกอาการของร่างกาย เป็นการพิจารณาอาการของธาตุ อย่างละเอียด แต่วันนี้ลูกนอนหลับตานิ่งไม่เคลื่อนไหว แม่จึงใช้เวลา พอกยาน้อยกุว่าทุกวัน เอาน้ำอุ่นมาเช็ดยาออกจากท้องของลูกเร็วกว่า ทุกครั้ง ทั้งที่ควรจะปล่อยทิ้งไว้นานราวหนึ่งชั่วโมงตามที่ควรจะเป็น

ระหว่างที่เช็ดตัว แม่สังเกตเห็นดวงตาของลูกดูลอยๆ คล้าย คนไม่รู้สึกตัว และมีอาการหายใจทางปาก พูดไม่ออก ตัวก็ร้อนรุมๆ ผิดปกติ แม่เช็ดตัวให้ทั่วตัว ไม่นานลูกก็ผลอยหลับ

สองทุ่มกว่า แม่อยากให้ลูกดื่มน้ำบ้าง จึงแตะตัวเบาๆ เพื่อปลุก ลูกลืมตาสะลิ้มสะลือ แม่เอาหลอดดูดน้ำใส่ปากให้ลูกดูด ลูกไม่ สามารถดื่มได้ เพราะลูกอ้าปากไม่ได้แล้ว "ป่าน!!!" แม่ร้องเรียกลูก เสียงดัง ด้วยอาการตกใจ พ่อซึ่งเผลอนอนหลับอยู่ข้างๆ สะดุ้งตื่น รีบบอกน้ำแกะที่นั่งอยู่ตรงระเบียงด้วยกัน ให้ไปตามแม่ชีและหลวงพ่อ มาด่วน

ไม่นานนักทั้งพระและแม่ชี่จำนวนห้ารูป ก็มาที่กุฏิของลูก ต่าง นั่งล้อมรายรอบลูก น้านีและคนอื่นๆ นั่งที่บันได

หลวงพ่อได้ให้ธรรมะแก่ลูก เรื่องการละวางขันธ์ห้า เสร็จแล้ว ทุกคนทำสมาธิภาวนา มีเสียงสวดคาถาชินบัญชรดังแผ่วเบามาจาก เครื่องเล่นซีดีตลอดเวลา

^{*} ยาสมุนไพรที่ใช้พอก คือ ต้นพรหมราชา (รากแสนพัน)

ജെ

แม่ทั้งนวดมือนวดเท้า ทั้งเฝ้ากอดลูก หยาดน้ำตาพร่างพรู พ่อ ดูจะมีสติดีกว่าแม่มาก กระซิบบอกลูกว่า

"ขอให้ลูกได้ไปพบพระพุทธเจ้านะลูก อย่างที่หลวงพ่อบอกกับ ลูกไว้น่ะ"

น้ำตาแม่ยังคงไหลพราก เอื้อมมือไปแตะที่หัวใจลูกพร้อมกระซิบ ข้างหูว่า "พุทโธๆ แม่รักลูกที่สุดในโลก"

ยามนั้น ทุกอย่างเกิดขึ้นรวดเร็วคล้ายภาพยนต์ที่ขมวดเรื่อง เพื่อจะจบลง แม่รู้ว่านาทีสุดท้ายกำลังจะมาถึงแล้ว แม่ยังจำได้ ลูก มองหน้าแม่ คล้ายๆ จะเอ่ยอะไรบางอย่าง แต่ไม่มีเรี่ยวแรง แม่จึง บอกลูกว่า

"ไม่ต้องพูดอะไรหรอกลูก แม่เข้าใจ" แม่หมายความตามนั้นจริงๆ

ในที่สุด ลูกยกมือข้างขวาขึ้นมาพนมไว้บนอก ก่อนจะสะท้อน ลมหายใจซ้าๆ เพียงชั่วลมหายใจเข้าออก มือข้างนั้นก็ผลอยลงวางนิ่ง อยู่บนอก แม่คลำหาจับชีพจรลูกอีกหน

"ชีพจรหยุดเต้นแล้วหรือลูกรักของแม่" แม่ครางอย่างอาลัยเศร้า ทุกอย่างรอบตัวหม่นมัวจนไม่อาจทรงกายชั่วขณะ โสตประสาทยัง ได้ยินเสียงสวดคาถาชินบัญชรกังวานอยู่

และแล้วความเคลื่อนเกิดขึ้นตรงหน้าอีกครั้ง เมื่อพ่อก้มลง ช้อนร่างลูกสาวตัวน้อย เพื่อนำไปยังเตียงนอนข้างใน

พ่อคงกลั้นสะอื้นจนสุดกลั้น จึงปล่อยเสียงร้องให้โฮกลบเสียง อื่นๆ จนหมดสิ้น

ตอนที่ ๒ เด็กหญิงคนนั้น วิมุตตา กุณวงษ์

๓ ธันวาคม ๒๕๓๘

วันนั้น แม่ปวดท้องตั้งแต่เช้าตรู่ ต้องวานให้เพื่อนบ้านไปตาม คุณยายที่อยู่บ้านอีกหลังหนึ่ง มาพาแม่ไปโรงพยาบาลกุดบาก เมื่อ ถึงโรงพยาบาล ลูกก็คลอดออกมาอย่างง่ายดาย ในเวลาเที่ยงวันนั่นเอง

ตอนที่คลอดออกมาลูกตัวเล็กมาก เล็กกว่าพี่ปุ้ย เรื่องรูปร่างเล็ก ค่อนไปทางผอมบาง แม่ไม่เคยเอะใจอะไร คิดแต่เพียงว่าเป็นเพราะ ลูกไม่ชอบทานเนื้อสัตว์ ไม่ชอบไขมัน และเพราะลูกเป็นเด็กเคลื่อนไหว ว่องไว เดินช้าๆ ไม่เป็น วิ่งมากกว่าเดิน จึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติที่ลูกจะดู ตัวเล็กเพราะไม่มีใขมัน

ชีวิตของลูกแตกต่างจากพี่ปุ๋ยอยู่บ้าง เพราะช่วงนั้นเป็นช่วงที่ พ่อไม่ค่อยมีเวลาอยู่บ้าน ต้องออกไปประชุมต่างจังหวัดอยู่บ่อยๆ แม้แต่ วันที่คลอดลูก พ่อก็ยังประชุมที่กรุงเทพฯ ปล่อยให้แม่กับลูกสองคน อยู่กันตามลำพัง ที่บ้านพักในศูนย์อินแปง เมื่อแม่พาลูกเล็กๆ กลับมา อยู่ที่บ้านคุณยาย เพื่อที่ตัวแม่จะได้อยูไฟ พ่อก็กลับมาบ้านในวันที่สาม ของอายุลูก ครั้งนั้น พ่อมีเวลาอยู่กับเราเพียงแค่ก้มหน้าลงหอมแก้มลูก หนึ่งครั้งเท่านั้น แล้วรีบขึ้นรถไปประชุมที่ขอนแก่นด้วยเนื้อหาสำคัญ เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ที่ขาดสมาชิกคนใดคนหนึ่งไม่ได้เลย

แม่เป็นผู้หญิงที่เกิดและเติบโตในหมู่บ้าน การศึกษาแค่ระดับ ประถมปีที่หก ส่วนพ่อเป็นนักพัฒนาจบปริญญาตรีที่มาจากข้างนอก เรามาเจอกันด้วยชะตาฟ้ากำหนดกระมัง แม่จึงได้เลือกพ่อเป็นคู่ชีวิต ทั้งที่มีใครอีกหลายคนที่ให้แม่เลือก แม่อาจมีชีวิตที่ต่างออกไปจากนี้

การเป็นภรรยานักพัฒนา แม่รู้ตั้งแต่แรกแล้วว่าชีวิตต้องเป็น อย่างนี้ การเลี้ยงลูกตามลำพังบ่อยครั้ง อยู่ในศูนย์ที่มีผู้คนจากทุกมุม โลกแวะเวียนมาดูงาน กลับเป็นเรื่องที่ดี เพราะลูกได้เติบโตมากับการ พบเจอคนต่างชาติต่างภาษาต่างวัฒนธรรมมากมาย แม้แต่วันสุดท้าย ของร่างกายลูก ญาติมิตรที่รักใคร่ผูกพันกับครอบครัวเราก็มาร่วมงาน มากมาย บางกลุ่มบินข้ามน้ำข้ามทะเลมาเพื่อลูก

ลูกได้ชื่อว่า **วิมุตตา** นามสกุล **กุณวงษ์** เป็นชื่อที่พ่อกับแม่ช่วย กันคิด เพราะเราอยากให้ลูกเติบโตเป็นคนดีมีธรรมะติดตัวอยู่เสมอ บางที่แม่เผลอคิดว่า เป็นเพราะชื่อนี้ด้วยหรือเปล่าที่ทำให้ลูกจากแม่ เร็วเกินไป

แม่เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่มากกว่าพี่ปุ้ย เพราะว่าลูกไม่ยอมดื่ม นมวัว แต่ชอบดื่มน้ำนมถั่วเหลือง และชอบกินผลไม้มาตั้งแต่เล็กๆ แล้ว

ลูกเดินได้ตั้งแต่อายุ ๙ เดือน แม่คิดว่าลูกแข็งแรงดี แม้ลูกจะ ผอมกว่าเด็กอื่นๆ ในหมู่บ้านที่อาหารการกินไม่สมบูรณ์เท่าครอบครัว เรา ระบบขับถ่ายของลูกไม่ปกติมาตั้งแต่เล็กๆ ลูกมักจะถ่ายอุจจาระ เป็นก้อนแข็ง และช่วงเวลาที่ต้องขับถ่ายไม่สม่ำเสมอทุกวัน

แม่เริ่มครุ่นคิดเรื่องสุขภาพของลูกมากขึ้นเมื่อลูกบอกว่าปวด ท้องมาก ตอนที่ลูกอายุประมาณ ๙ ขวบ แต่แม่ก็ไม่เคยคิดไกลไปถึง มะเร็ง

ไม่ใช่แม่เพียงคนเดียวที่คิดแบบนี้ คุณหมอที่รักษาลูกก็ยังคาด ไม่ถึง คุณหมอในโรงพยาบาลต่างๆ ถึงสามโรงพยาบาล ยังวิเคราะห์ สาเหตุการปวดท้องไปไม่ถึงมะเร็ง

ทำไมเราจึงผิดพลาดไปมากมาย จนกระทั่งสายเกินแก้

"เป็นเพราะกรรมอะไรที่ทำให้ลูกเราเป็นอย่างนี้ ถ้าเป็นเพราะ กรรมของลูกเอง ลูกเราอายุยังน้อยไม่เคยทำกรรมร้ายแรงอะไรเลย หรือว่าเป็นกรรมเก่า หรือว่าเป็นกรรมของพ่อกับแม่ที่ตกไปถึงลูก"

คำถามที่ไร้คำตอบนี้ ทำให้พ่อเปลี่ยนไปมาก จากที่เคยร้องไห้ เสียใจแทบจะตลอดเวลาในวันแรกๆ ของการจากไปของลูก พ่อกลาย เป็นคนสงบนิ่งเศร้าลึกอยู่ข้างใน ไม่ต่างจากแม่ บางคืน...กระทั่ง ทุกวันนี้ พ่อจะลุกขึ้นมาสวดมนต์ภาวนาในยามดึก แม่รู้ว่าพ่อพยายาม ระงับความรู้สึกทุกข์ทรมานที่คิดถึงลูก ซึ่งเมื่อก่อนพ่อไม่เคยทำ

ลูกรักของแม่ ไม่มีสักวินาทีที่แม่จะไม่คิดถึงลูก ตั้งแต่ตื่นนอน จนกระทั่งหลับใหล เพราะลูกทิ้งร่องรอยของความผูกพันเอาไว้มากมาย เหลือเกิน

ห้องนอนของลูกทุกอย่างยังถูกจัดวางเหมือนเดิม บ้านไม้หลัง เล็กๆ ใต้ถุนสูงที่ชุกตัวอยู่ใต้ร่มเงาไม้ยางใหญ่หลังนี้ มีห้องนอนสองห้อง ห้องหนึ่งเป็นของลูก เตียงนอนยังมีหนังสือเล่มโปรดของลูกวางไว้ที่ หัวเตียงหลายเล่มเช่นเดิม อาจมีแปลกออกไปบ้างคือสมุดบันทึกเล่ม เล็กๆ ๔ เล่ม ที่ลูกเขียนทุกวันเกือบทุกเวลา เพราะลูกตั้งใจบันทึก กิจกรรมการดูแลตัวเองทั้งบทธรรมะเอาไว้ ตลอดเวลาสี่เดือนของ ความป่วยใช้ แม้กระทั่งวันสุดท้าย โดยที่ไม่ได้มีใครร้องขอให้ทำ

เรื่องการบันทึก แม่จำได้ว่าครั้งหนึ่ง แม่พ่อและพี่ปุ้ยอยากรู้ว่า ลูกบันทึกอะไรเอาไว้จึงหวงนักหวงหนาไม่ยอมให้ใครแตะต้อง เมื่อลูก ลงไปอาบแดดที่ข้างกุฏิ พ่อจึงแอบเปิดอ่าน ลูกกลับขึ้นมาเห็นบางอย่าง ที่ผิดสังเกต จึงพูดกับทุกคนด้วยน้ำเสียงดุๆ ว่า

"เปิดอ่านสมุดบันทึกของป่านใช่ไหม" เราสามคนก้มหน้าซ่อนยิ้ม ด้วยความละอาย จากนั้นไม่มีใครกล้าแตะสมุดบันทึกของลูกอีกเลย

ลูกเริ่มเขียนบันทึกทุกวัน ตั้งแต่อยู่รับการรักษาแบบธรรมชาติ บำบัดที่ศูนย์บำบัดของหมอเขียว ที่ดงตาล อาจเป็นเพราะพ่อชื้อสมุด บันทึกมาให้ เป็นเล่มเล็กๆ สี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด ๖ คูณ ๖ นิ้ว ซื้อมา โดยที่ไม่ได้คิดว่าลูกจะจริงจังในการบันทึก จนกระทั่งกลายมาเป็นสิ่ง ที่มีประโยชน์ต่อคนอื่นในเวลาต่อมา

การบันทึกนี้ยิ่งเข้มข้นขึ้นเมื่อมาอยู่ที่วัดปาภูไม้ฮาว ลูกบันทึก ทุกกิจกรรมของการดูแลตัวเองทั้งกายและจิต ยามที่หลวงพ่อมาเยี่ยม และให้ธรรมะ ลูกจะเอาบันทึกให้หลวงพ่ออ่าน และเรื่องราวต่างๆ ที่ ลูกสนทนากับหลวงพ่อ เป็นเรื่องที่ลูกกับหลวงพ่อเท่านั้นที่รู้

อีกเรื่องหนึ่งที่แม่อยากบอกกับลูก ถ้าแม่รู้ว่าลูกจะอยู่กับเราไม่ นาน แม่คงไม่ส่งลูกไปเรียนหนังสือในเมือง แม้ว่าการไปอยู่ที่นั่นเป็น เรื่องที่ดีต่ออนาคตก็ตาม

"ปานต้องเรียนในเมืองนะลูก ไปอยู่กับปู่กับย่า กับพี่ปุ้ย" ลูกรับ ฟังอย่างตกใจ มองหน้าแม่แล้วนิ่งอึ้ง ด้วยวัยเพียงแปดขวบเท่านั้นเอง ทำไมต้องให้หนูไป แม่คิดว่าในใจลูกคงรำพึงแบบนั้น แต่ไม่มีคำใด เอ่ยออกมา

แม่กับพ่อตกลงกันโดยไม่ได้ถามความสมัครใจของลูก แต่ลูกก็ ไม่ได้ขัดขึ้นอะไร เมื่อแม่สัญญาว่าจะไปเยี่ยมลูกให้บ่อยที่สุดเท่าที่จะ ทำได้ จะไปหาลูกทุกครั้งที่ลูกต้องการ แล้วแม่กับพ่อก็ทำตามนั้นจริงๆ

ിലെ

เราไม่เคยห่างกันเกินไป โดยเฉพาะในเวลาที่ลูกป่วย แม่อยู่ข้างๆ ลูก เสมอ แต่ความป่วยไข้ก็ยังพรากลูกไปอยู่ดี

เรื่องความเข้มแข็งทางจิตใจที่ลูกมีเป็นพื้นฐาน ทำให้แม่วางใจ ว่าลูกสามารถดูแลตัวเองได้เมื่ออยู่ห่างแม่ เพราะแม่ได้อ่านเรียงความ ของลูกที่คุณครูให้เขียนเกี่ยวกับเรื่องแม่ ลูกเขียนไว้ว่า

"แม่ให้ฉันมาเรียนหนังสือในเมือง เพราะแม่อยากให้ฉันมี อนาคตที่ดี เพื่อนฉันบางคนไม่มีพ่อแม่แต่เขายังเรียนหนังสือได้ ฉัน ยังมีแม่ที่เป็นกำลังใจ ฉันต้องอยู่ได้เช่นกัน"

แต่ทว่าปีแรกที่ลูกอยู่ในเมืองมุกดาหาร ในชั้นเรียนประถมปีที่ ๓ ลูกเริ่มมีอาการปวดท้องด้านซ้าย พี่ปุ้ยที่คอยดูแลลูกบอกว่า ทุกครั้งที่ ปวดท้อง น้องยังตั้งใจไปโรงเรียน บางวันปวดมากจนต้องไปนอนพัก ในห้องพยาบาล แต่เมื่อพี่สาวถามว่าเป็นยังไงบ้าง ปวดมากไหม น้อง จะตอบเหมือนๆ กันทุกครั้งว่า "ไม่เป็นไร ไม่ต้องห่วงป่าน"

การไปหาหมอเพื่อตรวจอาการปวดท้องในครั้งแรกๆ หมอบอก ว่าลูกเป็นโรคเครียด เป็นเด็กเรียนเก่ง ความเครียดลงกระเพาะ หมอ จ่ายยารักษาอาการปวดท้อง และเป็นเช่นนั้นทุกครั้งที่ไปหาหมอ

จนกระทั่งหนึ่งปีผ่านไปอาการปวดท้องของลูกเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากที่เคยปวดเพียงเดือนละครั้ง กลายมาเป็นหลายครั้ง แม่ต้อง เปลี่ยนหมอเปลี่ยนโรงพยาบาล แต่แล้วการวินิจฉัยโรคก็ไม่ต่างไป จากเดิมเท่าใดนัก หมอโรงพยาบาลที่สองบอกว่า ลูกเป็นโรคกระเพาะ สาเหตุมาจากการเป็นเด็กเรียนเก่ง มีความเครียดมาก โตขึ้นก็จะ หายไปเอง

จริงอยู่ที่ประวัติการเรียนของลูกดีเยี่ยม ด้วยความตั้งใจเรียน ของลูก แต่ไม่ได้มีใครบังคับลูกเลยสักนิด ลูกมีวินัยในตัวเองทั้งสองคน คุณย่าบอกว่าตลอดเวลาที่อยู่กับคุณปูคุณย่า ลูกไม่เคยเหลวไหลใน เรื่องการเรียน กลับจากโรงเรียนลูกจะต้องทำการบ้านให้เสร็จก่อน แล้วจึงจะเล่นตามประสาเด็กๆลูกเล่นเกมคอมพิวเตอร์เหมือนเด็กทั่วไป โดยที่ไม่ต้องควบคุมระวังว่าลูกจะติดเกม เพราะสิ่งที่ลูกติดมากกว่า คือนิทานก่อนนอน

ทุกคืน แม้กระทั่งตอนที่ลูกป่วยมาก ลูกจะขอให้พ่อกับแม่เล่า นิทานก่อนนอน เรื่องเดิมๆ ซ้ำๆ ลูกฟังได้ไม่เบื่อคือเรื่องสโนว์ไวท์ และ เรื่องชีวิตวัยเด็กของแม่ที่ยากจนมากต้องเดินเท้าไปไกล เพื่อขอข้าว จากหมู่บ้านอื่นมากิน ดังนั้นแม่คิดว่า เรื่องจิตใจที่ตึงเครียดไม่น่าจะ เกิดกับลูก เพราะลูกมีคนเล่านิทานให้ลูกฟังหมุนเวียนกันไป ทั้งปู่ ทั้ง พ่อ และแม่ เราอยู่ใกล้ๆ ลูกตลอดเวลา เราให้เวลากับลูกมากเท่าที่จะ ทำได้ แม้กระทั่งพ่อที่มีงานยุ่งเป็นที่สุด

แต่สาเหตุการปวดท้องของลูก แม่ก็ไม่เคยคาดเดาไปไกล อาจ เป็นเพราะแม่ไว้วางใจในความรู้ของหมอ เหมือนคนทั่วๆ ไป แต่สิ่ง หนึ่งที่เราทั้งหลายไม่ได้คิดคือ หมอเองก็ไม่สามารถรู้จักมะเร็งได้ทุก แง่มุม โดยเฉพาะมะเร็งในตับอ่อนที่ตรวจพบได้ยากมาก และพบใน เด็กเพียงไม่กี่ราย ดูเหมือนว่าลูกจะเป็นรายที่สองหรือสามในประเทศ ไทย เท่านั้นเอง

แม่มาย้อนคิดเรื่องจิตใจของลูก แม่รู้ว่าลูกโตขึ้นและพร้อมที่จะ เข้าใจคนอื่น รู้จักการให้กำลังใจคนอื่นได้แล้วด้วย โดยเฉพาะกับแม่ เมื่อเวลาที่แม่ไปเยี่ยมไปนอนค้างกับลูกในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เวลา ที่แม่ต้องกลับหมู่บ้าน ลูกจะร้องเพลงให้กำลังใจ บางครั้งก็เป็นเพลง ตลกๆ ของโปงลางสะออน แล้วบอกว่า "หนูไม่คิดถึงแม่หรอก" เมื่อ แม่ขับรถจากมาแล้ว ลูกยังส่งข้อความทางโทรศัพม์มือถือมาให้กำลัง ใจแม่ บอกว่า "แม่ขับรถดีๆ นะ รักแม่นะ"

මල්

การเป็นเด็กในเมืองไม่ได้ทำให้ลูกเปลี่ยนแปลง ทุกปิดเทอมลูก กลับมาบ้านบัวของเรา ลูกมีกลุ่มวิ่งเล่นของลูกราวๆ สิบคน ลูกตั้งตัว เป็นผู้นำ ในเวลาปิดเทอมนั้น เด็กทุกคนจะต้องมีงานเป็นของตัวเอง นั่นคือการดูแลความสะอาดของศูนย์อินแปง ลูกประชุมจัดเวรกวาดขยะ ทุกคนต้องทำงานให้เสร็จก่อนที่จะวิ่งเล่น สิ่งที่ลูกและเพื่อนๆ ชอบมาก ที่สุดคือเกมไล่แตะตัว ที่คนเก่งๆ มักจะปืนหนีขึ้นไปอยู่บนเถาวัลย์สูง และลูกนั่นเองที่ปืนได้สูงกว่าทุกคน

เถาวัลย์ใหญ่ยังคงอยู่ ทุกครั้งที่แม่เหลียวเห็น มันเป็นสิ่งบาดตา บาดใจ ลูกรู้ไหม เสียงหัวเราะร่าเริงแจ่มใสของลูกยังคงอยู่ เพื่อนๆ ของลูกไม่มีใครปืนป่ายเล่นบนนั้นอีกเลย ทุกคนคงคิดถึงลูก

อาการป่วยของลูกชัดเจนขึ้น เมื่อตอนปิดเทอมครั้งสุดท้าย เดือน ตุลาคม ปี ๒๕๕๑ ลูกปวดท้องนอนชมอยู่ในบ้าน นานหลายชั่วโมง แม่จึงให้กินยาประจำตัว คือยารักษาโรคกระเพาะ ลูกจึงลุกขึ้นมา เล่นกับเพื่อนๆ ที่นั่งรออยู่ที่ข้างล่างได้

นั่นคือการเล่นปืนป่ายเถาวัลย์ครั้งสุดท้ายของลูก

ตอนที่ ๓ กว่าจะรู้ว่าเป็นมะเร็ง

"แม่ ป่านเบื่อกินยาจังเลย"

ลูกบ่นเบาๆ ขณะที่หยิบยาออกมากินตามปกติทุกวันอย่างมีวินัย เป็นเวลาสามปีกว่า ที่ลูกต้องเข้าออกโรงพยาบาลแล้วได้ยามากินระงับ อาการปวดท้อง โดยที่ไม่มีใครเฉลียวใจเรื่องมะเร็ง

เริ่มจากคลีนิคในเมืองสกลนคร ที่วินิจฉัยว่าเป็นโรคกระเพาะ จนไปถึงโรงพยาบาลรักษ์สกล ก็ยังเป็นโรคเครียดลงกระเพาะ กระทั่ง มาถึงโรงพยาบาลที่ได้รับยกย่องว่าเป็นสถาบันสร้างแพทย์ คือโรง พยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ว่าเป็นโรคทาลัสซีเมียร์ โลหิตจาง

พ่อไม่ละความพยายาม ในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ พ่อได้ พาปานไปหาหมอที่โรงพยาบาลรามาฯ เพราะคิดว่าที่นั่นน่าจะเป็นที่ๆ ตรวจพบสาเหตุได้แม่นยำที่สุด วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ หมอส่องกล้องพบติ่งเนื้อในลำไส้ เจาะ เนื้อส่วนนั้นไปวิเคราะห์

วันที่๒๖ กุมภาพันธ์ หมอบอกว่า ผลการวิเคราะห์ติ่งเนื้อ ไม่ใช่ เซลเนื้อร้าย หมอให้กลับบ้านพร้อมยากิน ไม่มีการรักษาอื่นใดอีกเลย

วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ขณะอยู่ที่บ้านคุณย่า ป่านมีอาการ ปวดท้องอย่างรุนแรง ถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลมุกดาหาร หมอตรวจพบ ก้อนเนื้อในตับ ๑๒ จุด แต่ยังไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นมะเร็งหรือไม่

วันที่ ๓ มีนาคม - ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑ พ่อพาปานไปรักษาตัวที่ ศูนย์บำบัดธรรมชาติกับหมอเชียว ที่อำเภอดงตาล

ป่านกลับมาอยู่กับพ่อและแม่อย่างใกล้ชิดอีกครั้ง ที่บ้านบัว เรา ได้ดูแลลูกอย่างเต็มความสามารถ ด้วยวิธีธรรมชาติบำบัดของหมอเขียว ที่หมู่บ้านมีอาหารธรรมชาติปลอดสารพิษเป็นอาหารให้ลูกมากมาย อย่าง ไม่ต้องเป็นกังวล

ถึงแม้ลูกจะป่วย แต่บ่อยครั้งที่ลูกสามารถวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ ได้ ในวันสงกรานต์ ลูกยังออกไปเล่นสาดน้ำกับคนอื่นๆ อย่างสนุกสนาน

แต่แล้วสถานการณ์ก็แย่ลงอีกครั้ง วันที่ ๒๔ เมษายน ลูกมี อาการปวดท้องอย่างรุนแรง จนต้องส่งโรงพยาบาลรักษ์สกลอย่าง กระทันหัน ในช่วงเวลานั้นนั่นเอง ที่ลูกได้เจอกับหลวงพ่อครั้งแรก ด้วยความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง คือวันที่ ๒๕ เมษายน ซึ่งทำให้ ชีวิตของลูกได้พบสิ่งดีๆ ในท่ามกลางความยุ่งยากของชีวิต ที่แม่คิดว่า นี่ไม่ใช่ความบังเอิญ

การรักษาที่โรงพยาบาลรักษ์สกลไม่อะไรคืบหน้าเหมือนทุกครั้ง พ่อจึงพาลูกมาที่โรงพยาบาลรามาฯ อีกครั้ง ในวันที่ ๓๑ เมษายน ครั้ง นี้หมอได้เจาะตับ และตรวจพบเซลมะเร็ง

ഉരി

"ลูกของคุณเป็นมะเร็งที่ตับอ่อน" คำพูดของหมอ เหมือนมีด เล่มใหญ่ที่ผ่ากลางหัวใจของแม่อย่างฉับพลัน แม้จะสังหรณ์ใจอยู่บ้าง แต่ใครล่ะจะอยากยอมรับความจริง เมื่อความจริงปรากฏตัวอย่าง รวดเร็ว และทิ่มแทงความรู้สึกให้ปวดร้าวอย่างฉับพลันเช่นนี้ สิ่งแรก ที่เราจะต้องทำให้ได้ในเวลานั้น คือตั้งสติให้มั่นคง

พ่อพยายามโทรศัพท์ติดต่อใครหลายคน ที่รู้จักคุ้นเคยเพื่อขอ คำแนะนำ เขาเหล่านั้นล้วนเป็นผู้ทรงภูมิทางด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน และแพทย์ทางเลือก คำแนะนำยิ่งก่อให้เกิดความสับสนอลหม่านใน อารมณ์ ก่อนหน้านี้พ่อเคยพยายามค้นหาสาเหตุการป่วยไข้จนผ่าย ผอมของลูกจากหนังสือจากอินเตอร์เน็ต จนกระทั่ง มาสรุปว่า อาการ แบบนี้ยังไม่มีการบันทึกไว้มากนัก พ่อจึงฝากความหวังเอาไว้กับหมอ ที่โรงพยาบาลรามาฯ

ลูกแม่ คำวินิจฉัยของหมอ ทำให้แม่เจ็บปวดแทบขาดใจ ใคร บ้างที่ต้องเผชิญความจริงอย่างนี้แล้วไม่ร้องให้ แม่คงต้องยกมือไหว้ อย่างเคารพ แต่ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม แม่ต้องยิ้มให้ได้ต่อหน้าลูก ต้องบอกกับลูกว่าไม่เป็นไร ต้องบอกว่าลูกจะต้องหาย ขอให้อดทนไว้ ทั้งๆ ที่รู้อยู่ว่าลูกกำลังเจ็บปวดกับการกัดกินของมันอยู่ และไม่มีวัน หายขาด

ความเจ็บปวดของลูกในตอนนั้น ถ้าสามารถถ่ายทอดความเจ็บ ปวดมาถึงแม่ได้ แม่ก็จะทำ ขอให้แม่เจ็บแทนลูก ดีกว่าที่แม่จะต้อง ทนเห็นลูกเจ็บและครวญครางอย่างน่าเวทนาอย่างนี้

ความตกใจ ความเจ็บปวดในใจ ยังไม่ทันสร่างซา ความสับสน ทรมานในอารมณ์ก็เข้ามาแทรกอย่างต่อเนื่อง นั่นคือพ่อกับแม่ต้อง ตัดสินใจว่าจะรักษาลูกอย่างไรดี เพื่อให้ลูกเผชิญกับความเจ็บปวดให้ น้อยที่สุด วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ต้องตัดสินใจเลือกแนวทางการรักษา

โดยพื้นฐานการทำงานของพ่อ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการแพทย์ ทางเลือกมาโดยตลอด พ่อรู้ว่าการแพทย์แผนปัจจุบันมีข้อกำจัดบาง อย่างเช่นกัน เช่น ในกรณีที่รักษาและจบลงที่ความตาย คนไข้ต้อง ผ่านความเจ็บปวด จนต้องให้ยาระงับปวดจนถึงที่สุด เราไม่ได้คิดไกล ไปถึงเรื่องอื่น แต่สภาพของลูกที่ผ่านมา ๑๕ วัน ในโรงพยาบาล บอก เราว่าลูกต้องอดทนกับความเจ็บปวดทรมานมากแค่ไหน ยามลูกร้อง ครางเบาๆ ในบางคราว แม่ต้องกดมอร์ฟินเข้าเส้นเลือดให้ลูกเป็นระยะ บ่อยครั้งที่ลูกพร่าเบลอหลับไปเพราะฤทธิ์ยา แล้วตื่นขึ้นมาเพราะ ความเจ็บปวด มีอารมณ์หงุดหงิดรำคาญใจบ่อยครั้ง เฝ้าบอกกับแม่ว่า

"ป่านอยากกลับบ้าน พาป่านกลับบ้านเถอะนะแม่" ทุกครั้งแม่ กอดลูก กลั้นน้ำตาไม่ให้หยดลงมาแทบไม่ไหว ลูกคงทรมานจริงๆ เพราะแม้แต่มอร์ฟินก็ยังไม่อาจระงับปวด ตอนนี้ร่างกายทุกส่วนบวม เๆ เป็นไขโหมเด

เราจะมีทางเลือกอื่นอีกไหมหนอ แม่กับพ่อครุ่นคิดเรื่องทางเลือก ทั้งที่เช้าวันที่ ๑๕ เราทั้งคู่ได้เข้าฟังการบรรยายเรื่องการดูแลคนป่วย หลังจากรับการรักษาด้วยเคมีบำบัดแล้ว เรานำเอาคำอธิบายนั้นมา ใคร่ครวญซ้ำอีกหลายรอบ เพียงเพื่อรอเวลาเซ็นยินยอมรับการรักษา ในเวลาบ่าย จริงๆ แล้วเราไม่มีทางเลือกอื่นอีกเลย นอกจากยอมรับ การรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน ที่มีเครื่องมือครบครัน ทำได้แม้ กระทั่งดูแลนาที่สุดท้ายของชีวิตให้ปราศจากความเจ็บปวด แต่ขณะ เดียวกัน นั่นหมายถึง ภาวะไร้ซึ่งสติ ซึ่งพ่อไม่แน่ใจว่าควรจะให้เป็น เช่นนั้นจริงๆ หรือไม่

เหตุผลที่สองที่เราต้องใคร่ครวญอย่างหนัก เพราะหมอบอกว่า ถึงแม้จะรับการรักษาด้วยเคมีบำบัดไปแล้วก็ตาม นั่นทำได้เพียงการ ระงับการเติบโตของเซลมะเร็งได้เพียงชั่วคราว เป็นการยืดอายุของลูก ให้ยืนยาวออกไปเพียง ๒ - ๓ เดือน แต่ลูกต้องเผชิญกับอาการข้าง เคียงที่ไม่พึงประสงค์ เหมือนกับคนไข้ทั่วไปต้องเจอ คืออาการทรมาน ชนิดอื่นๆ ที่เกิดกับร่างกายแทน ประกอบกับร่างกายลูกไม่แข็งแรงนัก หมอเองยังเกรงว่าร่างกายลูกจะไม่ตอบสนองเคมีบำบัด ซึ่งเท่ากับไร้ ประโยชน์ที่จะทำ

ในที่สุด...เวลาเที่ยงวัน ของวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ขณะที่พ่อกับ แม่นั่งอยู่ที่หน้าห้องคนป่วย พยาบาลวัยกลางคนที่แม่มารู้ที่หลังว่าเป็น หัวหน้าพยาบาลของตึกนี้ เดินเข้ามาถามไถ่พูดคุยกับแม่ รู้ว่าเรา กำลังลำบากใจเรื่องการตัดสินใจที่จะให้ลูกใช้เคมีบำบัดหรือไม่ พี่ พยาบาลคนนั้นพูดว่า

"ถ้าเป็นลูกพี่ พี่จะพาเขากลับบ้าน ไม่มีประโยชน์ที่จะให้เขา ทรมานมากไปกว่านี้"

เหมือนพระมาโปรด ชี้ทางเดินให้กับคนที่มองไม่เห็นทางออก หรือช่วยเพิ่มกำลังใจให้กับความไม่กล้าตัดสินใจ ทั้งที่พ่อกับแม่ อยากจะทำอย่างนั้นอยู่แล้ว

"ขอบคุณค่ะ พี่วรรณา" แม่อ่านป้ายชื่อที่หน้าอก และยังจดจำ ได้มาจนทุกวันนี้

ตอนที่ ๔ การได้พบกับหลวงพ่อ

"กลับบ้านกันนะลูก" แม่กลับมาบอกลูกในไม่กี่นาทีถัดมา เมื่อ การสนทนากับหัวหน้าพยาบาลจบลง ลูกมีอาการดีใจ สีหน้าแววตา บ่งบอกถึงความสุขที่กลับคืนมาอย่างฉับพลัน

ถึงกระนั้น แม่เองก็ยังกังวลใจไม่น้อย ในการดูแลลูกโดย ปราศจากเครื่องมือแพทย์ที่จำเป็น จึงเตรียมออกซิเจนกระป๋องเล็กๆ ไว้ให้ลูกหลายกระป๋อง ส่วนพ่อได้ไปติดต่อขอรถพยาบาลกับโรงพยาบาล กำหนดการที่จะเดินทางได้คือวันพรุ่งนี้

മെ MUAUJAN അദ്ലേ

"ป่านอยากไปอยู่ที่วัดกับหลวงพ่อ" ลูกบอกแม่กับพ่อ ในเช้า วันนั้น ก่อนที่จะออกเดินทาง

"ที่วัดไม่มีเครื่องมือพยาบาลอะไรเลยนะลูก" พ่อย้ำ"ไม่เป็นไรค่ะพ่อ ป่านอยากไปอยู่กับหลวงพ่อ" ลูกยืนยัน

"แต่ว่าตอนนี้ร่างกายป่านยังไม่แข็งแรงนัก ไปรักษาตัวที่สวนป่า นาบุญ ของหมอเขียวก่อนนะลูก"

"ค่ะ" ลูกรับคำอย่างเข้าใจในความจำเป็น

ความผูกพันที่ลูกมีต่อหลวงพ่อ คงเริ่มตั้งแต่การได้พบกับท่าน ในครั้งแรกแล้ว

วันนั้น วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑ หลวงพ่อมีธุระบางอย่างที่ จังหวัดสกลนคร ขณะที่ลูกนอนป่วยอยู่ในโรงพยาบาลรักษ์สกลมาตั้ง แต่เมื่อวาน อาจารย์ชนินทร์ ที่เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อ ได้เคยนิมนต์ หลวงพ่อเอาไว้ว่าอยากให้ท่านมาโปรดเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่ศูนย์อินแปง เพราะอาจารย์ชนินทร์มาเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับองค์กร ชาวบ้านบนเทือกเขาภูพาน ได้มาพบลูกที่นอนป่วย และเห็นว่าลูกเป็น เด็กดีที่น่าช่วยเหลือ จึงนิมนต์หลวงพ่อเอาไว้

วันนั้น ด้วยเหตุบังเอิญที่อาจารย์อยากจะนิมนต์หลวงพ่อ และ หลวงพ่อก็อยู่ในเมืองนั้นแล้ว การนัดหมายจึงเกิดขึ้น โดยที่หลวงพ่อ เดินทางไปรออาจารย์ชนินทร์ที่โรงพยาบาล ขณะที่รอ หลวงพ่อได้นั่ง สมาธิ และพบว่าดวงจิตของลูกพร้อมแล้วสำหรับการรับคำสั่งสอนชี้แนะ

"ก่อนที่เราจะไปเยี่ยมเขาในห้อง เรานั่งสมาธิรอคนที่จะมาพาไป อยู่ข้างนอก มีความลึกลับบางอย่างสื่อสารกับเราได้ บอกถึงสภาวะ บางอย่างของเขา เมื่อไปถึงเราก็บอกเขาตรงๆ ไปเลย ตรงกับสภาวะ จิตของเขานั่นล่ะ บอกให้ปล่อยวาง แยกเวทนา แยกกาย แยกจิตออก จากกัน จนกระทั่งให้ปล่อยวางแม้กระทั่งจิต ซึ่งเขาก็ทำได้นะ"

ลูกแม่ คำพูดนี้ของหลวงพ่อ แม่ได้รับฟังในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วันนั้นแม่ชื่อพภิวันท์ (หมออพภิวันท์ นิตยารัมภ์พงศ์) มาถ่าย รูปและสัมภาษณ์ลูก ถึงการเจอพ่อหลวงครั้งแรก ลูกได้เรียนรู้การ ปฏิบัติอย่างไร

ഩ൪

คนที่ตั้งคำถามอาจจะต้องการวิธีการที่ชัดเจน แม่เห็นลูกนิ่งคิด แล้วค่อยๆ ตอบว่า

"เมื่อหลวงพ่อบอกว่าให้ปล่อยวาง ก็ค่อยๆ แยกความรู้สึกออกไป เห็นชัดเจนว่ากายกับจิตแยกกัน จิตเบาสบายมากขึ้น" ลูกบอกด้วย น้ำเสียงที่สดใสเปี่ยมพลังอยู่ภายใน นั่นคือเวลาที่ผ่านมาร่วม ๔ เดือน

"ใช้เวลานานแค่ไหนคะ จึงแยกได้ชัดเจน" ถามต่อ

"ใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาทีค่ะ" ลูกตอบช้าๆ ทว่าน้ำเสียงมั่นคง ทุกคนในที่นั้นส่งเสียงร้อง ฮ้า!! แล้วพากันหัวเราะ

"คนที่อายุมากแล้ว ยังทำไม่ได้อย่างหนูเลยนะลูก" แม่ชื่อพภิวันท์ว่า

มีวีดีโอที่พ่อบันทึกการพบกับหลวงพ่อในครั้งนั้นด้วย น่าแปลก ที่วันนั้นเป็นวันที่ใครหลายคนมาเยี่ยมลูกกันเต็มห้องไปหมด เขา ทั้งหมดได้กราบหลวงพ่อด้วย แม้กระทั่งลุงยุทธที่จากโลกนี้ไปก่อน ลูกหนึ่งวัน ก็ยังได้กราบหลวงพ่อ เพราะลุงยุทธยังเดินเหินได้ จึง มาเยี่ยมลูกพร้อมพี่น้องชาวบ้านจากบ้านบัวอีกหลายคน

หลวงพ่อถามลูกว่าชื่ออะไร ลูกตอบว่าชื่อวิมุตตา ใครเป็นคน ตั้งให้ ลูกบอกว่าพ่อ แล้วหลวงพ่อก็พาลูกทำสมาธิ จากนั้นก็ให้ธรรมะ ช่วงที่สอนธรรมะ ทุกคนออกไปอยู่ข้างนอกห้อง เหลือเพียงพ่อกับย่า เมื่อเสร็จการให้ธรรมะแก่ลูกแล้ว หลวงพ่อหันมาพูดกับคุณย่าว่า

> "คนนี้จิตเขาดีมาก" หมายถึงจิตของลูก แล้วชี้ไปที่ตัวคุณย่า "ดูแลตัวเองหน่อยนะ" แล้วท่านก็กลับไป

นับว่าป็นวันแห่งปรากฏการณ์พิเศษสำหรับลูก เพราะทีมคุณย่า อันมีญาติพี่น้องทางจังหวัดมุกดาหารได้ไปถวายผ้าไตรจีวรที่พระธาตุพนม เพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลแก่ลูกตั้งแต่เช้า

นับแต่นั้นมา ลูกจะนอนหลับตานิ่งนานๆ แรกๆ ด้วยความ

ห่วงใยของพ่อ จึงเฝ้าแตะตัวลูกเบาๆ จนลูกบอกว่า

"พ่อ ป่านกำลังทำสมาธิ" จากนั้นเราทุกคนไม่พยายามรบกวน เวลานั้นของลูกอีกเลย

และอีกครั้งหนึ่ง ที่ลูกได้รับความเมตตาจากหลวงพ่อ

วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ ด้วยความบังเอิญที่ลูกและหลวงพ่อ ต้องเดินทางไปกรุงเทพฯ ด้วยเที่ยวบินโดยสารเดียวกัน หลวงพ่อรับ กิจนิมนต์ที่กรุงเทพฯ ส่วนลูก ทางโรงพยาบาลมุกดาหารส่งตัวด่วนไป ตรวจเช็คร่างกายอย่างละเอียดอีกหนที่โรงพยาบาลรามาฯ เพราะผล การตรวจจากที่นั่น พบว่ามีก้อนเนื้อในตับหลายจุด

หลวงพ่อแวะมาเยี่ยมลูกอีกครั้งที่โรงพยาบาลรามาฯในวันที่ ๓ พฤษภาคม ท่านได้ให้ธรรมะแก่ลูกจนกระทั่งจิตของลูกมีกำลังมากขึ้น สามารถลดความเจ็บปวดลงได้มาก

"ตอนนั้นก็สอนให้เขาดูเวทนา ให้สู้กับความเจ็บปวด สอนให้ วางกาย วางเวทนา และให้วางจิตไปเลยทีเดียว" หลวงพ่อเล่าให้เราฟัง ทีหลัง และครั้งนั้นหลวงพ่อยังชวนลูกมาอยู่ที่วัดด้วย

"ไปอยู่ที่วัดกับหลวงพ่อไหม" หลวงพ่อถามลูก

"ไปค่ะ" ลูกตอบจริงจัง

"ที่วัดหลวงพ่อไม่มีเครื่องมือพยาบาลนะ ไม่มีอะไรเลยนะ ต้อง เดินขึ้นภูเขาด้วย"

"ค่ะ"

การร้องขออยากกลับบ้านของลูก หมายถึงการขอกลับมาอยู่กับ หลวงพ่อ จริงอยู่แม้เราจะไม่ได้บอกลูกว่าลูกเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย เพื่อไม่อยากให้ลูกทุกข์ใจแต่ลูกก็น่าจะรู้ว่าความทรมานเพราะเครื่องมือ การแพทย์ และการดูแลด้วยการแพทย์ทางเลือกนั้น อะไรเป็นสิ่งที่ลูก

น่าจะเลือก ตลอดเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาลลูกไม่ชอบห้องแอร์ ไม่ชอบ สายออกซิเจนที่เสียบอยู่ที่จมูกตลอดเวลา ไม่ชอบเข็มน้ำเกลือที่คาแขน ยิ่งนานวันแขนขาและท้องบวมเบ่ง

ความเมตตาของหลวงพ่อที่มีต่อลูก ประหนึ่งสายน้ำทิพย์ที่ชะโลม เลี้ยงหัวใจของเราทุกคน ราวกับสวรรค์ประทานมา แต่เบื้องหลังทั้งมวล ย่อมมีเหตุปัจจัยที่พิสูจน์ได้ แม้นว่าพ่อกับแม่ไม่เคยรู้จักหลวงพ่อมาก่อน แต่การที่อาจารย์ชนินทร์ได้มารู้จักกับเราและนิมนต์หลวงพ่อมาโปรดลูก เพราะเห็นว่าพ่อทำงานกับพี่น้องชาวบ้านที่ด้อยโอกาสมานาน การย้อน คืนของการดูแลจึงมีวงจรเช่นนี้ ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจ แต่ก็น่าภาคภูมิใจ และเป็นกำลังใจแก่เรา ในวันต่อๆ มาของการดูแลเยียวยาลูก

ไม่ใช่เฉพาะหลวงพ่อเท่านั้นที่ดูแลลูก ยังมีเพื่อนพ้องน้องพี่ที่ เป็นเครือข่ายงานพัฒนาทั่วประเทศ ที่แวะเวียนมาเยี่ยมลูกไม่ขาดสาย ตอนที่อยู่ที่โรงพยาบาลรามาฯ พ่อกับแม่ไม่เคยโดดเดี่ยวเลย แม้ ความทุกข์ท่วมทันในอกก็ตาม

อีกหนึ่งบุคคลสำคัญที่แม่ต้องเอ่ยถึง คือหมอธิเบต ท่านได้รับ เชิญจากอาจารย์สุลักษณ์ ศิวะลักษณ์ ให้มาเปิดคอร์สอบรมและรักษา ด้วยการแพทย์แผนธิเบต ที่อาศรมวงศ์สนิท เมื่อคุณหมอรู้เรื่องของลูก ท่านได้สละเวลาเดินทางมาเยี่ยมลูกที่สวนปานาบุญ พร้อมทั้งมอบยา ธิเบตให้

สายใยที่มีคุณค่าเหล่านี้ ลูกได้สัมผัสด้วยตัวเอง จนกระทั่งใน เวลาต่อมา ลูกอธิษฐานจิตว่า ถ้าลูกหายจากโรคร้ายนี้ ลูกอยากเรียนรู้ ด้านการแพทย์แผนธิเบต ที่ประเทศธิเบต

แต่ความป่วยไข้ก็ยังทำหน้าที่ของมันอย่างชื่อสัตย์ แม้ว่าลูกได้ ก้าวข้ามความเจ็บปวดไปแล้วก็ตาม "ถ้าเทียบความเจ็บปวดทั้งหมดมี ๑๐ ระดับ ตอนนั้นน้องป่าน ปวดในระดับไหนคะ" แม่ชื่อพภิวันท์ ซึ่งเป็นหมอเชี่ยวชาญด้านเด็ก ถามต่อ

"ปวดระดับ ๖ ค่ะ" ลูกบอก

"แล้วหลังจากที่ทำสมาธิตามที่หลวงพ่อสอน ความเจ็บปวดลด ลงเหลือเท่าไหร่คะ"

"เหลือ ๓ ค่ะ" นั่นคือความเจ็บปวดลดลงตั้งแต่ได้เจอหลวงใน ครั้งแรก แสดงว่าลูกมีความก้าวหน้าทางจิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะลูก บอกว่า

"ไม่ปวดเลย ตั้งแต่ออกมาจากโรงพยาบาลรามาฯ"

พัฒนาการด้านในของลูกยืนยันได้จากสมุดบันทึกของลูก ที่ เขียนอย่างละเอียดละออแทบทุกเวลา ทุกกิจกรรม ตลอดเวลา ๓ เดือน กว่าที่ลูกออกมาจากโรงพยาบาล บางอย่างทำให้แม่มองเห็นความลึก ซึ้งในการมองชีวิตของลูก และทำให้เรามองย้อนเข้ามาที่ตัวเองด้วย

เวลาสายๆ เราออกเดินทางจากโรงพยาบาลรามาฯ มุ่งหน้ามา บนถนนสายมิตรภาพ ไปสู่สวนป่านาบุญของหมอเขียว อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร และที่จังหวัดนครราชสีมา ขณะที่เราแวะพักที่ปั้ม น้ำมันใจกลางเมือง ลูกพยุงตัวลุกขึ้นนั่งบนเปลพยาบาล พ่อรีบ ประคองช่วย ลูกยิ้มให้พ่อ โดยที่ไม่ได้พูดจาอะไร ลูกดึงเข็มน้ำเกลือ ออกจากแขนที่บวมเบ่ง แล้วเหวี่ยงมันไปข้างตัวอย่างไม่ใยดี เมื่อแขน ทั้งสองเป็นอิสระ ลูกจึงโผมากอดพ่อ พร้อมกับบรรจงหอมแก้มพ่อ อย่างชาบซึ้งหนึ่งที

แม้ลูกจะไม่พูดอะไร ไม่มีคำว่าขอบคุณค่ะพ่อ แต่พ่อรู้ว่าลูก ตั้งใจจะขอบคุณ ที่พ่อได้ปลดปล่อยลูกออกจากเครื่องจองจำทั้งหลาย นั้น

ตอนที่ ๕ บันทึกของลูก

นับตั้งแต่ออกจากโรงพยาบาลรามาฯ แม่คิดว่าลูกอยู่ในสายตาของเราตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ พี่ป้าน้ำอาทั้งหลาย ที่ผลัดเปลี่ยน หมุนเวียนกันดูแลลูก หรือที่แวะเวียนมาเยี่ยมลูก แต่จากบันทึกของลูก ทำให้แม่รู้ว่าเราเองก็อยู่ในการเฝ้าดูของลูกเช่นกัน ทุกคนที่เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมอยู่ใกล้ๆ ลูกจะถูกบันทึกถึง ไม่เว้นแม้กระทั่งลุงยุทธที่ลูก ผูกพันมาตั้งแต่จำความได้ ลูกยังเขียนบันทึกถึงลุงยุทธเพียงแค่ได้ยิน พ่อเอ่ยถึง ซึ่งคงมาจากความห่วงใยที่รู้ว่าลุงยุทธป่วยเหมือนตัวเอง ลูก ยังได้เขียนจดหมายน้อยให้กำลังใจลุงยุทธด้วย

จากวันที่ ๑๖ พฤษภาคม จนถึง วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ขณะ ลูกพักรักษาตัวที่สวนป่านาบุญ พ่อได้บวชอุทิศบุญให้ลูก ๓ วัน (๑๗-๑๙ พฤษภาคม) ลูกได้ทำบุญตักบาตรกับหลวงพ่อของลูกทุกวัน

บันทึกบางวันของลูก ที่สวนป่านาบุญ ๓/๖/๕๑

ครบรอบสามเดือนในการทำธรรมชาติบำบัด

ตื่น ๐๕.๔๐ น. ยกขาข้างละ ๑๐ ครั้ง ยกแขนข้างละ ๑๐ ครั้ง ถ่ายปกติ กินน้ำหนอนฯ กินน้ำนาโน กินยาทิเบต ชงยาญี่ปุ่น กินข้าว เหนียว (ข้าวเย็น) กับน้ำผึ้ง กินมังคุด กินแตงโม แตงไทย กินลวก ผักบุ้ง ดอกฟักทอง

ดู CD, กินข้าว ต้มจืดผัก ตุ๋นข้าวโพด กินน้ำผึ้ง กินธัญพืช (วัน นี้พ่อไปส่งน้ำนีที่สกลฯ อยู่กับแม่สองคน)

ถ่ายอีกหนึ่งครั้ง ก่อนกินผลไม้ ถ่ายปกติดี แม่คืนเงิน ๒๐๐ บาท แปรงฟัน กินน้ำมะพร้าว กินทองม้วน ๒ แท่ง อ่านหนังสือ กินน้ำผึ้ง นิดหน่อย เช็ดตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า กินมันต้ม ฉี่ กินยาทิเบต ชงยาญี่ป่น แม่กดลมปราณให้ นวดหัว นวดตัว นอนหลับ กินธัญพืช กินมังคุด 🖻 ลก กินแตงโม กินข้าวเหนียว+ธัญพืช กินมันต้ม ย่ามาหา อ่านหนังสือ สระผม กินธัญพืช กินทองม้วน กินน้ำผึ้ง ย่ายืมเงิน ๒๐ บาท กลับ ยายนีเป็นหนักไม่มีใครดูแล ตานงค์ไปกรุงเทพฯ กินข้าวปิ้งปลานาง ต้ม จ็ดผัก ดู CD Barbie กินมังคุด ฟังเพลง กินน้ำผึ้งกับข้าวเหนียว กิน ยาทิเบต กินทองม้วน แม่นวดหน้า ขูดซาที่หน้า นอนหลับ กินน้ำผึ้ง กินมัน นั่งรถเข็นดูแม่ทำกับข้าว แช่เท้า อาบน้ำ นั่งรถเข็นประมาณ ๓๐ นาที นานเกินไปจนเหนื่อย นอน แม่นวดให้ ตื่นขึ้นมากินมังคุด พ่อมา เปาเค้ก ครบรอบสามเดือน ดีใจมาก กินลวกผักบุ้ง อ่อมแซ่บ ดอก ฟักทอง ฟักทองอ่อน กินข้าว นึ่งปลานาง ผัดเจ แกงจืดเจ ต้มจืดผัก กินข้าวพร้อมกันสามคน กินซาลาเปาใส้ถั่วเหลืองถั่วแดง ๑ อัน พาย สับปะรด ๑ อัน กินเค้ก (กินแต่ขนมปัง) ช้อนเล็ก (กินน้อยมาก) กิน น้ำเขียว กินยาทิเบต นอนหลับ กินมังคุด ตอนดึก ฉี่ ๒ ครั้ง ถ่ายเป็น ก้อนยาวปกติ ๑ ครั้ง ตอน ๐๒ ๒๕ น

วันนี้ เป็นวันที่ประทับใจที่สุด ถึงแม้จะมีแค่เราสามคน และคำ อวยพรจากพ่อกับแม่ (พี่ปุ้ยส่งข้อความมาอวยพร) ทำให้มีกำลังใจที่ จะต่อสู้กับโรคร้ายนี้ต่อไป จะไม่ท้อแท้

กายป่วย แต่ใจไม่ป่วย

เพราะถ้ากายป่วยแล้ว ใจป่วยไปด้วย จะทำให้เราเกิดความโลภ ความโกรธ และความหลง พ่อบอกว่าโรคของฉันไม่เกี่ยวกับเรื่องเวร กรรมแต่เป็นอุบัติเหตุต่างหาก แต่อันที่จริงถ้าไม่ได้ไปกรุงเทพฯ ก็คง ไม่รู้จักหมอทิเบต ไม่ได้รู้จักยาทิเบต ไม่ได้รู้จักลุงเผือก ไม่รู้จักคนที่ ช่วยสวดมนต์ให้เราเหมือนกัน การไปกรุงเทพฯ ครั้งนี้ ทำให้เรารู้จัก สิ่งต่างๆ มากมาย สุข-ทุกข์ มาคู่กัน

(หมอสุธี ส่งสมุดวาดรูป สีน้ำ ปากกามาให้)

ป่าน
วิมุตตา กุณวงษ์
นักสู้ที่ไม่เคยท้อแท้ต่อชะตากรรมชีวิต
เพราะมีกำลังใจและอนาคตรออยู่ข้างหน้า...
ขอขอบคุณ คุณหมอสุธีเป็นอย่างมาก
ที่มอบสมุดวาดรูปเล่มนี้ให้ป่าน
มันทำให้ป่านได้เขียนความรู้สึกดีๆ วาดรูปดีๆ
และมีกำลังใจที่จะสู้ต่อไป

นี่คือบันทึกที่ทำให้แม่รู้ว่าลูกไม่ใช่เด็กอ่อนแอ ไม่ใช่คนป่วยที่ น่าสงสาร ลูกดูแลอารมณ์ตัวเองได้ แม้บางครั้งในตอนนั้น ลูกยังมี อาการหงุดหงิดบ้าง แต่มันก็สงบลงด้วยปัญญาของลูก

บางตอนของเรื่องอารมณ์ ในระยะแรกๆ ที่ออกมารักษาตัว

ด้านอารมณ์

วันนี้อารมณ์ไม่ดี หงุดหงิด โมโห ไม่พูด รำคาญทุกคน ไม่สามารถระงับความโกรธได้ แสดงว่าใจป่วยแล้ว เพราะว่าเมื่อไหร่ก็ตามที่ใจป่วย จะทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง อยู่เสมอ จน แปลว่า ไม่มี มิใช่ทุกข์ รวย แปลว่า มีเยอะ มิใช่สุข ชนะ แปลว่า มีมากขึ้น มิใช่สุข เจริญ แปลว่า มีมากขึ้น มิใช่สุข เติบโต แปลว่า ยิ่งใหญ่ขึ้น มิใช่สุข เก่ง แปลว่า รู้มาก มิใช่สุข ความสุขที่แท้จริง คือ ความไม่มีทุกข์ ความไม่มีทุกข์ที่แท้จริง คือ ความอิสระ ความท้อแท้เบื่อหน่าย เป็นคนตายหมดอายุ ความสุข ไม่ได้อยู่ที่ความปรารถนา การรู้จักทำใจ เมื่อไม่สมปรารถนาต่างหาก เป็นความสุข

ลูกแม่ กว่าที่แม่จะกล้าเปิดบันทึกของลูกออกอ่านได้จนจบ แม่ ต้องใช้ความเข้มแข็งอย่างยิ่งยวด ส่วนพ่อนั้นเล่า แค่เห็นสมุดบันทึก ของลูกวางอยู่ตรงหน้า น้ำตาก็ร่วงพรูแล้ว พ่อร้องให้กับเรื่องราวของ ลูกบ่อยครั้งและง่ายดายยิ่งกว่าแม่ คงจะจริงของพ่อ ที่บอกกับใครๆ ว่า ลูกคนนี้รักผมมาก ผมก็รักเขามาก เขามีความรู้สึกนึกคิดเหมือนผม แต่สำหรับแม่ ความรักที่แม่มี ใครจะรู้ดีไปกว่าแม่ จริงไหม...ลูกแม่

"ปานจะได้ไปอยู่กับหลวงพ่อเมื่อไหร่จ๊ะแม่" ลูกเฝ้าถามแม่ แม่ไม่กล้าตอบ เพราะว่าร่างกายของลูกยังอ่อนแอมาก แต่ด้วยความ เข้าใจในแรงปรารถนาของลูก วันที่ ๕ มิถุนายน พ่อได้เดินทางไปวัด ปาภูไม้ฮาว เพื่อดูที่พัก หลวงพ่อบอกว่ามีกุฏิว่างด้านทิศตะวันตกอยู่ ติดหน้าผา มีความเป็นสัดส่วนสะดวกสบายตามสมควร

เราจึงเตรียมพาลูกขึ้นไปอยู่วัด ในวันที่ ๖ มิถุนายน นั้นเอง

KNJEIKĄ

จากนี้ไปในบันทึกจะมีคำเหล่านี้ซ้ำๆ ตลอด

กัวซา หรือที่ แม่ซีน้อย เรียกว่า ซา คือการขูดผิวหนังบริเวณที่ ต้องรักษา จนเป็นฝื่นแดง

*น้ำหนอน*ฯ คือ น้ำต้มสมุนไพรชนิดหนึ่ง ชื่อ หนอนตายอยาก เป็นพืชล้มลุก ไม้เลื้อย มีหัวแบบแง่งขิง

น้ำนาโน คือ น้ำสกัดจากพืชสมุนไพร มีขั้นตอนชับซ้อนในการ ผลิต เวลาทานใช้เพียงหนึ่งหยด ผสมน้ำเปล่าหนึ่งแก้ว มีรสเปรี้ยว เล็กน้อย ช่วยปรับธาตุให้สมดุล

ยาญี่ปุ่น คือ อาหารเสริมภูมิคุ้มกันแก่ร่างกาย ผลิตจากญี่ปุ่น มีชื่อทางการค้าว่า "Lentin Plusooo" เป็นผงบรรจุซองเล็กๆ ชงกับ น้ำอุ่น ประมาณหนึ่งช้อนโต๊ะ ต่อยาหนึ่งซอง

ยาทิเบต เป็น ยาที่หมอทิเบตนำมาให้ตอนอยู่โรงพยาบาลรามาฯ เป็นยาลูกกลอน มีรสขมเฝื่อน เวลารับประทานต้องบดให้ละเอียด แล้วผสมกับน้ำและน้ำผึ้ง เพื่อให้ทานง่ายขึ้น มีสรรพคุณ ทำให้ระบบ การทำงานของตับดีขึ้น ช่วยสร้างเม็ดเลือด ลดอาการบวมของร่างกาย

ตอนที่ ๖ ทางธรรม ที่นำทาง

เช้าวันที่ ๖ มิถุนายน ลูกตื่นเต้นมาก แม่รู้ เมื่อถึงวันที่ต้องเดิน ทางมาอยู่วัดกับหลวงพ่อ วันนั้นลูกตื่นตั้งแต่เช้าตรู่ เตรียมเก็บเข้าของ เครื่องใช้ส่วนตัวใส่กระเป๋าคิดตื้ใบเล็กสีชมพูหวานแหววของลูก แต่ ลูกยังมีอาการตัวร้อน เป็นไข้รุมๆ ทำให้แม่กับพ่อเป็นห่วง เราจึง วางแผนเดินทางในตอนเย็น

วันนั้นลูกร่าเริงมาก และเขียนบันทึกว่า

วันศุกร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

วันแห่งความสุขและความสงบ

วันนี้ดื่นขึ้นมายิ้มรับวันใหม่ด้วยใจที่เบิกบาน มีความสุข

(มีรูปวาดประกอบ ในสมุดวาดภาพ เป็นดอกไม้ ๘ กลีบ มี ใบไม้ล้อมรอบ มีรูปดวงตาหนึ่งคู่ และมีลำธารที่ไหลผ่านโขดหิน)

ในสมุดบันทึกสุขภาพอีกเล่ม ลูกเขียนไว้ว่า

ตื่น ๐๕.๑๖ น. ยกขาข้างละ ๒๐ ครั้ง นอนต่อ พ่อนวดขาให้ ยิ้ม ให้พ่อ กอดพ่อ แล้วยกขา ๒๐ ครั้ง พ่อดีใจมาก

กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น กินน้ำนาโน เขียนบันทึก กิน ข้าวเหนียว (ขาวเย็น) กับน้ำผึ้ง ขนมปังกับน้ำผึ้งน้อยมาก อ่านหนังสือ ยอดเขาเอเวอร์เรสต์ ถ่าย กินพายสับปะรด ๑ คำ น้ำผึ้ง ๒ อีกเล็ก อ่าน หนังสือต่อ

แม่เช็ดตัว กดลมปราณ พอกท้อง นอนหลับ กินน้ำเขียว พ่อ กับแม่กำลังเก็บข้าวของเตรียมไปวัด ตัวยังร้อนเหมือนเดิม แต่ก็ดีกว่า เมื่อคืน แปรงฟัน เช็ดตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า กินมังคุด กินน้ำผึ้ง ๒ อึกเล็ก อ่านหนังสือต่อ กินลวกผักบุ้ง ตำลึง ดอกฟักทองอ่อน กินข้าวเหนียว กับกล้วย ๒ คำ กินข้าว ๑ คำ กินต้มจืด ๓ คำ อ่านหนังสือต่อ กินน้ำ เขียว ๑ แก้วเล็ก กินน้ำผึ้ง ๑ อึกเล็ก กินยาธิเบต กินน้ำหนอนฯ นอน เช็ดตัว กินมังคุด กินข้าวเหนียว ๑ ปั้นเล็กกับกล้วย นอนต่อ

เดินทาง (มาวัด) (แวะ)มานวดตัวที่ร้านคนตาบอดที่มุกดาหาร กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินพายสับปะรดหมด กินธัญพืช กินทองม้วน ๑ แท่ง หลับนาน เดินทางมาวัด

พ่อได้โทรฯ ไปประสานงานกับกลุ่มพี่น้องชาวบ้านย่านตำบล กกตูม ที่เป็นเครือข่ายอนุรักษ์ปาภูพาน ตั้งแต่เมื่อเช้าแล้ว ให้ช่วย เตรียมแคร่หามไว้ให้ด้วย

เมื่อเราไปถึงที่เชิงภูในเวลาพลบค่ำพอดี ทุกคนรออยู่ ทุกอย่าง พร้อมพรั่กสำหรับพาลูกรักขึ้นไปบนวัด ลูกนอนอย่างสบายบนแคร่หาม ระยะทางที่สูงชันราวๆ ๕๐๐ เมตร มีก้อนหินตะปุ่มตะป่ำต้องคอย ระวังยามเหยียบย่าง ทุกคนไม่มีใครเหนื่อยเลย ทุกคนเต็มใจทำให้ลูก เป็นความซาบซึ้งใจของพ่อกับแม่มาจนทุกวันนี้ ที่มีคนที่รักและดูแล เราราวกับญาติมิตรตลอดมา แม้แต่ในเวลาต่อๆ มา อาหารของลูก

ประเภทผักผลไม้สดๆ ปลอดสารเคมีล้วนแต่ได้มาจากบ้านพี่น้องทั้ง ใกล้และไกล โดยเฉพาะมังคุดที่เป็นผลไม้สุดโปรดของลูก บางส่วนส่ง มาจากคีรีวง นครศรีธรรมราช บางส่วนส่งมาจากจันทบุรี ระยอง

ดูสิลูก ความรักความเมตตาที่ทุกคนมีให้ลูกมากมายกว้างไกล จนเราตอบแทนได้ไม่สิ้น

แม้แต่วัดป่าภูไม้ฮาวแห่งนี้ พ่อกับแม่ไม่เคยรู้จักมาก่อน หลวงพ่อที่ใครๆ เรียกว่าหลวงพ่อนั้น ท่านมีชื่อว่า พระอาจารย์ครรชิต สุทธิจิตโต ประวัติของท่านเราก็ไม่เคยรู้ แต่เมื่อลูกผูกพันกับท่าน อย่างลึกซึ้งในทางธรรม นับว่าเป็นบุญของพ่อกับแม่ที่ได้ตามลูกมา และดำเนินวิถีธรรมมาจนทุกวันนี้

บ้านหรือกุฏิที่พัก ถูกเตรียมพร้อมไว้แล้ว ทันทีที่ลูกมาถึง สาย ฝนก็พร่างพรูลงมาเบาๆ คล้ายต้อนรับสมาชิกใหม่อย่างร่มเย็น

บันทึกของลูกในตอนค่ำวันนั้น เขียนไว้อย่างนี้

นอนเปลหามขึ้นมา เห็นที่พักแล้วน่าอยู่มาก กินยาญี่ปุ่น พ่อไป ส่งชาวบ้านที่หมู่บ้าน กินมังคุด ๒ ลูก กินมัน แม่ไปทำกับข้าว อยู่กับ ย่า ฝนตกแต่ไม่ค่อยหนัก อ่านละคร เรื่องหาบของแม่ ฝนตกหนัก ลม แรง เข้ามาอยู่ข้างใน ย่าอุ้มเข้ามา ย่าออกไปกินข้าวกับกล้วย กินธัญพืช กินขาไก่ อ่านละครต่อสนุกดี แม่ยังไม่มาเลย หิวข้าวนิดหน่อย กิน ลวกผักบุ้ง ตำลึง พ่อมา กินนึ่งปลา นอน กินยาธิเบต พ่อแม่นวดให้ นอนหลับ ฝนตกหนักทั้งคืน ฉี่ ๒ ครั้ง ถ่าย กินกล้วย ๑ ลูก นอน หลับสบาย

ตลอดเวลาที่ลูกบันทึกไว้ ไม่มีตอนไหนเลยที่เขียนไว้ว่าปวดท้อง หรือเจ็บที่ร่างกายส่วนใด นอกจากอุบัติเหตุในคราวหนึ่ง ที่แม่ปล่อย ลูกไว้คนเดียวในห้องน้ำ จนลูกล้มลงหัวกระแทกโถส้วมจนเจ็บไป หลายวัน

ತ ಇ

เช้าวันใหม่ คืนฟ้าฉ่ำฝนผ่านไป ทิ้งละอองไอหมอกหนาค้าง คาไว้เต็มหุบเขา กลบร่องน้ำบางทรายกว้างใหญ่จนมิดชิด ได้ยินเพียง เสียงกระซิบกระซาบของสายน้ำกับหินผาที่คุ้งโค้งไกลโน่น ทุกอย่าง ใกล้ตัวเหมือนถูกยกขึ้นมาไว้อีกชั้นหนึ่งของสวรรค์ นานๆ ครั้งจึงจะ แว่วเสียงเครื่องยนต์ผ่านมา ความสงบเงียบสวยงามอย่างนี้ ใช่หาได้ ง่ายดายนัก และยิ่งเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยรอยธรรมด้วยแล้ว นับว่า หายกยิ่ง

แม่ตื่นแต่เช้า ไปเตรียมอาหารให้ลูกที่โรงครัวของวัด วันนี้ล่ะ ที่ ทุกคนจะต้องช่วยกันจัดการเตรียมห้องครัวใหม่สำหรับลูก ทุกอย่าง จะต้องทำให้เหมือนกับที่สวนป่านาบุญ แม้กระทั่งภาชนะใส่อาหารก็ ต้องเป็นวัสดุที่ทำจากสแตนเลสเท่านั้น ส่วนหม้อที่ใช้ปรุงทำจากดิน หรือหม้อดินเป็นหลัก เชื้อเพลิงจะต้องใช้ถ่าน ไม่มีการใช้แก๊ส ตามที่ หมอเขียวกำชับ

ทั้งหมดนี้ ไม่มีอะไรที่ยุ่งยากเกินสำหรับเรา ถ้าช่วยให้ลูกมี สุขภาพที่ดีขึ้น

บันทึกของลูก วันที่ ๗ มิถุนายน

ตื่น ๐๕.๑๘ น. ยกขาข้างละ ๓๐ ครั้ง ยกแขนข้างละ ๓๐ ครั้ง นั่งดูบรรยากาศ ฝนเริ่มหยุดตก กินธัญพืช ขาไก่ หิวข้าว บรรยากาศ ข้างนอกห้องเป็นหน้าผา มีเสียงน้ำไหล ต้นไม้ กุฏิน่าอยู่ กินข้าวเหนียว (ข้าวเย็น) กับน้ำผึ้ง อ่านละครหาบของแม่ กินน้ำผึ้ง ๒ อึก ทองม้วน ออกมานอนด้านนอก นอนหลับ กินมังคุด พ่อไปหาหลวงพ่อ แม่ไป ทำกับข้าว อยู่คนเดียวกินขาไก่ อ่านละคร อ่านเรื่องยอดเขาเอเวอร์เรสต์ (รูป เงา ขุนเขา ทะเลสาป ของภิกษุณี เทนสิน ปาลโม / คนเขียน) นอนหลับ กินกล้วย ๑ ลูก นอนต่อ กินลวกผักบุ้ง ตำลึง อ่อมแซ่บ สลัดสด ดอกอัญชัน กินข้าวปิ้งปลา ต้มจืดผัก แตงไทย

หลวงพ่อมาสอนเรื่องจิต คุยปกติ "ใจ คือ ผู้รู้ กาย คือ ผู้ถูกรู้ หมายความว่า กายกับใจนั้นนั้นแตกต่างกัน

ใจ เป็นธาตุที่รู้ กาย เป็นธาตุที่ถูกรู้

หลวงพ่อกลับ

บันทึกต่อมาของลูกในวันนั้น เกี่ยวกับเรื่องกิน เรื่องอ่านหนังสือ เล่มเดิมๆ จนจบ มีเพิ่มมาใหม่คือเรื่อง ทุ่งหญ้าแอฟริกา และดู CD ธรรมะที่หลวงพ่อเอามาให้

แม่ซักผ้าในตอนเที่ยง ลูกบันทึกเอาไว้ด้วย และเขียนว่าพ่อเป็น คนตากผ้า จากนั้น พ่อกับแม่ช่วยกันนวดมือ เท้า เข่าให้ลูก (นวดน้ำมัน) ลูกก็เขียนเอาไว้อย่างละเอียด

พ่อนวดมือ เท้า (นวดน้ำมัน) แม่นวดเข่า ขา ขูดชา นวดหลัง พ่อไปส่งย่ากลับมุกดาหาร

ตอนเย็น ในบันทึกเขียนว่า

เข้ามาอยู่ข้างในห้อง แม่เช็ดตัวให้ ประคบท้อง พ่อกลับมา พ่อกับแม่ไปทำกับข้าวด้วยกัน ฟัง CD หลวงพ่อเทศน์ นอนหลับยาว กินยาญี่ปุ่น กินน้ำเขียว กินลวกผักบุ้ง กินปิ้งปลา ต้มจืดผัก สลัดผัก ๑ คำ เปลี่ยนกางเกง นอนหลับ กินยาธิเบต แม่นวดหลังให้ กินกล้วย ๑ ลูก กินข้าวเหนียวกับน้ำผึ้งตอนดึก แม่ขูดชาที่ไหล่ซ้ายให้ นอนทับ เลยปวดฉี่ ๒ ครั้ง พ่อกวาดมดที่เข้ามาทั้งคืน เลยนอนไม่หลับเท่าไหร่

หมายเหตุคนเขียน

ตอนนั้นยังกินขนมขาไก่ ซึ่งแม่ชีน้อยรู้ว่าเป็นของต้องห้าม และ ห้องครัวยังอยู่คนละแห่งกับที่พัก เรื่องการกินยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ อารมณ์อยากกินอย่างชัดเจน

น้ำเขียว คือน้ำคั้นจากผักสด เป็นยาเย็น เช่น ใบย่านาง ยอด ฟักทอง ต้นกล้วย

ยาประคบ (ท้อง ขา เข่า) ใช้ รากต้นพรหมราชา นำมาฝนกับหิน ใส่น้ำเล็กน้อย น้ำยาที่ได้จะมีลักษณะคล้ายเยลลี่ ลื่น เวลาใช้จะนำ สำลีชุบยาแล้ววางไว้ที่อวัยวะนั้น โดยเฉพาะที่สะดือ กระหม่อม ความ เย็นจะแผ่ไปทั่วกาย

การพอกยา ก็ใช้ยาตัวเดียวกัน แต่ผสมแป้งข้าวเหนียวและ แป้งข้าวจ้าว ความเหลวขนาดพอปั้นได้ บี้ให้เป็นแผ่นนำไปพอก

ตอนที่ ๗ วิถีธรรม วิถีวัด

แม่กับพ่อเริ่มทำสวนผักข้างๆ กุฏิ ผักที่ปลูกง่ายที่สุดคือต้น อ่อมแซ่บ พืชตระกูลล้มลุก กลีบดอกบองบางสีม่วงอมชมพู สีของมัน สวยหวานสดใส คนทั่วไปเรียกว่า บุษบาริมทาง แต่คนอีสานมองเห็น เป็นของกินได้ จึงเรียกอ่อมแช่บ คงมาจากการกินแกล้มกับแกงอ่อม แล้วอร่อยกระมัง แต่ลูกแม่ต้องกินทุกวัน เป็นเมนูผักลวก และบาง ครั้งก็คั้นเป็นน้ำเขียว

ผักที่ปลูกเพิ่มเติม จำพวกตำลึง บวบ ใช้พื้นที่เดียวกับสวนผัก ของวัด ซึ่งมีแม่ชีและโยมดูแลอยู่ แต่เดิมจะเป็นผักจำพวกต้นหอม ผักชี ผักบุ้ง พริก เพราะอาหารจากการบิณฑบาตรอาจไม่พอเลี้ยงทุกคน วัดเล็กๆ ที่มีคนอยู่ประจำไม่มากนัก แต่บางครั้งคณะลูกศิษย์ของ หลวงพ่อก็มาอยู่ปฏิบัติหลายคน

สำหรับลูก อาหารหลักคือผัก ผลไม้ โชคดีที่ตอนนี้เป็นฤดูผลไม้ หลากหลายพอดี ลูกจึงมีของชอบหลายอย่าง โดยเฉพาะมังคุด แต่ก็ กินได้ครั้งละน้อยนิด มีสิ่งหนึ่งที่แม่กับพ่อต้องหามาให้ได้จากที่ใกล้ หรือไกลก็ตาม คือมะพร้าวอ่อน ลูกต้องดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนต่างน้ำ บางคืนแม่ต้องแบกมะพร้าวทั้งทะลาย ค่อยๆ เดินไต่ระดับความสูงชัน ของเส้นทางขึ้นวัด ที่มีเพียงแสงสลัวจากไฟฉายนำทาง แต่เพราะหัวใจ ของแม่อยู่ที่ลูกตลอดเวลา แม่จึงทำได้เสมอไม่เคยรู้สึกเหน็ดเหนื่อยเลย

ය/ත/අම

ตื่น ๐๕.๓๐ น. ยกแขนข้างละ ๔๐ ครั้ง ยกขาข้างละ ๔๐ ครั้ง พ่อมานวด บริหารขา เท้าให้ หลับถึง ๐๖.๑๘ น. ตื่นกินน้ำผึ้ง ๒ อึก เล็ก กินธัญพืช แม่ทำยาธิเบตให้กิน พ่อปั่นน้ำเขียว น้ำอุ่น ชงยาญี่ปุ่น กิน แม่ไปทำกับข้าว

ออกมาด้านนอก ถ่าย กินน้ำเขียว พ่อไปทำกับข้าวช่วยแม่ กินขาไก่ กินทองม้วน หมดงบของผิดกฏหมายวันนี้

อ่านละคร อ่านทุ่งหญ้าแอฟริกา นอนหลับ ตื่นกินลวกผักบุ้ง ตำลึง บวบ (กินนิดหน่อย) ถั่ว นอนต่อ กินข้าวเหนียว ๑ ปั้นเล็กกับแกง ปลาใส่ฟักทอง กินนึ่งฟักทอง กินมันนึ่ง กินต้มจืดผัก ๒ ช้อน

หลวงพ่อมาสอนธรรมะประมาณ ๓๐ นาทีแล้วกลับ กินข้าวเหนียว ๑ ปั้นเล็กกับแกงปลา ต้มจืดหลัก ๓ ช้อน กินมันนึ่ง ดูละครธรรมะ เรื่องพระเรวตะ-ลีลาวดี แม่นวดน้ำมัน กดลมปราณ ขูดซาให้ กินยาธิเบต น้ำอุ่น นอนหลับนาน ฝนตกหนัก ฟ้าร้อง ลมเย็นสบาย ตื่น กินยาธิเบต บ่าย ๓ โมง น้ำอุ่น ยังไม่กินข้าวเที่ยง ฝนเริ่มหยุดตก พ่อให้กินยา ธิเบตผิดเวลา ตอนนี้บ่ายโมง พ่อคิดว่าบ่าย ๓ โมง กินมันต้ม กินข้าว เหนียวกับกล้วย มาอยู่ข้างใน ฉี่ พ่อกอด แม่เข้ามา เปิด CD การ์ตูน ธรรมะ อาแจ๋ว อาเกริก ย่า ปุ้ย น้องก้องมาเยี่ยม เอามุ้ง ปลา มัน มาให้ แม่นวดมือให้ข้างหนึ่ง แล้วไปทำกับข้าว พวกอาแจ๋วกลับ ฝนยังไม่ หยุดตก พ่อนวดให้ต่อ ดู CD ไปด้วย กินมังคุด ๒ ลูก น้ำอุ่น

นอนหลับ พ่อไปทำกับข้าวช่วยแม่ เอามัน เอาน้ำไว้ให้ ฟังเพลงจีน ออกแนวธิเบตด้วยเพราะดี กินมันต้ม อ่านหนังสือ นอนเล่น พ่อมา เอาถั่วเขียวมาให้กิน ๒ คำใหญ่ รู้สึกอืด ดูการ์ตูน พ่อไปเอาผักกับแม่ ลุกนั่ง กินน้ำผึ้ง ๒ อึกเล็ก แก้อึด CD การ์ตูนจบ ฟังเพลงไป นอน หลับไป พ่อแม่มา กินน้ำเขียว กินยาญี่ปุ่น ดู CD การ์ตูนแผ่น ๒ ต่อ

กินลวกผักบุ้ง ผักสลัดสด กินข้าวปลาปิ้ง ต้มจืดผัก แกงปลา ล้างมือ ล้างปาก ถ่าย ฉี่

แม่ชีมาเยี่ยม คุยเรื่องการรักษา

แม่ชีมาอยู่วัดตอนปี ๒๕๔๕ แม่ชีกลับ

กินน้ำอุ่น กินมัน แม่อ่านเรื่องคำอธิษฐานบารมี เพื่อสร้างเหตุ ปัจจัยตราไว้ในดวงจิตให้ฟัง แม่เช็ดตัวให้ กินยาธิเบต กินน้ำไม่ค่อย อุ่นเท่าไหร่ แม่อาบน้ำแล้วจะมานวดให้ นอนหลับ ฉี่ตอน ๓ ทุ่ม กิน กล้วย ๑ ลูก ฉี่ตอน ๕ ทุ่ม

หิวข้าว พ่อแม่ยังไม่เอามาให้กิน ร้องไห้ พ่อลุกขึ้นมา กินข้าว เหนียว น้ำผึ้ง ปิ้งปลา มังคุด นอน แม่เช็ดตัวให้ นอนหลับสบาย

แม่จำได้ตอนนั้น ลูกร้องให้ด้วยความหิวในเวลากลางคืน แม่รู้ ว่าลูกฝืนความรู้สึกอยากในเรื่องอาหาร ที่ต้องกินเฉพาะผัก ผลไม้ น้ำ ผึ้ง มานาน มีของคาวบ้างคือปลาน้ำจืดปิ้ง ลูกจึงยังมีอาการหงุดหงิด ต่อความอยาก แต่ก็ไม่เคยเรียกร้องขอกินในสิ่งที่ต้องห้าม นอกจาก ขอให้ได้กินขนม "ขาไก่" และ "ทองม้วน" จนกว่าจะหมด

เมื่อหมดแล้ว ลูกเขียนไว้ว่า *"ของผิดกฏหมายหมดไปแล้ว"* และ ไม่ได้ขอกินอีกเลย

บันทึกของลูกวันต่อมาบอกว่าอาปุ่นมาเยี่ยมมีคนมากันเยอะมาก และเรื่องการกินอาหาร กินยาตามปกติ สิ่งพิเศษที่ลูกบันทึกเอาไว้ คือ

เรื่องคำเทศนาของหลวงพ่อ

a/೨/೯୭

หลวงพ่อมาเทศน์สอนเรื่องจิต นอนฟังแล้วก็นอนสมาธิอยู่นาน หลวงพ่อมาเทศน์แล้วทำให้สบายจิตใจดี สิ่งที่หลวงพ่อนำมาเทศน์ให้ ฟังนั้น ยิ่งใหญ่กว่าได้ทอง ๑๐ บาท ได้รถ ๑๐ คัน ธรรมะนี้แหละคือ ยาดีที่หลวงพ่อให้ฉัน ก่อนหลวงพ่อกลับ บอกว่าจะเอา CD เรื่อง กรรมมาให้ ตอนนอนสมาธิฝันว่า หลวงพ่อเอาของมาให้ไม่รู้ว่าเป็น อะไรแล้วหลวงพ่อก็ขอกล่อง กางกล่องออก แล้วเดินกลับ หลวงพ่อ บอกว่าต้องหาสายพานให้ปุ้ย เราบอกว่าจะหาช่วย

อาติ๋มเช็ดตัวให้ ลุกนั่งกินมังคุด พวกอาปุ่นกินข้าว ส้มตำ แกง หน่อไม้ ลวกผัก อาหารมากมายน่ากินมากเลย พ่อเอาแกงปลาไปอุ่น กินบ้าง ปิ้งปลากับข้าวสวย ต้มจืดผัก แกงปลากับข้าวเหนียว ๑ ปั้น กิน มัน นอนเล่นคุยกันไป

อาปุ่น พ่อ แม่ ช่วยกันนวดน้ำมันให้ลูก ลูกพูดว่าอยากไปธิเบต อยากบวชชี อยากได้บ้านแบบที่วัด จากนั้นอาปุ่นสอนแม่ให้ตรวจอาหาร ถ้าต่อมไทมัสเปิด แสดงว่ากินได้ วิชาตรวจอาหารนี้ มีวิธีการที่ชับซ้อน แต่เป็นวิชาที่ลุงยุทธของลูกไปเรียนมาจากญี่ปุ่น อาปุ่นเป็นศิษย์เอก ของลุงยุทธได้ถ่ายทอดวิชานี้เอาไว้ ตลอดเวลาต่อมา แม่จะตรวจ อาหารทุกอย่างก่อนที่จะให้ลูกกิน

ก่อนที่แม่จะไปทำกับข้าว แม่อุ้มลูกเข้ามานอนข้างใน แล้วเปิด CD ธรรมะ เรื่องชั่วเจ็ดที ดีเจ็ดหน ให้ฟัง

วันที่ ๑๐ เช้า ลูกบันทึกไว้ว่า อาปุ่นช่วยนวดให้ลูก พ่อเช็ดมือให้ พ่อนวดบริหารให้ แม่กับอาปุ่นไปทำกับข้าว พ่อไปรอรับหลวงพ่อที่ กลับจากบิณฑบาต และเรื่องการกินอาหารตามปกติของลูก ที่พิเศษคือ แม่ไปส่งอาปุ่นที่สกลนคร เคลียร์งาน และพาน้านี้ มาด้วย แม่ทำอาหารแล้วตรวจอาหาร กินได้ทุกอย่าง ยกเว้นถั่วเขียว ลูกกินอาหารแล้ว แม่เปิด CD เรื่องหลวงปู่มั่นให้ฟังด้วย แล้วลูกก็ นอนหลับยาวนาน ตื่นขึ้นมาจึงเขียนบันทึกต่อ

พ่ออ่านบันทึกที่เขียนไว้ในเล่มที่หมอสุธิให้มาพ่ออ่านแล้วร้องไห้ แอบดู ตื่น พ่อยังร้องไห้ พ่อเขียนเรื่องบุญกรรมของป่าน กินแตงโม แตงขาว ลวกผักบุ้ง กำลังกินข้าวคั่วปลา นึ่งปลา ต้มจืดผัก หลวงพ่อ มาดู เห็นกำลังกินข้าวเลยไปเดินเล่นรอ กินเสร็จ ล้างมือ หลวงพ่อมา เทศน์สอนเรื่องจิต บันทึกเสียงหลวงพ่อเอาไว้ (ด้วยโทรศัพท์มือถือ/คน เขียน) หลวงพ่อบอกว่า "ความลับแตก" หัวเราะกันใหญ่ หลวงพ่อ เชิญหมอเทวดามาช่วยรักษา ตอนนั้นลมพัดมาเย็น เหมือนฝนจะตก หลวงพ่อกลับ ฝนก็รินนิดหน่อย พ่อเช็ดตัวนวดหลังให้ นอนหลับ กิน ยาธิเบต น้ำอุ่น พ่อไปเอาอ่อมแซ่บที่โรงครัว เตรียมทำน้ำเขียว อ่านละคร กินกล้วย กินน้ำเขียว พ่อนวดขาให้ กินน้ำเขียว อ่านละคร ฉี่ดี จะ ๖ โมงแล้วแม่ยังไม่มา หิว กินนึ่งปลา ข้ามเหนียว ล้างมือ กินมังคุด ดู CD การ์ตูนธรรมะ ฉี่ ถ่ายดี วันนี้อารมณ์ดี หน้าตาแจ่มใส ตัวไม่ร้อน

แม่ภูมิใจในตัวลูกนะ ที่จิตใจลูกเข้มแข็งขึ้นเรื่อยๆ สิ่งที่พิสูจน์ ได้ว่าลูกมีเป้าหมายในการดูแลตัวเองชัดเจน คือจดหมายที่ลูกเขียนถึง ลุงยุทธ แม้กายลูกจะป่วย แต่จิตใจลูกไม่ได้ป่วยไปด้วยจริงๆ

จดหมายฉบับที่หนึ่ง

ถึง ลุงอ้วน แสนนักสู้ (ลุงยุทธ)
ป่านเป็นกำลังใจให้ลุงยุทธสู้ต่อไปนะคะ
ป่านอยู่ที่นี่สบายดี ป่านพยายามกินอาหารแบบลุงยุทธ แต่ป่าน

จะมีผักตุ๋น ฟักทอง มังคุด ไข่ขาว มาเสริมด้วย ป่านก็เลยพอกินได้ เวลาว่างปานจะอ่านหนังสือธรรมะ บันทึกประจำวัน คัดเมล็ดข้าว ฝึกจิต กำหนดลมหายใจ เข้า ออก ตั้งจิตอธิษฐาน ภาวนาแผ่เมตตา และอีกหลายๆ อย่าง ทำให้จิตใจป่านสงบมากขึ้น

ปานอยากให้ลุงยุทธบันทึกการรักษาโรคของตัวเอง ประวัติตัวเอง กวี กลอน หรือบทโศลกบ้าง ป่านจะได้ศึกษาเป็นความรู้ เอามารักษา ตัวเองบ้าง ป่านก็จะสู้ เราจะสู้ไปพร้อมๆ กัน ไม่ท้อแท้ แม้อุปสรรค นั้นจะเป็นอย่างไรก็ตาม

"เป็นกำลังใจให้เสมอ"

จาก ลูกเขียด แสนน่ารัก

ท้ายจดหมาย ลูกยังวาดดอกไม้ที่มีกลีบแปดกลีบ สลับใบไม้ รูปทรงง่ายๆ สัญลักษณ์ประจำตัวองลูก

หมายเหตุคนเขียน

การตรวจอาหารว่ากินได้หรือไม่ เป็นการทำงานร่วมกันของอน สองคนที่มีพลังจิตทัดเทียมกัน อาหารที่จะให้กิน ถ้าต้องปรุงก็ต้อง ปรุงให้เสร็จตามขั้นตอน แล้วใส่ในภาชนะใส(แก้ว) ให้คนไข้ถือไว้ คน ที่ทำหน้าที่ตรวจ หนึ่งคนจะใช้มือหนึ่งข้างแตะเบาๆ ที่ต่อมไทมัสของ คนป่วย (บริเวณหน้าอก) อีกข้างหนึ่งใช้นิ้วหัวแม่มือแตะกับปลายนิ้ว กลางเบาๆ แล้วให้อีกคนดึงโดยการใช้นิ้วหัวแม่มือชนปลายนิ้วกลาง ของตัวเองเช่นกัน ถ้าดึงออกแสดงว่าต่อมไทมัสเปิด อาหารนั้นกินได้ ถ้ากินไม่ได้ ดึงแรงแค่ไหนก็ไม่เปิด

บทที่ ๘ หมายเหตุแห่งบันทึก

เราสามคน พ่อแม่ลูก กลายเป็นคนวัดไปแล้ว อ้อ บางวันมีน้านี้ มาจากสกลฯ ช่วยทำกับข้าวด้วย แต่ยังต้องเดินไปทำที่โรงครัวของวัด ซึ่งอยู่ไม่ไกลที่พักนัก ที่นั่นสะอาดและกว้างโล่ง มีน้ำประปาภูเขาให้ใช้ อย่างสะดวกสบาย อันที่จริงก็ใช้กันทุกมุมวัดอยู่แล้ว เพราะว่าน้ำ ประปาภูเขาที่ว่านี้ คือน้ำที่ผุดขึ้นมาคล้ายน้ำพุเล็กๆ อีกฟากหนึ่งของภู ความสูงของพื้นที่สูงกว่าที่วัด หลวงพ่อจึงสร้างประปาภูเขาขึ้นมาอย่าง ง่ายดาย มีถังพักน้ำ ณ จุดน้ำพุหนึ่งลูก แล้วต่อท่อให้มันวิ่งมาตามท่อ น้ำ มาพักที่ถังเก็บน้ำลูกใหญ่ๆ หลายสิบลูกที่หน้าศาลาใหญ่ ก่อน ปล่อยให้ไหลรินไปสู่กุฏิ สู่แปลงผัก สู่โรงครัว สู่ห้องน้ำที่เป็นห้องแถว ยาว เราจึงไม่เคยขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ กันเลย

ที่พิเศษกว่านั้นเกี่ยวเรื่องน้ำใช้ของวัดนี้คือนักวิชาการสาธารณสุข ได้นำน้ำไปตรวจสอบสภาพความบริสุทธิ์ พบว่าในน้ำมีแร่ธาตุที่สามารถ ดื่มและรักษาโรคได้ด้วย พืชผักต่างๆ ที่ปลูกแล้วรดด้วยน้ำนี้ จะมี สรรพคุณทางยาสูง แม่จึงคิดว่าลูกโชคดีที่สุดแล้ว ที่ได้พบหลวงพ่อ

และมาอาศัยที่วัดของท่าน

ทุกๆ เช้าพ่อจะลงไปรอรับหลวงพ่อที่เชิงภู เพื่อช่วยถืออาหาร ทั้งหลาย ที่ได้มาจากการออกไปบิณฑบาตที่บ้านกกตูม (หลวงพ่อต้อง นั่งรถปิคอัพของวัดไปทุกวัน เพราะเป็นชุมชนเดียวที่อยู่ใกล้ที่สุด ระยะ ทางประมาณ ๘ กิโลเมตร)

พ่อแทบจะไม่ได้ออกไปทำงานอีกเลย นานๆ จะไปสักครั้งใน กรณีที่จำเป็นจริงๆ โชคดีอีกอย่างหนึ่งของเราก็ได้ ที่พ่อไม่ทำงานใน ระบบ เนื้อหางานที่ผ่อนปรนให้คนอื่นทำแทนกันได้ โดยที่ไม่เสียงาน เพื่อนร่วมงานต่างเข้าใจดี ก็งานในองค์กรพัฒนาเอกชนที่พ่อเองกลาย เป็นคนในชุมชนไปแล้ว เนื้อหาชีวิตกับเนื้อหางานกลมกลืนกันจนเป็น ธรรมชาติ แม่ยิ่งสบายกว่าพ่อ บทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมัยแรกใหม่หมาด ไม่ได้ทำให้งานของส่วนรวมกระทบกระเทือน เมื่อ ถึงคราวประชุมแม่ก็ออกไปประชุม เสร็จงานก็กลับมาอยู่กับลูก

ทั้งพ่อทั้งแม่ สามารถบอกกับใครๆ ได้ว่า สำหรับลูกแล้ว เราไม่ เคยมีคำว่า "รอก่อนนะลูก"

ภาระการออกไปหาอาหารที่จำเป็นสำหรับลูก แม่กับพ่อจะผลัด กันออกไป ขึ้นอยู่กับงานภายนอกของแต่ละคน เพราะผลไม้ต้องใหม่ สดจริงๆ ดังนั้นเกือบทุกๆ สองวัน เราจะต้องไปในเมือง ถ้าไม่ไปที่ สกลนคร ก็ต้องไปที่มุกดาหาร ซึ่งอยู่ห่างจากวัดราว ๑๐๐ กิโลเมตร ทั้งสองแห่ง

มาถึงวันนี้ ความวิตกกังวลจากคนรอบข้างที่ว่า ไม่มีหมอ ไม่มี เครื่องมือแพทย์ ลูกจะอยู่อย่างไร ค่อยๆ เลือนหายไป โดยเฉพาะ คุณย่าที่มาวัดครั้งแรกแล้วตีโพยตีพายต่อว่าพ่อกับแม่ว่า ทำไมพาหลาน มาเสี่ยงชีวิตที่นี่ กลับกลายเป็นความเข้าใจและยินดีที่จะมาอยู่ข้างๆ ลูกบ่อยๆ เท่าที่ทำได้ ด้วยตัวลูกเองที่แสดงออกให้เห็นถึงความเข้มแข็ง แม้จะไม่ใช่ ทุกเรื่องที่ลูกบันทึกไว้ แต่ด้วยความทรงจำของแม่ที่เป็นยิ่งกว่าเครื่อง บันทึกภาพชั้นเยี่ยม แม่จำได้ถึงคำพูดของใครหลายคนที่บอกกับแม่ ว่าลูกช่างเป็นเด็กมหัศจรรย์ ทุกครั้งที่ลุงๆ ป้าๆ ขึ้นมาเยี่ยม พวกเขา บอกว่าเหมือนไม่ได้มาเยี่ยมคนป่วย แค่มาพบปะพูดคุยกับคนปกติ คนหนึ่งเท่านั้น ถ้าไม่ดูที่รูปร่างซึ่งผอมบางลงทุกวัน

"ขอป้าจับมือหน่อยนะลูก ขอพลังด้วย" ป้าเฒ่ามักจะทำอย่าง นั้นทุกครั้ง เมื่อนั่งลงข้างๆ ลูกด้วยความเหนื่อยหอบจากการเดินขึ้นภู แล้วลูกก็ยื่นมือบางๆ ให้ป้าเฒ่าจับ พร้อมยิ้มอย่างมีความสุข ป้า หลานคุยกันกระหนุงกระหนิง แม่จึงได้ออกไปทำกับข้าว พ่อกับลุง เป็ยกก็คุยกัน วันเวลาในยามเย็นของลูกมักจะเป็นไปอยางนี้

ป้าเฒ่ากับลุงเปี๊ยก กลายเป็นญาติผู้ใหญ่ของลูกที่เราขาดไม่ได้ เสียแล้ว และทั้งป้ากับลุงก็ขาดลูกไม่ได้ ถ้าไม่มีงานเร่งด่วน หรือต้อง เดินทางไปทำงานไกลๆ ป้าเฒ่าจะขับรถมานอนค้างกับลูกที่วัด ตื่นเช้า รีบไปทำงานที่โรงพยาบาลเขาวง ป้าเฒ่าลุงเปี๊ยก อยู่กับลูกจนกระทั่ง นาทีสุดท้ายของลูกจริงๆ

ลูกรู้ไหม หลังจากที่ลูกไม่อยู่แล้ว ลุงเปี๊ยกบอกว่า ทั้งหมดที่ ลูกฝากไว้ให้ คือเครื่องเตือนใจผู้ใหญ่อย่างลุงเปี๊ยกว่า เราที่เป็นผู้ใหญ่ ที่น่าจะเป็นฝ่ายไปก่อน ได้เตรียมตัวที่จะไปอย่างสงบสันติหรือยัง

และจากบันทึกที่แม่ได้อ่าน เมื่อไร้ร่างลูกแล้วนั้น ทำให้แม่เห็น ความอดทนข่มใจต่อความอยากในสิ่งที่ลูกชอบ โดยเฉพาะในช่วงเวลา แรกที่มาอยู่วัด

แม่อ่านแล้วรู้สึกสงสารลูกมาก

99/5/E9

ตื่น ๐๕.๐๐ น. ....(เนื้อหาส่วนนี้ เหมือนทั่วๆ ไป เกี่ยวกับ การกิน นวด ถ่าย ฉี่ / คนเขียน)

ตั้งแต่พรุ่งนี้เป็นต้นไป จะไม่กินขนม แต่ขาไก่ไม่มั่นใจ

พ่อไปสกลนคร ไปเอายาธิเบต

หลวงพ่อมาเทศน์เรื่องจิต .....

อากาศร้อนอบอ้าว สงสัยฝนจะตก.....

ลุกนั่งเอง อ่านละคร ใส่แว่นตา ดู CD ละคร....

พ่อยังไม่มาเลย บอกว่าจะซื้อหนังสือ กระเป๋าสตางค์คิตตี้มาฝาก (เรื่องกิน อาบน้ำ สระผม อื่นๆ / คนเขียน)

ดู CD พุทธทาส บทสุดท้าย ลึกซึ้งมาก (กินข้าว กินน้ำ กินยา / คนเขียน)

พ่อมา ซื้อ (หนังสือประกอบ) ละคร ๒ เล่ม กระจก สี (วาดรูป) กระเป่าตั้งค์คิตตี้

ลุงยุทธฝากบอกให้เช็คอาหารตลอด อย่ากินปลากับข้าวเหนียว มาก ลุงยุทธยังบวมไม่หาย

รอกินข้าว คงกินกับนึ่งปลา ต้มจืดผัก (ได้กินจริงๆ)

แม่รู้ว่าลูกต้องอดทนต่อความอยากในของต้องห้ามทั้งหลาย ทั้งๆ ที่เคยเป็นอาหารประจำของลูก และเรื่องความหิวที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ก็ เป็นเรื่องน่าเห็นใจไม่น้อย คืนวันที่ ๑๑ นี้ก็เช่นกัน ฟังเสียงบันทึกที่หลวงพ่อเทศน์ พ่อนวดให้ ถ่ายตอนตี ๓ กิน มังคุด

นอนหลับสบายดี ฝนตก

กินกล้วยตอนดึก กินข้าวกับปลานึ่ง ตอนตี ๑

มาถึงวันนี้ แม้ลูกกินมากแค่ไหน แต่ร่างกายของลูกก็ยังผอมบาง บางเฉียบราวกับเปลือกแตงกวาแห้ง

หมายเหตุคนเขียน

การแพทย์แผนสบาย ญี่ปุ่นเรียกว่า Kai Igaku ลองค้นในเน็ต ไปเจอกับรูปของปรมาจารย์ญี่ปุ่น ที่สอนคุณหมอยงยุทธ ตรีนุชกร และ งานรำลึกวันเสียชีวิตหมอยุทธ ที่ลงในเวบเอาไว้ ลองเข้าไปดูนะคะ ถ้าสนใจ

ตอนที่ ๙ ความในใจของลูก

หนึ่งอาทิตย์ที่มาอยู่วัด ในบันทึกของลูกยังเขียนถึงเรื่องอาหาร การกินที่เป็นของชอบส่วนตัว อย่างเช่น ขนมขาไก่ ขนมทองม้วน ยัง มีเรื่องบันเทิงเริงรมย์แทรกเป็นระยะ คือ ดู CD การ์ตูน อ่านหนังสือ นิยายที่เป็นบทย่อจากละครโทรทัศน์ ลูกยังมีความรู้สึกนึกคิดแบบเด็กๆ ยังอยากได้กระเป๋าสตังค์คิดตี้ ยังมีอารมณ์หิวที่เกิดขึ้นรุนแรงจนร้องไห้ งอแงยามดึก

เพราะลูกแม่มีอายุเพียง ๑๒ ปีเท่านั้นเอง สิ่งที่เกิดขึ้นกับลูก หากลูกยังคงรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล อาจจะไม่มีบันทึกนี้ ไม่มี เรื่องราวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันอย่างนี้

ไม่มีหลวงพ่อมาสอนธรรมะให้ในแต่ละวัน
ลูกอาจไม่ได้อธิษฐานจิต ถวายอาหารพระ
ไม่ได้ภาวนาแผ่เมตตา แผ่ส่วนบุญไปถึงเทวดา เจ้ากรรมนายเวร
ไม่มีการตรวจอาหารว่าแต่ละชนิดกินได้หรือไม่
ลูกอาจต้องกินทุกอย่างตามที่โรงพยาบาลจัดให้

อาจมี CD การ์ตูนให้ดู อาจมีหนังสือให้อ่าน แต่ลูกจะมีสมาธิดูและอ่านอย่างมีความสุขอยู่หรือ อาจมีการนวดจากพ่อและแม่ตลอดเวลา แต่การพอกยาสมุนไพร คงทำไม่ได้ ที่นั่น ไม่มีเสียงสายฝน สายลม สายน้ำ ที่กระชิบกระชาบ กล่อมขวัญลูก

และ....ลูกอาจเจ็บปวด ร้องครวญครางเหมือนคนไข้คนอื่นๆ จนพ่อกับแม่กินไม่ได้นอนไม่หลับ ก็อาจเป็นได้

o\m/5/៥o

์ ตื่น ๐๕.๕๕ น. ฉี่ ถ่ายปกติ พ่อกับแม่นวดให้

ฟังเสียงบันทึกของหลวงพ่อ นอนหลับ แม่ไปทำกับข้าว พ่อว่า จะไปถือของช่วยหลวงพ่อ แต่ไปไม่ทัน

ลูกเขียนว่า มีการตรวจอาหาร สิ่งที่กินไม่ได้คือถั่วเขียว และ ผัดวุ้นเส้น เพราะคิดว่าวุ้นเส้นน่าจะทำจากถั่วเขียว และข้าวโพด ข้าวเหนียวก็กินไม่ได้ นอกนั้นอาหารอื่นๆ ที่กินได้ เช่น น้ำผึ้ง น้ำเขียว มังคุด ลวกผักบุ้ง ลวกอ่อมแซ่บ ดอกฟักทอง มัน และข้าวโพดเหลือง

ดู CD การ์ตูนโรบินฮู้ด เช็ดตัว แม่กินข้าว คงเป็นหมกหน่อไม้ แจ่ว และกับอะไรบ้างไม่รู้

อ่านหนังสือเรื่อง อิกบิล เจ้าหนูทรนง ฉี่ ถ่าย

อาจารย์ชนินทร์มาเยี่ยม หลวงพ่อมาเทศนาธรรม สอนนานจน หลับ แม่นวดให้

หลวงพ่อกับอาจารย์ชนินทร์กลับ พ่อไปดงหลวง ไปซื้อผลไม้

รายละเอียดในบ่ายวันนั้น คือตรวจแกงคั่วปลา กินไม่ได้ แต่ นึ่งปลากินได้ และอาหารเดิมๆ ที่ลูกกินคือ กินข้าวเหนียวกับน้ำผึ้ง น้ำมะพร้าว กินมังคุด แม่นวด กดลมปราณและขูดซาให้ลูก ลูกนอน หลับตื่นขึ้นมาราวๆ ๔ โมงเย็น

จะ ๔ โมงครึ่งแล้วแต่พ่อยังไม่มา น้ำนี้ไปทำกับข้าว ดู CD การ์ตูน ธรรมะ ชั่วเจ็ดที่ ดีเจ็ดหน พ่อกลับมา ถ่ายรูปตอนใส่แว่น อ่านละคร ฉี่ ถ่าย ตรวจมันกับฟักทอง กินได้ กินมันนิดหน่อย กินฟักทองหนึ่ง กลีบ เก็บไว้กินตอนดึกเพราะอร่อย

เข้ามาด้านใน (ห้อง) อ่านคำภาวนาอุทิศบุญ คำอธิษฐานบารมี กินยาธิเบต น้ำอุ่น แม่นวดหลังให้ หลับ ฉี่ ๒ ครั้ง ถ่ายตอนตี ๒ กิน ข้าวกับนึ่งปลา กินมัน กินฟักทอง นอนหลับสบาย ฝนตก

กิจวัตรประจำวันของลูก คือ กินอาหารเพื่อรักษาตัวเอง ทำบุญ อุทิศบุญ และภาวนา ฟังธรรมะจากหลวงพ่อ ฟัง CD ธรรมะ อ่านหนังสือ ที่ขอให้พ่อซื้อมาให้ (ส่วนใหญ่จะยังเป็นการ์ตูน ละครและนิยาย ประเภทสนุกสนาน) ท่ามกลางบรรยากาศที่สงบเงียบ และสดชื่นด้วย สิ่งแวดล้อมเขียวขจี

วันนี้อากาศแจ่มใส เย็นสบาย ได้ยินเสียงนกร้อง เสียงแก่งน้ำ สงบ เงียบ คิดว่าจะอยู่ที่นี่นานพอสมควร

ลูกแม่ ประโยคนี้ทำให้แม่ถอนหายใจยาว ลูกยังมีความหวัง เต็มเปี่ยมที่จะหาย แม้เราจะไม่เคยเอ่ยชื่อโรคร้ายของลูกออกมาเลย และลูกไม่เคยถามแม่เลยว่า ป่านเป็นโรคอะไร จะหายไหม แต่ด้วย ความเป็นเด็กใฝ่รู้ของลูก ลูกน่าจะรู้แล้วว่าลูกเป็นมะเร็ง เพราะในบันทึก ต่อมา ลูกเขียนว่า โรคที่ลูกเป็นอยู่นั้น พบว่ากรณีของลูก คือรายแรก ของโรงพยาบาลรามาฯ และเป็นรายที่ ๓ ของประเทศไทย

ตอนที่ ๑๐ สุขแท้อยู่ที่ใจ

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ่อต้องไปบรรยายเรื่องเครือข่ายเกษตรกร ภูพาน ที่สกลนคร ลูกตื่นแต่เช้าตรู่ พร้อมพ่อ เวลา ๐๓.๕๕ น. พ่อ ออกไปแล้ว ลูกนอนต่อ จนตื่นราวๆ เจ็ดโมงเช้า เปิดเสียงเทศน์ ของหลวงพ่อที่ลูกบันทึกไว้ในโทรศัพท์ฟัง

วันนี้สดชื่นมาก พ่อบอกว่าหน้าตาแจ่มใส ฉี่ ถ่ายเหลือเป็น ก้อนปกติ (เยอะ) ชงยาญี่ปุ่นกิน แล้วอ่านคำภาวนาอุทิศบุญและคำ อธิษฐานบารมี

หลวงพ่อกับแม่ชีมาเยี่ยม หลวงพ่อเทศน์สอน ทำสมาธิ แม่ชี คนใหม่สวย จบ doctor บอกว่าจะเอาอาหารเสริมถั่วเหลืองผสมงาดำ มาให้ หลวงพ่อกับแม่ชีกลับ กินฟักทอง

แม่ชีเอาอาหารเสริมมาให้ ตรวจแล้วกินไม่ได้

พ่อกลับมา ซื้อมังคุด มีหนังสือ "อนาคตอันเก่าแก่" ได้ผ้าห่ม จากธิเบต ผ้าห่มจากพม่า แหวนพม่า พ่อกินข้าว เข้ามาด้านใน (พ่ออุ้ม เข้ามาในห้อง) กินยาธิเบต น้ำอุ่น พ่อนวดหลังให้ หลับ ฉี่ อึ ประมาณ ๒ ทุ่มครึ่งกินข้าวนึ่งปลา แกงอ่อม ประมาณ ๕ ทุ่ม ฉี่ อึ ประมาณ ๐๒.๓๐ น. กินมังคุด ฟักทองนึ่ง กล้วย นอนหลับสบายดีฝนตก อากาศเย็นสบาย

ලේ/ව/අම

วันนี้วันเกิดแม่ พ่อจะไปดอนตาล เอาสับปะรดไปให้สวนหมอ เขียว แล้วรับปุ้ยมาด้วย แต่ไม่รู้ว่าจะไปตอนไหน เริ่มหิวข้าว...... (ราย ละเอียดเรื่องกิน).....อ่าน อนาคตอันเก่าแก่ กินน้ำเขียว ออกมาด้านนอก (ระเบียง) (ตรวจอาหาร กิน นวด ขูดซา กดลมปราณ นอนฟังเพลงธิเบต/คนเขียน)

หลวงพ่อมาเทศน์สอน หลวงพ่อกลับ แม่ชีมาเยี่ยม เอาสมุด บันทึกให้ดู แม่ชีบอกว่าวันหลังมาวาดรูปด้วยกัน กินยาธิเบต น้ำอุ่น ยาญี่ปุ่น แม่ชีลูบหัวแล้วอยากนอน

พ่อและปุ้ยมา เอาต้นไม้หัวใจล้านดวงเป็นของขวัญวันเกิดแม่ ฟัง CD ขลุ่ยธิเบต ดู CD พุทธสถาน แม่เช็ดตัวเปลี่ยนเสื้อผ้า พ่ออุ้มเข้า มาด้านใน กินยาธิเบต น้ำอุ่นดู CD ต่อ พ่อกับปุ้ยกินข้าว พ่อแม่ น้ำนี้ คุยกันเรื่องอาหาร ปุ้ยอ่านนิทานให้ฟัง นอน หิวข้าว กินนึ่งปลา แกงจืด ตอน ๓ ทุ่ม ฟักทอง มังคุดด้วย ฉี่ กินกล้วยกับข้าวเหนียว ตอนเที่ยง คืน นอนหลับสบาย พ่อเช็ดตัวให้ตอนดึก ลมพัดตลอดทั้งคืน พ่อเปิด CD เพลงขลุ่ยธิเบตตอนเที่ยงคืน

วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ่อต้องไปทำธุระบางอย่างที่วัดบ้านติ้วตั้ง แต่เช้า ลูกตื่นในเวลาปกติ

แม่จึงเปิดเพลงธิเบตให้ฟังเบาๆ ส่วนพี่ปุ้ยยังไม่ตื่น คงเหนื่อย จากการเดินทางและการเรียน วันนี้เป็นวันหยุดเรียนเสาร์อาทิตย์ ลูก จะได้มีพี่ปุ้ยมาอยู่เป็นเพื่อนอีกคน เวลาที่ลูกสองคนอยู่ด้วยกัน แม่ เห็นลูกคุยกันจุ๊กจิ๊ก แล้วหัวเราะกิ๊กกั๊กกันตลอดเวลา วันนี้แม่แอบ ได้ยินเรื่องที่ลูกถามพี่สาวถึงการเรียนด้วย รู้ไหม แม่แอบขำในใจ ที่ ลูกมีความเป็นผู้ใหญ่กว่าพี่สาวของลูกเสียอีก เพราะลูกบอกกับพี่ปุ้ยว่า

"ตั้งใจเรียนหนังสือนะ แต่อ่านหนังสือธรรมะบ้าง จิตใจจะได้ เข้มแข็ง เวลาเรียนหนังสือจะได้มีความจำดีขึ้น" ลูกคงค้นเจอด้วยตัว เองแล้วว่า ธรรมะช่วยเยียวยาชีวิตได้ทุกแง่มุม

น้านีทำอาหารบางอย่างให้ลูก ตรวจแล้วไม่ผ่าน ต้องทำชนิดอื่น มาให้ เป็นอย่างนี้ทั้งเช้าและเที่ยง แต่น้านีก็ยังเต็มใจทำให้ ไม่เคย ปริปากบ่น หรือแสดงอาการหงุดหงิด

พ่อเอากับข้าวมา ตรวจอาหาร กินโจ๊กใส่ปลาไม่ได้ ให้น้ำนี้ทำใหม่ แม่นวดให้ นอนไปฟัง CD หลวงพ่อเทศน์ไปด้วย หิวข้าว เริ่ม แสบท้อง กินต้มจืดผัก ฟักทอง เห็นแม่กินข้าวยิ่งหิว ฟัง CD ต่อ ตรวจนึ่งปลา กินได้ แม่นวดพอกท้องแล้วปวด เอาน้ำอุ่นมาประคบ นอนพัก

หลวงพ่อมาสอนเรื่องการรักษาอาการเจ็บ หลับ ตื่นขึ้นมา หลวง พ่อกลับไปตอนไหนไม่รู้ หายปวด ฉี่ ถ่าย (กินยา กินผลไม้ อ่านหนังสือ และดู CD ทอม แอนด์เจอรี่ / คนเขียน)

ทุกอย่างดำเนินไปตามปกติ แต่สุดท้ายของบันทึกในวันนั้น ลูก เขียนว่า

ถ่ายปกติ ตอนตี ๑ กับ ตี ๔ ฉี่ ๔ ครั้ง นอนหลับสบายดี ฝนตก พ่อไม่สบาย คิดว่าเป็นไข้ พ่อไม่สบาย ยังนอนหลับอยู่ น้านี้กินข้าว อ่านหนังสือ หลวง พ่อมาเทศน์สอน หลวงพ่อกลับ ....แม่ชี้มาเยี่ยม วาดรูปให้แม่ชี้ ถ่าย รูปคู่กับแม่ชี้ แม่นวดให้ แม่ชีกลับ (กินยา อ่านหนังสือ กินผลไม้ กิจกรรม ที่บันทึกไว้เป็นแบบนี้ตลอดเวลา จนเข้านอน)

ี ฉี่ ถ่ายตอนตี ๒ กว่าๆ นอนหลับสบาย ฝนตก ท่องพุทโธ....นอน

ทั้งหมดนี้คือกิจกรรมสำคัญในการดูแลตัวเองทั้งกายและใจ ของลูก บางวันอาจมีบางสิ่งที่คนอื่นมาร่วมทำ และได้ถูกถ่ายทอดไว้ ในสมุดบันทึก แม่รู้ว่านั่นคือความสุขของลูกประการหนึ่ง ขณะที่ต้อง นอนอยู่กับที่ ลุกนั่งเองก็ยังยาก

แต่มีบางเรื่องที่เป็นการเยียวยาด้านใน โดยที่มีลูกกับหลวงพ่อ เท่านั้นที่รู้

ตอนที่ ๑๑ หมอเทวดาและการภาวนาพุทโธ

ลูกทำสมาธิด้วยการภาวนาพุทโธ ตั้งแต่ครั้งแรกที่หลวงพ่อมา สอนให้ แต่จะใช้ในเวลาที่ลูกนอนหลับตานิ่งๆ ครั้นเมื่อวานนี้ แม่ชี คนสวยของลูกมาแนะนำว่า เวลาบริหารร่างกาย ด้วยการยกแขน ยกขา คู้เหยียด จากที่เคยนับจำนวนครั้ง ให้เปลี่ยนมาเป็นท่อง พุท-โธ ยาม ที่หดขาเข้า พร้อมกับหายใจเข้า ท่องว่า พุท ยามที่เหยียดขาออก พร้อมทั้งหายใจออก ลูกก็ท่องว่า โธ ลูกก็ทำตามนั้น

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ ที่ไม่มีในสมุดบันทึก คือคำสอนของหลวงพ่อ แต่ลูกแอบบันทึกไว้ในโทรศัพท์มือถือของลูก จนหลวงพ่อแชวว่า ความ ลับแตก เสียงคำสอนที่ลูกเปิดฟังซ้ำๆ ในวันก่อนๆ แม่ไม่ได้ตั้งใจฟัง เมื่อแม่ได้ฟังอีกครั้ง ในเวลาที่ไม่มีลูกอยู่ข้างๆ แล้ว ทำให้แม่กระจ่าง ชัดถึงคำว่าการรักษาของหลวงพ่อนั้นคือสิ่งใด

ทุกวันลูกจะนอนหลับตานิ่งเงียบยาวนาน บอกว่ากำลังภาวนา เปิดร่างกายให้หมอเทวดามารักษาตามวิธีการของหลวงพ่อ

"วิธีการที่จะรักษาตัวเองอย่างธรรมชาติที่แท้จริง เราจะต้องทำ ร่างกายของเราให้เป็นธรรมชาติ ต้องไม่มีเรา เราต้องวางจิตลงไปให้ได้ ร่างกายนี่ เราวางได้ง่าย เพราะเราเห็นคนตาย เรารู้แล้วว่าคนตาย ้ต้องเผาทิ้ง แต่จิตนี่เรายังเห็นเป็นเราอยู่ เพราะถ้าไม่ใช่เราแล้ว ใคร นึกใครคิด ทำไมมันคิดได้ ทำไมหงุดหงิดได้ ทำไมรำคาญได้ อันนี้ นี่ เพราะจิตเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง พระพุทธเจ้าท่านรู้ความลับอันนี้ ซึ่งน้อยคนที่จะรู้ได้ ท่านรู้ว่าจิตเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่ง นึกคิดปรุง แต่งได้จริง แต่มันเป็นกระบวนทางจิต เป็นกระบวนการทางนามกรรม เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง มันนึกคิดได้ตามธรรมชาติของมันเอง เราต่าง หากที่ไปขี้ตู่ว่ามันเป็นเรา เหมือนที่เราตู่ว่า ร่างกายเป็นของเรา ตู่ว่า ปากกาเป็นของเรา เอานู่น เอานี่มาเป็นของเรา จริงๆ แล้วเป็นของ ธรรมชาติที่เอามาสำหรับใช้สอย แล้วสมมติเอาว่าเป็นของเรา สิทธิ์ ของเรา โดยทางโลกยอมรับกัน ว่าอันนั้นเป็นของคนนั้น อันนี้เป็น ของคนนี้ เพื่อไม่ให้ก้าวก่าย ยุ่งเหยิงวุ่นวาย แต่ความเป็นจริงแล้ว ทุกอย่างเป็นของธรรมชาติหมดเลย ต้นไม้ก็อยู่ตามธรรมชาติ ที่เอา มาทำบ้านทำเรือนก็เอามาจากธรรมชาติโน่น แต่เราก็ไปตู่ว่าเป็นของเรา บ้านเป็นของเราก็จริง แต่เป็นจริงโดยสมมติ เพราะมีข้อตกลงกันว่า ใครสร้างมันขึ้นมาคนนั้นมีสิทธิ์อยู่อาศัย สมมติเรียกว่าบ้านของคนนั้น แต่มันไม่ได้เป็นของคนนั้นตลอดไป พอถึงเวลามันก็ผุพังไป สลายไป ยึดมันเอาไว้ไม่ได้ ร่างกายก็เหมือนกัน มันมาตามธรรมชาติ ถึงเรา จะเกิดมาจากพ่อแม่ อาศัยธาตุพ่อธาตุแม่ มีจิตวิญญาณมาอาศัยอยู่ อาศัยอาหารตามธรรมชาติมาหล่อเลี้ยง เรียกว่า ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุ ลม ธาตุไฟจากข้างนอกมาหล่อเลี้ยง สิ่งที่สมมติว่าเป็นร่างของเรา สมมติเรียกว่า หนัง ขน เล็บ กระดูก

สมมติที่เรียกว่าเป็นร่างกายของเราแค่ไหน ถ้าจิตมันแจ้งชัด มันจะไม่หลงยึดว่าเป็นกายเรา เป็นของเรา ส่วนจิตใจอันนี้ ต้องอาศัย สมาธิ คอยสังเกตดูใจบ่อยๆ ว่ามันเกิดขึ้นเอง แล้วก็ดับไปเองตลอด เวลา เราอย่าไปตู่ว่ามันเป็นเรา เป็นของเรา ความโกรธมันไม่ใช่เรา ไม่ได้เป็นของเรา เป็นเพียงแค่อารมณ์ เกิดขึ้นมาแล้วก็ดับไป ห้าม ไม่ให้โกรธไม่ได้ มันเกิดเอง เมื่อกระทบกับสิ่งที่ไม่ถูกใจ มันก็ กระทบกระเทือนทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลง เกิดสังขารประเภทหนึ่ง คืออาการไม่ได้ดั่งใจ ไม่ตรงกับความรู้สึก ถ้าเราควบคุมได้จริงจะทัน ทันที ว่า อ้อ นี่คือธรรมชาติ ทุกอย่างจะเข้าไปสู่ธรรมชาติทั้งหมด

ถ้าเรารู้ทันกระบวนการทางธรรมชาติฝ่ายนามธรรม เราจะไม่ เป็นทุกข์ พอไม่เป็นทุกข์ ร่างกายจะอยู่ตามธรรมชาติของมัน ใจก็อยู่ ตามธรรมชาติ ทีนี้มันจะปรับสมดุลภายในกายในจิตเรา มันจะเป็น อย่างไรก็ช่างมัน เพราะเราไม่ได้เอาตัวเราเข้าไปเกี่ยวข้อง

ความไม่สบาย ถ้าอยากจะหาย ก็ไม่ถูกอีก เพราะใจไม่อยู่ใน อำนาจของเราแล้ว เหมือนกับว่ายังมีเรา เพราะเราอยากหาย ไม่อยาก เจ็บป่วย แต่พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้สอนอย่างนั้น ท่านบอกว่า เรา มีหน้าที่เข้ามารักษาจิตของเราเอาไว้ ให้มันรู้ความจริงเสีย ส่วนความ ป่วยมันจะหายหรือไม่ อันนั้นเป็นธรรมชาติ

ดูสิ พระพุทธเจ้าท่านละเอียดกว่าเรานะ เรานี่ยังหยาบ ยังอยาก จะหาย ไม่อยากจะป่วย แต่ต้องรักษาไหม ก็ต้องรักษา เพราะว่าเรา อาศัยร่างกายนี้อยู่ เราก็ต้องรับผิดชอบร่างกายของเรา เหมือนเรามี บ้านนี่ ถ้ามันรั่วเราก็ต้องช่อม ถ้าใครไม่ช่อมบ้านก็โง่น่ะซี ปล่อยให้ มันผุพัง ฝนตกลงมาแล้วก็รั่ว กลายเป็นคนขี้เกียจ กลายเป็นคนไม่ เอาถ่าน ไม่มีสติปัญญาไป มันต้องมีความรับผิดชอบที่จะช่อม ช่อม เองไม่ได้ก็ต้องให้ช่างมาช่อม เหมือนเราเป็นไข้ รักษาเองไม่ได้ก็ต้องให้หมอรักษา

ควรกินยา ก็ต้องกิน ควรกินอาหารก็ต้องกิน เป็นหน้าที่ของเรา ที่จะต้องดูแลร่างกาย แต่เวลารักษานี่ เราก็อยากจะหาย ทุกคนอยาก จะหาย แต่ให้รู้ว่า *ถ้าเราอยากจะหายเราต้องไม่กระวนกระวาย เรา ทำเหตุให้ถูกต้อง ส่วนจะหายหรือไม่นั้น ให้เป็นเรื่องของธรรมชาติ อันนี้เราจะไม่ทุกข์อีกแบบหนึ่ง เพราะเราน่ะอยากจะหายล่ะ แต่เรามา ดูเหตุว่า ทำอย่างไรจึงน่าจะดีขึ้น ทำอย่างไรนะ จึงจะดีได้ เราเอา หลักของพระพุทธเจ้าเข้ามา มารักษาจิตเอาไว้ ไม่ให้มันยินดียินร้าย นี่ล่ะ เข้ามาหาจิตตรงนี้ไว้*

ที่นี้ พอเรารู้หลักของจิตแล้ว รักษาจิตเอาไว้ให้สมดุล ถ้าจิต มันสมดุล ร่างกายก็สมดุลด้วย ธาตุต่างๆ ก็จะอยู่ไปตามหน้าที่ของ มัน หน้าที่ของเราคือ *ปรับสมดุลในจิต* รักษาสมดุลที่แท้ภายในจิต นี่แหละที่ท่านเรียกว่า "มัณชิมาปฏิปทา" ทางสายกลาง สายกลางตรง ไหน กลางที่จิตของเรา ที่มีความสมดุล มันพอดีก็พอดีที่จิตเรา ถ้า หากจิตมันปรับไม่ได้ มันก็พอดีไม่ได้ เดี๋ยวมันจะเอานั่นเอานี่ กลัว ไม่หาย กลัวเป็นมาก กังวลว่าวันนี้ดี พรุ่งนี้อาจจะไม่ดี

เราต้องพร้อมที่จะยอมรับสภาพ แต่ทีนี้ การที่จะทำให้ได้ดีขึ้นมา ยา เราก็รับประทานแล้ว อาหารเราก็รับประทานแล้ว บริหารร่างกายแล้ว ทำให้ถูกต้องทุกอย่างแล้ว ทีนี้ ในนามธรรม ในสิ่งแวดล้อมที่เรามอง ไม่เห็น ต้องอาศัยจิตของเราเป็นกุศลที่สูงที่สุด คือการปฏิบัติธรรม

นี่... การปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า คือการที่เรามี สติสัมปชัญญะ รู้ความจริงมากขึ้นเรื่อยๆ จิตสามารถรักษาสมดุล ปล่อย วาง ให้กายกับจิตเป็นธรรมชาติ อยู่ตามธรรมชาติ ถ้าเราทำได้จริง

นี่แหละ สภาวะทางจิตใจ เราจะลึกซึ้ง เราจะแน่ใจว่า เป็นอัน เดียวกับธรรมชาติ นี่.. มันจะเข้าหาธรรมชาติแล้วนะ ธรรมชาติที่มอง ไม่เห็น แต่จะรู้ จะเข้าใจ รับได้ สัมผัสได้ เขาก็จะมาช่วยเรา เพราะ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นธรรมชาติอันเดียวกัน จึงจะเข้ามาหากันได้

นี่ล่ะ...มันมีความลึกซึ้งอย่างนี้ เพราะฉะนั้น วิธีการของเรานี่ เรารักษาโดยวิธีการธรรมชาติ ธรรมชาติทางร่างกาย ก็รักษาด้วยยา อาหาร บริหาร ทีนี้ด้านจิตใจ เราเอาธรรมะของพระพุทธเจ้า เอาความ จริงที่มีอยู่ในธรรมชาติ ที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้มาก่อน ท่านประทาน คำสอนเอาไว้ ถ่ายทอดมาถึงเรา เราก็ตั้งใจปฏิบัติปรับสมดุลภายใน จิตยอมรับความจริงตามธรรมชาติ ปล่อยวางทุกอย่างตามธรรมชาติ แม้กระทั่งจิตก็ปล่อยวางอย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อวางจิตแล้ว ทุกอย่าง ก็อยู่ของมันตามธรรมชาติของมันเอง

ที่นี้ สิ่งมีชีวิตทั้งหลายนี่ พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า ต้องอาศัยบุญ มีอำนาจของบุญเป็นพลัง คนเราจะเกิดได้ก็เพราะบุญ มีบุญกับบาป เป็นสิ่งกำหนด เวลาบุญให้ผลก็เป็นอย่างหนึ่ง เวลาฝ่ายบาปให้ผลก็ เป็นอย่างหนึ่ง ที่นี้...พระพุทธเจ้าท่านก็เปรียบเทียบให้ฟัง เรื่อง ทาน ศีล ภาวนา ที่เป็นฝ่ายกุศล ฝ่ายดีที่สูงที่สุด เพราะทำให้จิตของเรานี่ สะอาดบริสุทธิ์ได้ เมื่อใครปฏิบัติธรรม สำรวมกาย วาจา ใจ ได้ดี กุศล ก็แรงขึ้น บุญก็มาก เมื่อมีกุศลแล้วเราก็แผ่บุญไปถึงธรรมชาติที่มา ช่วยรักษาเรา ด้วยจิตที่เป็นกลางนะ ไม่ใช่ด้วยความอยากที่จะหาย จิต ต้องปล่อยวางเป็นกลางๆ

ข้างในพยายามปล่อยวาง วางกาย วางจิต กายรู้วางแล้ว แต่จิต มันวางยาก เราต้องพยายามให้มีสติต่อเนื่องเรื่อยไป สติสำคัญที่สุดเลย สติจะเพิ่มได้ยังไง เกิดขึ้นได้จากการทำ สติอ่อนๆ เป็นทางให้มีสติ มากขึ้น สติกลางๆ เป็นทางทำให้จิตมีพลัง สติที่เข้มแข็งเกิดขึ้น กลาย เป็นมหาสติ ควบคุมจิตได้ จิตจะเข้าไปหาความจริง คือ กายสักแต่ว่า กาย จิตสักแต่ว่าจิต นี่คือความจริงที่เราต้องการ เรียกว่าเห็นความจริง เห็นว่าสิ่งเหล่านี้ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็ดับไป จิตของเราจะไม่เป็นกังวล มันต้องเห็นด้วยจิต ลึกซึ้งอยู่ในจิต แจ้งชัดตามความเป็นจริงอยู่ในจิต นี่ล่ะ เป็นเหตุให้เราจะต้องเจริญสติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

ส่วนอย่างอื่น เมื่อเราทำถูกต้องแล้ว หมดทุกอย่างแล้ว หายก็เอา ไม่หายก็เอา ไม่ยินดีไม่ยินร้าย นี่ล่ะ หลักธรรมที่จะเข้ามาหาจิตเรา ที่นี่ ก็พิสูจน์สิว่า ระหว่างกรรมดีกับกรรมไม่ดีของเรา อันไหนจะให้ผลมาก กว่ากัน...นี่ นี่แหละ คือการรักษาด้วยวิธีธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่จะคิด แต่เรื่องธรรมชาติฝ่ายรูป ยานั่น ยานี่ อาหารชนิดนั้น ชนิดนี้ อยู่ในสิ่ง แวดล้อมตรงนั้นตรงนี้ แต่พระพุทธเจ้าสูงขึ้นมากว่านั้น ด้วยการให้ รักษาจิตเป็นธรรมชาติ ไม่เข้าไปหลงยึดว่าอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับจิต เป็นตัวเราเป็นของเรา สักแต่ว่ามันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เราไม่หลง ยินดียินร้าย

ทีนี้เมื่อเวลาจิตเราสงบ เราให้บุญได้ เวลาเราออกจากสมาธิ เรา มีจิตสงบถือว่าเป็นกุศล มีพลังมาก ฝ่ายที่อยู่สูงเขาจะรับพลังนี้ได้ เรา ก็อุทิศบุญนี้ไป ยกบุญให้ โดยเฉพาะผู้ที่เต็มใจมาช่วยเรา เราอุทิศบุญ ให้ เขาก็จะมาช่วยเรา เราก็ปล่อยวางความอยาก อยากที่จะหาย ความ ไม่อยากจะเป็นเราก็วางลง ไม่เช่นนั้นเราก็ไม่สามารถรักษาความพอดี ในจิตเราได้ ไม่สามารถรักษาสมดุลของร่างกาย ของจิตใจได้ เรียกว่า เราต้องมาปรับที่จิตของเรา

ในเมื่อความจริงก็คือความจริง ร่างกายไม่ใช่ของเราแน่ๆ เข้าใจ แล้วที่นี้ คราวนี้มาเข้าใจเรื่องจิตอีกอย่างหนึ่ง เข้าใจว่ามันเกิดขึ้นได้ คย่างไร นี่ล่ะ กระบวนการฝ่ายนาม**ธ**รรม

เวลาอะไรมากระทบใจปุ๊บ มันเกิดสิ่งที่เรียกว่า วิญญาณจิต ถ้า กระทบแล้วรู้สึกสบาย เราก็จะพอใจ ถ้าไม่สบาย เราก็จะไม่พอใจ ถ้า เรารู้ทันก็จะไม่เป็นไร แค่รู้ว่าสบาย หรือไม่สบาย หรือถ้าไม่สบาย แล้ว เราอยากให้หายไป ด้วยความไม่ชอบใจ มันจะเปลี่ยนโทสะ ขัดข้อง ภายในจิต เราจะต้องรู้ทันภายในจิต ที่อธิบายให้ฟังหมายถึงว่า กระบวนการฝ่ายจิตมันเกิดขึ้นได้ เวลาเราไปเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม กระทบปั้บมันเกิดวิญญาณหนึ่งรับรู้ รู้แจ้งในอารมณ์ปั้บ มันจะเกิดขึ้น ในกระบวนการนื้อย่างเป็นธรรมชาติ เราห้ามไม่ได้เลย เราต้องมีสติ ดูใจเราไปเรื่อยๆ จึงจะทันมัน เมื่อทันแล้วสิ่งเหล่านี้ก็จะดับ มันจะไม่ มีผลอะไรต่อจิต แต่ถ้าเราไม่ทัน มันมีผลเกิดเป็นเราขึ้นมา เกิดความ ชอบใจ เกิดความอยากได้ มันก็ปรุงแต่งในทางจะเอา อยากได้ อยากมี อยากเอา

ถ้าสติเราอ่อน มันก็ปรุงมาก แต่ถ้าสติแข็ง มันก็ปรุงน้อย ดับ ได้เร็วขึ้น ดับได้เร็วเท่าไหร่ยิ่งดี ถ้าสติรู้ทันอารมณ์ได้ตลอด มันก็ จะว่างจากอารมณ์ แต่พอเผลอมันก็มีบ้าง ก็แล้วไป ไม่เป็นไร เพราะ เรายังอยู่ในขั้นฝึกอบรมอยู่ เหมือนความโกรธที่เกิดขึ้นมา มันก็ปรุง แต่งไปอีกแบบหนึ่ง ก็ให้รู้ทันความคิดของเราเอง ที่เรียกว่าทัน กระบวนการความคิด รู้จักกระบวนการฝ่ายนาม เราก็สามารถวาง จิตให้อยู่ตามธรรมชาติของมัน

เวลา ๑๘ กว่านาที ที่บันทึกคำสอนของหลวงพ่อ นั่นเป็นเพียง ครั้งเดียว ในวันเดียว แต่ตลอดเวลาที่ลูกอยู่ที่วัด ถ้าท่านไม่ได้รับ นิมนต์ไปที่อื่น ไม่มีเลยสักวันที่ท่านจะไม่มาโปรดลูก และมอบสิ่งที่ดี งามล้ำค่านั้นให้แก่ลูกของแม่

ท่อนสุดท้ายในเสียงที่บันทึก ท่านกล่าวว่า...

"เอาล่ะ หลวงพ่อจะไม่พูดอะไรแล้วนะ ทำสมาธินะ แล้วหลวงพ่อ จะประคองจิตให้"

นั่นคือที่มาของคำว่า *"เปิดร่างกายให้เทวดามารักษ*า" ที่ลูกเขียน ไว้ในวันต่อๆ มา

ตอนที่ ๑๒ หงุดหงิด น้อยใจ อารมณ์เด็กน้อย

ในราวกลางเดือนมิถุนายน ลูกยังลุกขึ้นนั่งได้เองบ้าง และ บันทึกประจำวัน นอกจากจะเป็นเรื่องการกินยา อาหาร ที่คล้ายๆ กัน ในแต่ละวัน จะแตกต่างไปบ้าง เมื่ออาหารบางอย่างที่ตรวจต่อมไทมัส แล้วกินไม่ได้ ทั้งที่วันก่อนๆ กินได้ เช่น วันที่ ๑๙ มิถุนายน ลูกกิน แกงค่อมไม่ได้

ล้างมือด้วยมะกรูด แปรงฟัน เช็ดมือ ปาก กินน้ำอุ่น พ่อซัก กางเกง ฟัง CD หลวงพ่อเทศน์ อ่านหนังสือ นอน พ่อนวดให้

หลวงพ่อมาดูสมุดบันทึก และภาวนาให้หมอเทวดามาช่วยรักษา ส่วนเราท่องพุทโธไปด้วย หลวงพ่อบอกว่าวันนี้หน้าตาแจ่มใสดี หลวง พ่อกลับ กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น นอนพัก กินฟักทอง กินมังคุด (พ่อผ่าดูแต่ละลูกเน่าหมด เหลือลูกสุดท้าย พ่ออธิษฐานว่าถ้าลูก ข้าพเจ้าจะหายขอให้ได้กิน ผ่าลูกสุดท้าย ลูกนี้สีสวยเนื้อขาวสด น่ากิน มาก) กินข้าวนึ่งปลา ล้างมือ บ้วนปาก กินน้ำอุ่น อ่านหนังสือ ฝนตก นอนกอดพ่อ ....ฝนเริ่มหยุดตก มีหมอก พ่อเปิด CD ขลุ่ยธิเบต แม่ยังไม่มา พ่อนวดหัว + หู ให้ แล้วพูดเรื่องภารกิจของป่าน ๑ บวช ๒ เป็นหมอแผนโบราณ ท่องพุท-โธไปด้วย พ่อนวดหลัง ก้นกบ

แม่ชีเล็กมาเยี่ยม ดูสมุดบันทึก คุยกันเรื่องอาหารของจิต คือ ความสุข และอีกหลายเรื่อง แม่ชีลูบหัว มือ แขน ให้ หลับ ตื่น พ่อ เช็ดตัวให้ เช็ดน้ำอุ่น ฟังขลุ่ยธิเบต ๕ โมง ๒๐ นาทีแล้ว แม่ยังไม่มา พ่อเตรียมทำกับข้าว พ่อไปเอาถ่านมา อ่านหนังสือ พ่อมา ฉี่ (พ่อต้อง อุ้มไปห้องน้ำ / คนเขียน) อ่านหนังสือต่อ กินยาญี่ปุ่น อ่านหนังสือ (กิน อาหาร กินยา) เข้ามาข้างใน (ห้อง) แม่มาพอดี (ตรวจอาหาร กินอาหาร)

กินยาธิเบต เท้าบวมคงเพราะกินไข่ + ฟักทอง แม่กดลมปราณ ให้ พ่อนวดเท้า + มือให้ ท่องพุท-โธไปด้วย พ่อพูดเรื่องหมอสามคน

หลวงพ่อครรชิต ศาสตร์ด้านธรรมะ + จิตใจ หมอโซนัม ศาสตร์ด้านยา หมอเขียว ศาสตร์ด้านอาหาร

เราก็เปิดร่างกายให้หมอเทวดามารักษา + อุทิศบุญให้หมอเทวดา + อโหสิกรรมให้เจ้ากรรมนายเวร ท่องพุท-โธ ฉี่ ถ่ายเยอะ ตอนตี ๒ พ่อลูบหัว ท่องพุท-โธ นอนหลับสบายดี ฝนตกนิดหน่อย

เดือนนี้ฝนตกเกือบทุกวัน ทุกๆ เช้าลูกจะเขียนว่า มีหมอกลอย ขึ้นมาจากหุบเขา ฟังเสียงสายน้ำกระทบแก่งหิน ความสดชื่นเบิกบาน ของลูกยิ่งมากขึ้น และลูกยังรู้สึกถึงความเอร็ดอร่อยของอาหาร บาง ครั้งยังมีความหิวอย่างรุนแรง

\mo/5/69

ตื่น 05.๑0 น. ลุกได้เอง พ่อแม่ทำกับข้าว มีหมอกลอยขึ้นมา ตาบวมนิดหน่อย ออกมาด้านนอก (กินอาหาร ตรวจข้าวสวย กินไม่ได้)

วันนี้กินเยอะ อาหารอร่อย ล้างมือ แปรงฟัน เช็ดหน้า มือ พ่อกับแม่กินแกงเห็ด + หน่อไม้ (ในบันทึก ลูกชมว่าพ่อทำอาหารอร่อย)

กิจกรรมซ้ำเดิมที่ลูกทำในแต่ละวันคือ ดู CD อ่านหนังสือธรรมะ สลับอ่านละคร ในบันทึกที่ยังไม่ได้เขียนเรียงเวลาไว้ชัดเจน มีแต่ กิจกรรมการกินยา อาหาร ฉี่ถ่าย และอ่านหนังสือ ดู CD ส่วนเรื่อง แทรกที่มี คือเรื่องลุงยุทธ เรื่องคนมาเยี่ยม ลูกเขียนไว้ทั้งหมด

\ma\\p\&\@

นอนสมาธิ ๐๕.๐๕ น. ถึง ๐๕.๓๐ น. (เปิดร่างกาย + อุทิศบุญ ให้หมอเทวดา ท่องพุท-โธ ไปด้วย) นอนต่อ จนถึง ๐๖.๓๐ น. ด้าน นอกยังมืด ฝนกำลังตก ว่าจะออกไปข้างนอก แต่ลูกป้าพร คือ พี่ แบ้งค์ยังนอนที่นอนอยู่ ปุ๋ยก็ตื่นแล้ว เมื่อคืนฝันว่า "เดินได้ แล้วเอา ลำไยมากิน แล้วแม่ยังทำทอดปลาดุก ส้มตำ คั่วไข่ อาหารมากมาย เดินได้คล่องมากเลย"

៤/៧/៥୭

อาตุ๊กถ่ายรูปไปให้ลุงยุทธดู ยิ้มให้ ถ่ายท้องกับหลังด้วย...ต้อง เริ่มกินฉี่ตัวเอง กินยาธิเบต น้ำอุ่น ตอน ๑๕.๔๐ น. มังคุดก็เริ่มหมด ฤดูแล้ว หวังว่าพ่อคงหาซื้อได้ มังคุดหมด ไม่รู้จะกินอะไร คงจะเป็น หมากเม่า พ่อคงแบกของหนักขึ้นมา กับปุ้ย แต่ก็นัดเวลาไว้กับน้ำนี้ ว่าจะลงไปช่วยแบกของขึ้นมา คงมาค่ำหน่อยเพราะปุ้ยเลิกเรียน ๕ โมง ครึ่ง ตอนเย็นต้องกินอาหารแบบแม็คโครไปโอติก ข้าวครูดกับงามั้ง

ไม่รู้จะเป็นยังไง น้านี้ต้องอยู่หน้าเตาตลอด ขนาดตุ๋นข้าวใช้เวลา 🖻 ชั่วโมง คั่วงาก็ต้องคนต้องเฝ้าอยู่ตลอด ส่วนมากอยากให้กินเครื่อง เทศ พวกตะไคร้คั่วกินแล้วตดเยอะมาก เขาบอกว่าดีแล้วช่วยขับลม อาบน้ำก็อาบน้ำต้มตะไคร้ กลิ่นหอมสดชื่นดีเหมือนกัน

ไม่รู้ว่าลุงยุทธจะไปอยู่ถ้ำพระฤาษีที่บ้านบัวตอนไหน ป้าอ้วนก็ คิดหนักผอมลง ลูกๆ ก็อยู่คนละจังหวัด ต้องเรียนหนังสือ น่าสงสาร แต่ว่าก็มีคนให้กำลังใจลุงยุทธเยอะมาก ไม่ว่าจะด้านอาหารทุกคน เอาใจใส่ลุงยุทธเป็นอย่างดี หมออัลซูมา หมอจากญี่ปุ่น มาตรวจ ร่างกายให้ลุงยุทธ แล้วบอกว่าให้ลูกมาอยู่ด้วยสัก ๖ เดือนไม่ต้องเรียน มาให้กำลังใจ ดูแลกันได้ไหม ลุงยุทธถึงกับน้ำตานอง คงสงสารลูก อยากให้ลูกได้เรียน ไม่อยากให้ลูกลำบาก แต่ลุงยุทธเดินได้ เราต้อง พยายามเดินให้ได้ ภายใน ๒ เดือนนับจากอยู่ที่นี่ แต่นี่ใกล้จะ ๑ เดือน แล้ว วันที่ ๖ ก็จะครบหนึ่งเดือน ยังเดินไม่ได้เลย หลวงพ่อจะมาวันที่ ๖ ไม่รู้จะเล่าเรื่องท่านมิลาเรปะให้ฟังยังไงๆ

อ่านหนังสือ "ลมหายใจแห่งขุนเขา" รออาบน้ำ ฉี่ใสกว่าตอนเช้า อาตุ๊กกำลังทำกับข้าว กระปุก (หมาของป่าน) ไปไหนก็ไม่รู้ เพราะวันนี้ ไม่ได้ผูกไว้ ส่วนน้ำนี้ น้ำปุ่น ไปไหนก็ไม่รู้ อาบน้ำต้มใบมะขาม + ตะไคร้ + ใบมะกรูด สดชื่นดี เปลี่ยนเสื้อผ้า หัวเข่าเริ่มอุ่น อาการดีขึ้นตั้งแต่ เปลี่ยนอาหาร อาปุ่นหุงข้าวเหนียว คงอดกินข้าวเหนียวอีกนานเลย แต่ ถ้าได้กินจะพยายามเคี้ยวให้นานที่สุด แม่ล้างถ้วยชาม อาตุ๊ก อาปุ่น คง กลับพรุ่งนี้ ไม่รู้ว่าน้ำนีจะกลับด้วยหรือเปล่า วันนี้ไม่รู้จะได้กินไข่ต้ม หรือเปล่า แต่องได้กิน

ตอนนี้ต้องควบคุมอาหารการกินมากขึ้น น้านีก็ได้เรียนรู้วิธีทำ อาหารสุขภาพมากขึ้น บางทีน้านีก็อาจจะกลับไปทำให้พี่แจนกินบ้าง

เพราะพี่แจนไม่ค่อยได้กินอาหารสุขภาพ เพราะต้องกินที่โรงเรียน ยิ่ง แย่กว่าเราเสียอีก (กระปุกก็วิ่งไปวิ่งมา เพราะปล่อยเชือกแล้ว) น้านี้ อาปุ่น อาตุ๊ก ช่วยกันยกแคร่มาตั้งแต่เที่ยง เอามาตากถ้วยชาม ทำ เป็นที่หั่นผัก วางนั่นวางนี่ กินยาญี่ปุ่น น้านีขูดชอล์กตามขาแคร่ ไม่ให้มดไปตอมอาหาร ต้มไข่เสร็จพอดี อยากกินไข่แดงบ้าง แต่ไม่ เป็นไร กินไข่ขาวใส่ชอสก็อร่อยเหมือนกัน

ฉี่ อาตุ๊กเตือนแม่ว่าอย่าลืมเก็บฉี่ไว้ตรวจ อาตุ๊ก อาปุ่น ตรวจฉี่ ให้กินได้ แต่ต้องเจือจางกับน้ำ กินฉี่ แม่ซักผ้า น้านีกำลังปิ้งมะเขือ เทศกับพริก อาปุนนึ่งผักที่หั่นไว้ อาตุ๊กลงไปรอถ่ายรูปพ่อกับปุ๋ยที่ แบกของขึ้นมา

๖ โมงกว่าแล้ว แต่ยังสว่างอยู่เลย อากาศเย็นสบาย แต่เปิด พัดลมไล่ยุง สุดท้ายฝนก็ไม่ตก มีแต่เสียงฟ้าร้อง น้ำนีตำแจ่วไว้ สำหรับผู้ใหญ่กิน เย็นนี้มีไข่ต้มหรือเปล่าไม่รู้ ที่ว่าไว้คงไม่ใช่ไข่ น่าจะ เป็นอย่างอื่น แต่อาตุ๊กก็บอกให้ต้ม

อ่าน "ลมหายใจแห่งขุนเขาแชงกรี-ลา ลีเจียง-ยาดิง" ต่อ นอน ลงเอง ฉี่ถ่าย ตอน ๑๘.๓๑ น. ถ่ายเหลืองปกติ น้ำนีทักทายกับ กระปุกเหมือนพูดกับคนเลย ยุงเริ่มมาอีกแล้ว ดู CD การ์ตูน ธรรมะ เริ่มหิวขึ้นมา ณ บัดนี้ อาตุ๊กขึ้นมา รอไม่ไหวแล้ว อาปุ่น อาตุ๊ก ตรวจ อาหาร กิน.....พ่อกับปุ้ยมาถึง เหนื่อยกันใหญ่เลย ซื้อ CD หนังสือ มาด้วย ฝนตก อาตุ๊ก พ่อ อาปุ่น แม่กินข้าว อ่านหนังสือ "ธิเบต หลั่งเลือดบนหลังคาโลก" อยากกินกล้วยกับข้าวเหนียว ก็กินไม่ได้ เลยประชดไม่พูดกับใคร

৫/ॴ/৫๑

อ่านหนังสือ "ธิเบตหลั่งเลือดบนหลังคาโลก" อ่านแล้วสงสารธิเบต แต่เขาก็สู้ "เป็นกำลังใจให้เด้อ" ต้องไปธิเบตให้ได้

ฉี่ ถ่าย ตอน ๐๖.๓๒ น. แม่เก็บฉี่เอาไว้ เหลือมังคุดอยู่แค่ ๓ ลูก แต่ไม่รู้ว่าจะกินได้หรือเปล่า เพราะมีแต่ลูกแข็งๆ แม่เปิดเพลง ธรรมะฟัง ปุ้ยยังไม่ตื่นเลย วันนี้ไม่รู้ว่าจะได้อาบน้ำตอนเช้าหรือเล่า แต่อยากอาบเพราะอาบแล้วสบายตัว สดชื่นดี แม่อุ้มออกมาด้านนอก อากาศดีมาก เย็นสบาย มีหมอกลอยขึ้นมา น้ำนี อาปุ่น ช่วยกัน หั่นผักเตรียมนึ่ง

อ่าน "ธิเบตหลั่งเลือดบนหลังคาโลก" ต่อ ท้องยุบลงกว่าเมื่อวาน (......ตรวจอาหาร....กินอาหาร.....) พยายามลดงาลง เพราะกินแล้ว หน้าบวม แม่นวดน้ำมันให้ นอนแต่ได้ยินทุกอย่าง อาปุ่น อาตุ๊ก พ่อ แม่ น้ำนี้ ปุ๋ย กินข้าว

นอนไม่หลับเลย ช่วงนี้อารมณ์ไม่ค่อยดี อาหารไม่ถูกปาก แต่มี ประโยชน์ต้องพยายามกิน ก็กินเท่าที่กินได้ อยากกินข้าวเหนียว เหมือนกับคนอื่นบ้าง ทั้งๆ ที่เคยกินได้ น่าจะให้กิน เห็นใจกันบ้างสิ ก็ลุงยุทธโตแล้ว ลุงยุทธก็อดกินได้น่ะสิ นี่เรายังเด็กอยู่ ก็อยากจะกิน เหมือนเด็กอื่นๆ บ้าง

ฟ้า ดิน ช่วยเห็นใจเด็กน้อยคนนี้ด้วยเถิด ให้หายจากโรคภัย ใช้เจ็บทั้งปวง กลับมามีสุขภาพที่เข็งแรงอีกสักครั้ง แล้วเด็กน้อยคนนี้ จะปฏิบัติตนเป็นคนดี ช่วยรักษาพระพุทธศาสนาเอาไว้โดยการบวชชี และศึกษาการแพทย์แผนธิเบต เอาไว้รักษาคนที่ยากจนและคนอื่นๆ ที่เจ็บไช้ได้ป่วย ขอให้คำขอของเด็กน้อยคนนี้ เป็นจริงด้วยเถิด

ฉี่ ถ่าย ดีที่พ่อไม่เก็บฉี่ไว้ จะได้ไม่ต้องกินฉี่ พ่อแม่ตรวจร่างกาย ตรวจอาหาร ตรวจเม็ดบัวให้ กินได้ แต่ ไม่กิน น้อยใจ

แม่รู้ว่าลูกต้องอดทนต่อความอยากกินในของอยาก และต้อง ทนกินสิ่งที่ไม่อยากกินมากขนาดไหน แต่ลูกแม่ก็ทำได้ จนในที่สุดลูก ไม่ต้องใช้ความพยายามอีกเลย

ตอนที่ ๑๓ โกนผม อยากบวช

กระปุก หมาเพื่อนรักของลูกต้องกลับไปบ้านบัว เพราะพ่อพา มันมาเยี่ยมลูกเพียงไม่กี่วันเท่านั้น วันที่มันกลับไปกับพ่อ ลูกมอง อย่างเข้าใจ แม้จะรักมันมากแต่ลูกก็รู้ว่ามันต้องกลับไป เพราะที่นี่ ไม่ใช่ที่อยู่ของมัน

ใกล้จะครบสองเดือนแล้วที่ลูกมาอยู่ที่วัดร่างกายผอมบางลงมาก จนกระทั่งเวลานั่ง (ส่วนมากแม่จะประคองให้ลุกนั่ง) ยังต้องระมัดระวัง เนื่องจากกล้ามเนื้อช่วงสะโพกแห้งไปหมดแล้ว มีแต่กระดูกและ ผิวหนังที่บอบบางห่อหุ้มอยู่เท่านั้น

บันทึกของลูกในช่วงนี้ มีเรื่องราวใหม่ๆ คละเคล้าบรรยากาศ สดชื่นของภูเขา ด้วยเรื่องของคนที่แวะเวียนมาเยี่ยม ซึ่งมีมากมาย ทั้ง ใกล้และไกล แต่ละคนล้วนห่วงใยในครอบครัวเรา

om/m/๕o

ครูเป้มาเยี่ยม พูดคุยให้กำลังใจกันหลายเรื่อง ครูเป้บอกว่า จะเอายาต้ม ยาพระอาจารย์ฝั้น ยานวดมาให้ ครูเป้ไปเอายา เวลา ๑๔.๓๕ น. กินฟักทอง ๑ กลีบ มังคุด ๔ ลูก ต้มจืดผัก ข้าวครูด งาคั่ว ครูเป้เอายามาให้ ครูเป้ทาน้ำมันให้

ครูเป้ของลูก คือครูเป้ สีน้ำ ที่เดินทางมาที่วัดเพื่อจะบวชและจำ พรรษาที่นี่ ก่อนจะบวชครูเป้มาเยี่ยมให้กำลังใจลูกบ่อยๆ แม้กระทั่ง ตอนที่บวชแล้ว ก็ยังมา

หลวงพี่เป้มาเอาขนมมาฝาก คงจะแอบมาเพราะว่าหลวงพ่อไม่ ให้มา เพิ่งบวชใหม่ วันนี้หลวงพ่อไม่อยู่...

แม่ไม่รู้ว่าระหว่างลูกกับครูเป้ คุยอะไรกันบ้าง แต่ดูเหมือนว่า ลูกมีสีหน้าที่สดใสทีเดียวเวลาคุยกัน

อีกกิจกรรมหนึ่งที่เข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ คือ การอ่านหนังสือ เมื่อ หลวงพ่อกลับจากกรุงเทพฯ พร้อมกับหนังสือหลายเล่มสำหรับลูก ท่าน บอกว่าอ่านจบแล้วช่วยสรุปให้หลวงพ่อฟังด้วยนะ ในบันทึก ลูกเขียน ธรรมะสำคัญเอาไว้บ้าง แต่ส่วนใหญ่ลูกจะบอกกับหลวงพ่อโดยตรง แม่ไม่รู้ว่าลูกเล่าอะไรท่านบ้าง

แต่ในบันทึกบอกถึงความถี่ในการอ่านของแต่ละวัน เรียกได้ว่า สลับกับการกินยา กินอาหาร และการบันทึกเลยทีเดียว

ระยะหลังๆ มานี้ ลูกจะนิ่งเงียบอยู่กับการอ่านหนังสือมากขึ้น เรื่องอาหารการกินดูจะเป็นปัญหาน้อยลง แต่ความห่วงใยยังส่งไปถึง คนอื่นๆ ตลอดเวลา เช่น พี่แจน ลูกน้านีที่ไม่สบาย ลูกจะเขียน จดหมายส่งกำลังใจไปให้ เขียนจดหมายถึงลุงยุทธฉบับที่สอง เมื่อรู้ว่า ลุงยุทธขึ้นไปรักษาตัวที่วัดถ้ำพระฤๅษีแล้ว หรือเวลาที่พ่อ หรือ แม่ ลง

๙๓

ไปข้างล่าง ถ้ากลับมาผิดเวลา ลูกจะเขียนว่า รอแม่มา.....ยังไม่มา หรือ พ่อมาช้า น้ำมันหมดหรือเปล่าไม่รู้ สิ่งเหล่านี้ทำให้แม่รู้ว่า ลูกไม่ได้ คิดถึงแค่ความเจ็บป่วยของตัวเองเท่านั้น

ต่อมา ลูกบอกว่าอยากโกนผม อาจเป็นเพราะจิตของลูกแนบ แน่นอยู่กับพระพุทธเจ้ามากแล้ว ดูจากการอธิษฐานจิตถวายผลไม้แก่ พระสงฆ์ ลูกจะใช้เวลานานขึ้น และสงบนิ่งมากขึ้น

om/m/๕๑

วันนี้เป็นวันอาสาฬหบูชา ซึ่งเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้แสดง ธรรมโอวาทปาติโมกข์ วันนี้เป็นวันที่เริ่มนับ ๑ และจะโกนผมปฏิบัติ ธรรมต่อไป

- o๕.๓๘ น. ตื่นนอน อากาศสดชื่น แจ่มใส
- o๕.๔๓ น. แม่ พ่อ ตื่น ฉี่ ถ่ายเหลืองเยอะ ไม่ค่อยย่อย เท่าไหร่
- ๐๖.๐๖ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น
- ob.๒๓ น. ออกมาด้านนอก กินกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก
- ๑๖.๓๐ น. ลุงชัยเพื่อนพ่อมาเยี่ยม ลุงชัยถ่ายทอดพลังจิต ให้ กำหนดลมหายใจเข้า-ออก ท่อง พุท-โธ พ่อชงกาแฟกิน
- ob.๔๑ น. อ่านรากเหง้าของสังสารวัฏ
- ob.๕๓ น. ป้าหมี น้ำตู่ น้องแยม มาเยี่ยม น้ำตู่กอด น้ำตู่ คงรักเด็กมาก ใจดี น่ารัก ให้กำลังใจหลายอย่าง
- o๗.๑๕ น. ตั้งจิตอธิษฐานภาวนา ถวายกล้วยน้ำว้า ๔ ลูก พ่อนำไปถวาย

- ๐๗.๕๔ น. พ่อ ป้าหมี น้ำตู่ ไปทำบุญตักบาตร และจะอุทิศ บุญให้ ทุกคนตั้งใจอุทิศบุญให้ ลุงพรกำลังวาด รปให้ เริ่มหิวข้าวแล้ว
- o๘.๐๕ น. กินฟักทอง ๒ กลีบ มังคุด ๔ ลูก ต้มจืดผัก ข้าว ครูด งาคั่ว ไข่ขาวใส่ซอส ธัญพืช ๒ ชิ้น
- ๐๘.๔๖ น. พี่น้องชาวบ้านติ้วมาเยี่ยม พ่อไปเอากับข้าวผู้ ใหญ่มากิน นอนหลับ
- ๐๙.๔๕ น. พ่อ แขกทุกคนกินข้าวกัน ตื่นนอน ฉี่ ถ่ายไม่ ค่อยแยอะ เหลือง แม่เปิดเพลงกรรมะให้ฟัง พ่อ อาบน้ำแล้วลงไปคุยกับแขก แม่ก็อาบน้ำต่อ ล้าง ถ้วยชาม
- ๑๑ ๗๓ น ฉี่ ถ่ายเหลือง
- ๑๑.๑๘ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น กินธัญพืช ๓ ชิ้น แม่ชงกาแฟกิน
- ๑๑ ๓๓ น พ่อ แม่ นวดน้ำมันงา น้ำมันว่านให้
- ๑๒.๐๕ น. พี่น้องทางสกลฯ มาเยี่ยม ตาผอง พ่อเสริม ป้า กิ้ม สาวเสริน ฉลอง สาวไก่ สาวเป้า ตาจึ อาติ๋ม อาดา อาวัช น้องเอิน หน่อนิ น้องเกมส์ มาเยี่ยม
- ๑๒.๔๐ น. กินฟักทอง ๑ กลีบ มังคุด ๔ ลุก ต้มจืดผัก หมก ง |ลาขาว ข้าวเหนียว ยาเอม |ไซม์ตั้ง เอ่อน น้ำหนอน ล้างมือ ฉี่ แม่กินข้าวครูด งาคั่วที่เราไม่กิน
- ๑๔.๐๐ น. ทุกคนกินข้าว ปิ้งปลา ส้มตำ ทอดไข่ กับข้าว อย่างอื่นมากมาย แม่ล้างถ้วยชาม ดูรูปที่พี่แจน วาด ส่งมาให้ ๓ รูป สวยมาก จะเอาให้ลุงเปี้ยก

กับลุงชัยดู คงจะชมว่าสวยมากเหมือนกัน ทุก คนช่วยกันทำกับข้าวเตรียมให้แขกทางมุกดาหาร ที่กำลังเดินทางมา

- ๑๔.๑๕ น. โกนผม ทุกคนตัดผมให้ก่อน แล้วแม่ชีโกนผม ให้ โกนเสร็จฝนก็ตก
- ๑๕.๑๓ น. แช่น้ำต้มสมุนไพร เปลี่ยนเสื้อผ้า เสียหลักล้ม ลงหัวโดนพื้น มืนหัวนิดหน่อย
- ๑๕.๓๖ น. กินยาธิเบต กินน้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น
- ๑๕.๔๒ น. พ่อชงกาแฟกิน
- ๑๖.๑๐ น. ป่าเฒ่า อาปลา มาเยี่ยม อาปลาบอกว่า จะเอา หนังสือธิเบตมาให้อ่าน กินกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก
- ๑๖.๒๓ น. ปุ้ย อาแจ๋ว น้องก้อง อาเกริก ย่า มา อาฝนก็มา อาฝนไม่สบาย อาหนิง เฟิร์นก็มา
- ๑๗.๕๕ น. อาจารย์บุญสรวลมา สอนหลายเรื่อง
- ๑๙.๕๕ น. ตั้งจิตอธิษฐานภาวนาถวายจตุปัจจัยเป็นเงินพัน กว่าบาท พ่อไปถวาย
- ๑๙.๒๐น. กินมังคุด ๒ ลูก ฟักทอง ๑ กลีบ ต้มจืดผัก ข้าว ครูด งาคั่ว ไข่ขาวใส่ซอส กินน้อย
- ๑๙.๔๓ น. ฉี่ ถ่ายดี เป็นก้อนเหลือง ย่อยดี
- ๒๐.๒๕ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น
- ๒๐.๓๐ น. เข้ามาด้านใน ฝนตก พ่อ แม่ ปุ๋ยกันข้าว
- ๒๑.๑๕ น. พ่อนวดน้ำมันงา น้ำมันว่านให้ แม่ล้างถ้วยชาม

- ๒๒.๒๐ น. ฉี่ ถ่ายเยอะ ไม่ค่อยย่อย กินฟักทอง ๑ กลีบ มังคุด ๓ ลูก ต้มจืดผัก ข้าวครูด งาคั่ว ไข่ขาว กับซอส กินน้อย แม่เปลี่ยนกางเกงให้ กำหนด ลมหายใจ เข้า-ออก ท่อง พุท-โธ
- ๑๐.๑๗ น. ฉี่ ถ่ายเหลือง กินฟักทอง ๑ กลีบ มังคุด ๓ ลูก ปวดบริเวณใกล้ก้นกบด้านขวา พ่อนวดตรงที่ ปวดให้ นวดหลัง ตั้งจิตอธิษฐานภาวนา กำหนด ลมหายใจเข้า-ออก ท่องพุท-โธ
- o๑.๕๕ น. กินกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก พ่อนวดบริเวณที่ปวดให้ กำหนดลมหายใจเข้า-ออก ท่องพุท-โธ
- om.mm น. พ่อแม่นวดให้ พ่อแม่กลุ้มใจมาก ฝนตกทั้งคืน นอนไม่ค่อยหลับ

ลูกโกนผมแล้ว และตั้งใจปฏิบัติธรรมจริงๆ เช้านั้น ลูกบอก แม่ว่า *"ปานจะกินเฉพาะผลไม้แล้วนะแม่"*

ตอนที่ ๑๔ เรื่องราวบางอย่างที่ลูกไม่ได้ละเลย

วันต่อๆ มา การบันทึกเริ่มลงเวลาอย่างละเอียด แม่เห็นลูก กดบันทึกเวลาไว้ในโทรศัพท์มือถือเป็นระยะ จากนั้นเมื่อมาเขียนใน สมุดจริงๆ ลูกจึงขยายข้อความให้ชัดเจนขึ้น กลายเป็นบันทึกที่ ละเอียดละออเรื่องระยะเวลาที่ใช้ทำกิจกรรม และบางอย่างที่แม่อ่านพบ จึงรู้ว่าเราอยู่ในสายตาของลูกเช่นกัน

୭ଟ/୩/୯୭

- ๐๕.๐๕ น. ตื่นนอน ฉี่ ถ่ายดี สีเหลือง เป็นก้อน ย่อยดี พ่อ กับแม่หอมแก้มกัน กอดกัน มีความสุข
- o ๕.๓๑ น. ทำบุญตักบาตรนิมนต์หลวงพ่อมาให้ได้ตักบาตร ที่กุฏิ วันนี้หลวงพ่อต้องไปสกลนคร
- ๐๕.๕๐ น. ฝึกหายใจ แบบออกเสียง ๖ แบบ บริหารแขนขาพร้อมหายใจ ฝึกบริหารขา (ใส่ถุงเท้า เท้ายุบลงทั้งสองข้าง)

ท้องนุ่มกว่าเดิม ยุบลง หน้าไม่บวม

- os.๔๑ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น
- o๗.o๙ น. ฉี่ ถ่ายเหลือง เยอะ ไม่ค่อยย่อย
- ๐๗.๒๖ น. กินน้ำเขียว ป้าเฒ่า อาปลา ก็กิน
- o๗.๓๑ น. กินผักบุ้งสด มะละกอห่าม ฟักทอง ๒ กลีบ มังคุด ๓ ลูก ต้มจืดผัก ข้าวครูด งาคั่ว ธัญพืช ๒ ชิ้น กินน้อย พ่อ ป้าเฒ่า อาปลา ปุ้ย ก็กิน ด้วยกัน วันนี้นั่งกินข้าวนานเกือบชั่วโมง แต่ก็ ไม่เหนื่อย
- o๘.๕๖ น. หลวงพี่เป้มา เอาขนมมาฝาก คงจะแอบมา เพราะหลวงพ่อไม่ให้มา เพิ่งบวชใหม่ วันนี้ หลวงพ่อไม่อยู่ พ่ออาบน้ำ
- og.๑๓ น. พยาบาลจากสกลนครมาเยี่ยม พรุ่งนี้จะกลับ ชื่ออามะนาว อาปุย
- ๐๙.๒๕ น. แม่ชีมาเยี่ยม มาดูผมที่โกน
- og. co น. แม่กับปุ้ย ช่วยนวดน้ำมันงา น้ำมันว่านให้ ฉี่ อา มะนาวก็นวดให้ด้วย นอนหลับ ป้าเฒ่า น้าพร ป้าหมี อาตู่ มาบอกลากลับ กอดอาตู่ก่อนกลับ คิดถึงทุกคน
- ๑๒.๑๓ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น พ่อไปเอายาที่ มุกดาหาร
- ๑๒.๒๐ น. กินมังคุด ๓ ลูก ต้มจืดผัก น้ำเขียว ธัญพืช ๒ ชิ้น ข้าวครูด งาคั่ว กินน้อยมาก งาคั่ว ๒ คำ

ปุ๋ยกินข้าวเสร็จก็ล้างถ้วยชาม แม่นอน

- ๑๓.๐๗ น. ปุ้ยเช็ดตัวให้
- ๑๓.๑๓ น. ปุ้ยนวดให้
- ๑๓.๔๔ น. ฉี่เยอะ ใส สีชา ปุ้ยนวดต่อ นอนหลับ
- ๑๕.๑๘ น. ตื่นนอน แม่ก็ตื่น ปุ๋ยนังหลับอยู่ พ่อยังไม่มา คง มาถึงตอนมืด
- ๑๕.๓๕ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น ยาญี่ปุ่น กินกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก
- ๑๖.๓๙ น. ฉี่ ถ่ายเป็นก้อนเยอะ ย่อยดี
- ๑๖.๔๔ น. แช่น้ำต้มสมุนไพร สระผม สดชื่นดี เปลี่ยนเสื้อผ้า
- ๑๖.๕๒ น. พ่อมาถึง ถ่ายรูปกับพ่อ
- ๑๖.๕๖ น. กินน้ำเขียว ปุ้ยก็กิน
- ๑๗.๑๕ น. แช่เท้าด้วยน้ำต้มสมุนไพร แม่กับปุ้ย ช่วยนวด เท้าให้ด้วย
- ๑๗.๓๑ น. กินมังคุด ๕ ลูก กล้วยน้ำว้า ๑ ลูก ข้าวเหนียว มะละกอห่าม เม็ดบัว ๑ ฝัก ธัญพืช ๒ ชิ้น พ่อ กับปุ้ยกินมะละกอที่เหลือ แม่นึ่งเห็ด พ่ออาบน้ำ
- ๑๘.๕๖ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น ฝนตก แม่ไป เก็บเตาถ่านที่ชายคากุฏิ
- ๑๙.๐๒ น. เข้ามาด้านในห้อง
- ๑๙.๑๒ น. พ่อนวดให้ นอนหลับ พ่อกับแม่ตรวจร่างกาย ตรวจอาหาร พ่อ แม่ ปุ้ย ช่วยเพิ่มพลังจิตให้
- ๒๑.๒๑ น. ฉี่เยอะ สีชา ฝนตก

o๑ .๕๓ น. ฉี่ ถ่ายไม่ค่อยเยอะ เป็นก้อน กินกล้วยน้ำว้า ๑

นอนหลับสบาย ตื่นแค่ครั้งเดียว แต่พ่อนอนไม่ค่อยหลับ เพราะ ไม่สบาย

ดีที่เราตื่นแค่ครั้งเดียว

ตอนที่ ๑๕ ความประณีตของจิต

พักหลังๆ นี้ลูกอ่านหนังสือเยอะมาก บางครั้งไม่มีหนังสือใหม่ มาให้อ่าน ลูกจะเฝ้ารอคนที่รับปากว่าจะเอาหนังสือมาให้ หรือว่าเมื่อ พ่อไปในเมือง ลูกก็รอว่าน่าจะมีหนังสือมาให้บ้าง

วันนี้พ่อต้องไปส่งปุ้ยที่มุกดาหารจะฝากให้พ่อหาไข่ไก่บ้านธัญพืช นิวทรี ปากกา พ่อต้องกลับมาก่อนบ่าย ๓ โมงเพราะว่ายาบ่าย ๓ โมง หมดแล้ว ขอให้ป้าอ้อยฝากหนังสือธิเบตมาให้ด้วยเถิด

การอ่านหนังสือที่มากและมีบางเล่มที่อ่านยาก ทำให้พ่อกับแม่ ฉงนใจว่าทำไมลูกจึงเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ถ้าค้นกลับไปดูในหน้าบันทึก เก่าๆ จะเห็นชื่อหนังสือแปลกๆ ที่เกี่ยวกับธิเบต อินเดียอยู่หลายเล่ม หรือที่เป็นเรื่องเมืองไทย หนังสือนั้นมักจะเป็นหนังสือธรรมะ

รายชื่อหนังสือบางส่วน ที่ลูกอ่านผ่านมา ในช่วงสองเดือน ธิเบต หลั่งเลือดบนหลังคาโลก อุทยานธรรม ของท่านมิลาเรปะ มิลากรูบัม
ชีวิตและคำสอนของซองคาปะ
ศิลปะแห่งความสุข
อนาคตอันเก่าแก่
พระราชวังกลางสายรุ้ง
รูป เงา ขุนเขา ทะเลสาป
ลมหายใจแห่งขุนเขา แชงกรีลา ลี่เจียง ย่าติง
หิมาลัยในความทรงจำ
ประวัติหลวงปู่มั่น
หลวงตาปล่อยเต่า
๓๕ อุบาสก พุทธสาวก
เบอร์มิวดา สามเหลี่ยมอาถรรพ์
ฯลฯ

ที่ลูกชอบอ่านมาก คือ อุทยานธรรมของท่านมิลาเรปะ และ ประวัติหลวงปู่มั่น ลูกเขียนไว้ว่า

หลวงพ่อเอาหนังสือเรื่อง อุทยานธรรมของท่านมิลาเรปะ มาให้ อ่าน อ่านแล้วลึกซึ้งดีมาก

ส่วนเล่มที่เกี่ยวกับประวัติหลวงปู่มั่น ลูกจะวางไว้ที่หัวเตียง ตลอดเวลา

เหตุนี้กระมัง ที่ทำให้ลูกมีความฝันที่จะไปเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ ที่ธิเบต

วันนี้อากาศดีมาก แต่ก็หนาวเย็นอยู่บ้าง กระปุกก็คงมีความสุข ด้วย อ่านหนังสือ หิมาลัยในความทรงจำ อ่านแล้วยิ่งกระตุ้นให้อยาก ไปธิเบตมากขึ้น ไปศึกษาศิลปวัฒนธรรม พระพุทธศาสนาและเรื่อง ต่างๆ ผู้ใหญ่ที่ชอบอ่านหนังสือแนวนี้ แม้จะอ่านมากและบ่อยเพียงใด ก็ไม่ใช่เรื่องที่น่าแปลกใจ แต่สำหรับลูก เด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ที่เคย ชอบอ่านการ์ตูนหรือหนังสือประกอบละครโทรทัศน์ กลับหันมาอ่าน หนังสือธรรมะ ที่มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งอย่างใจจดใจจ่อ หมายถึงสิ่ง ใดกัน

หากวัดความประณีตของจิตจากการเขียนบันทึกในแต่ละนาที่ นับว่าต้องมีจิตที่แน่วแน่ มีความสุขที่จะทำ เพื่อเชื่อมโยงไปถึงการ ดูแลร่างกายและจิตใจให้อยู่ในภาวะสมดุล แต่การอ่านหนังสือบางเล่ม ต้องใช้สมาธิจิตมากกว่า เช่น อุทยานธรรมของท่านมิลาเรปะ ผู้อ่าน จะต้องอ่านด้วยใจที่สงบนิ่ง จดจ่ออยู่กับถ้อยคำ จนจินตนาการไปถึง น้ำเสียงแห่งองค์คุรุผู้จารจารึกถ้อยคำนั้นได้เลยทีเดียว

ตอนที่ ๑๖ เตรียมตัวบวช

ชีวิตในแต่ละวันเป็นไปอย่างสงบเงียบ เพราะกิจกรรมหลักของ ลูกคือกินยา กินอาหาร อ่านหนังสือ สลับเขียนบันทึก ส่วนพ่อกับแม่ นอกจากจะต้องทำอาหาร ตรวจอาหาร นวด พอกยา อาบน้ำให้ อุ้มลูก ไปห้องน้ำ อุ้มมานอกห้อง ระยะหลังยังต้องอุ้มลงมาอาบแดดยามเช้าๆ ที่แคร่ไม่ไผ่หน้ากุฏิ และต้องผลัดเปลี่ยนกันลงไปข้างล่างเพื่อทำธุระ ส่วนตัว กับชื้อหาอาหาร

อ้อ มีความจำเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือ ที่วัดไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ เรื่องงานของพ่อที่พอวางมือลงได้บ้าง แต่ไม่ได้หมายความว่าหยุดนิ่ง ไม่ทำอะไรเลย พ่อจึงต้องลงไปโทรศัพท์ติดต่อเพื่อนร่วมงาน และซื้อ ของข้างล่างบ่อยๆ บางครั้งจะไปที่อำเภอเต่างอย บางทีก็ไปที่อำเภอ มุกดาหาร ระยะทางทั้งสองแห่ง ไม่ใกล้ไม่ไกลไปกว่ากัน ทุกครั้งแม่รู้ ว่าลูกเฝ้ารอพ่อ หากค่ำแล้วพ่อยังไม่มา ลูกเกรงว่าพ่อจะลืมเอาไฟฉาย ไป เพราะเวลาเดินขึ้นภูต้องมีไฟส่องทาง

ความห่วงใย และการเฝ้ารอพ่ออย่างนี้ ลูกมีอยู่กระทั่งคืนก่อน วันสุดท้าย

วันที่ ๒๔ กรกฎาคม หลวงพ่อเอาบทสวดคำขอบวชซีมาให้ลูกท่อง ระยะนี้ลูกเขียนว่า ไม่ค่อยมีเรี่ยวแรง หิวข้าวเร็ว และบางวัน ต้องนอนกิน เพราะไม่มีแรงนั่ง อาจเป็นเพราะลูกกินเฉพาะผลไม้ แต่ จากการสังเกต ลูกเขียนว่า ถ่ายเยอะ ย่อยดีมาก แสดงว่าร่างกายได้ นำเอาไปใช้ นั่นคือข้อสรุปของลูก

แต่ในคืนนั้น ยามดึกรอยต่อกับเช้าวันใหม่ ลูกเขียนว่า

om.๒๕ น. หิวมาก หัวสั่น หัวใจเต้นเร็ว เลยกินกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก อาการก็ดีขึ้น นอนหลับดี หนาว ไม่มีผ้าห่ม มีผืนเดียวบางๆ แม่ซักผ้าห่มเมื่อวาน แต่ไม่แห้ง

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ครบรอบ ๒๐ วัน สำหรับการกินอาหาร แมคโครไบโอติคส์แบบอิตาลี ลูกมีอาการหน้าบวมเล็กน้อย เพราะ แพ้อากาศตอนเช้า

 ๐๗.๐๖ น. กินยาธิเบต น้ำอุ่น กินยาญี่ปุ่น พ่อ แม่ และอา ปลา ช่วยกันผสมยาจีน ที่มีราคา ๑๒๐,๐๐๐ บาท (ได้มาฟรี) น้าสีพี่เกาะ ช่วยกันถางหญ้าเตรียม ทำโรงครัว ส่วนน้ำนี้ทำกับข้าวสำหรับตอนเที่ยง ลูกอธิษฐานจิตเปิดร่างกายให้หมอเทวดามารักษา แล้วตั้งจิต ภาวนา ถวายกล้วยน้ำว้าและส้ม แก่พระสงฆ์ พ่อไปถวายให้ เสร็จ แล้วจึงเอาน้ำอุ่นมาประคบเปลือกตา แก้บวม

o๘.๕๓ น. ลงไปอาบแดด แต่วันนี้แดดจ้านิดหน่อย พ่อ ลุง เปี๊ยก น้าสี พี่เกาะ กินข้าว แม่ น้านี กินด้วย

วันนี้มีของฝากจากหมออพภิวันท์ คือหนังสือหลายเล่มที่เกี่ยว กับธิเบต พ่อบอกให้น้ำสี พี่เกาะ ทำชั้นหนังสือให้

- ๑๕.๓๘ น. หลวงพ่อมา ท่องคำขอบวชชีให้หลวงพ่อฟัง ท่อง ผิดนิดหน่อย
- ๑๖.๑๐ น. รับแสงอ่อนๆ ยามบ่าย
- ๑๖.๑๘ น. ป้าน้อย ลุง......(ลูกไม่ทราบชื่อ) มาเยี่ยม แนะนำ ยาอะไรให้ก็ไม่รู้ ลุง.....ขอเขียนเรื่องเรา ลง อินเตอร์เน็ต
- ๑๙.๒๐ น. ย่า พ่อ ปุ้ย มา ปุ้ยเอาสมุดที่เพื่อนๆ เขียน คำอวยพรให้ มาให้อ่าน (คิดถึง)

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม แม่ต้องลงไปทำธุระที่สกลนคร แต่ก่อนที่ จะไปแม่ได้ตรวจร่างกาย ตรวจอาหารให้ลูก ทุกอย่างกินได้ รวมทั้งยา จีน วันนี้ลูกบอกว่า อาบแดดแล้วรู้สึกสดชื่น

og.๒๒ น. กินน้ำหลวงปู่ พ่อชงกาแฟกิน หลวงพ่อฝาก หนังสือมาให้อ่าน ๓ เล่ม เรื่อง สาวิกา วิถีแห่ง ความรู้แจ้ง และ คือเมฆสีขาวทางก้าวเก่าแก่

o ๙.๔๒ น. แม่กลับสกลนคร สั่งของแม่มากมายเลย

ช่วงกลางวันที่แม่ไม่อยู่ ในบันทึกของลูก มีคนมาเยี่ยมลูกหลาย กลุ่ม ล้วนแต่เป็นญาติสนิท ที่ขาดไม่ได้คือ ป้าเฒ่า ลุงเปี๊ยก อาปลา

> ๑๙.๐๕ น. แม่มาถึง ได้ของหลายอย่างมากมาย มีเห็ด มี ชุดขาว ๒ ชุด ทางร้านเขาอนุโมทนาบุญให้ และ อีกหลายอย่าง

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ลูกทำกิจกรรมทุกอย่างตามปกติ แต่วันนี้ มีฝนตกปรอยๆ ในช่วงเช้าจึงไม่ได้ลงมาอาบแดด อาการบวมที่ใบหน้า ลดลงแล้ว แต่มีบางอย่างที่ผิดสังเกตในเรื่องการขับถ่าย ลูกเขียนว่า

๑๘.๕๐ น. ฉี่เยอะ ใส สีชา ถ่ายเป็นอะไรไม่รู้ สีแดงๆ ๑๑.๕๘ น. ฉี่เยอะ ใส สีชา มีกลิ่นแอมโมเนีย พ่อนวดมือ ตั้งจิตอธิษฐานให้ เราอธิษฐานภาวนาเปิดร่างกาย อุทิศบุญ อโหสิกรรมให้เจ้ากรรมนายเวร

 สรุปของวันนี้ กล้วยน้ำว้า ๓ ลูก

 มังคุด ๖ ลูก

 ฉี่ ๑๐ ครั้ง

 ถ่าย ๖ ครั้ง

ไม่กินยาจีนต่อ (ยกเลิก) เพราะลืมกินตอนกลางวัน พ่อก็เลย โกรธแม่ บอกไม่ต้องกินแล้ว ดีเหมือนกัน กินยาเยอะ ไตทำงาน หนัก ตั้ง ๑๐ แคปซูล

ช่วงนี้เป็นฤดูกาลของเห็ด ในปารอบๆ วัดมีเห็ดงอกเยอะมาก บางวันแม่กับน้ำนี้ไปหาเห็ดมาทำอาหาร ลูกยังเขียนไว้อย่างอารมณ์ดี

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม

๑๔.๕๐ น. แม่กับน้ำนีไปเก็บเห็ดตั้งแต่ ๑๑ โมง ป่านนี้ยัง ไม่มา คงเมามันมาก กินเห็ดจนพุงกางแน่เลย

๑๙.๓๗ น. พ่อกลับจากหาซื้อมะพร้าวที่เขาวง บอกว่าลุงยุทธ อาการแย่แล้ว

๑๙.๔๒ น. กินน้ำมะพร้าว ๑ แก้ว หอมหวานมาก

และมีบางเรื่องที่ลูกเฝ้ามองเรา

๒๑.๐๘ น. เข้ามาด้านใน ไม่เห็นพ่อกับแม่คุยกันเลย ไม่รู้ โกรธกันเรื่องอะไร

๒๓.๓๐ น. ตั้งจิตอธิษฐานภาวนา เปิดร่างกาย อุทิศบุญ อโหสิกรรมให้เจ้ากรรมนายเวร กำหนดลมหายใจ เข้า - ออก ท่อง พุท - โธ

๐๒.๕๐ น. ทำสมาธิ ดูแสงเทียน นอนหลับสบายดี ตื่นแค่ ๒ ครั้ง

> กล้วยน้ำว้า ๔ ลูก มังคุด ๕ ลูก ฉี่ ๙ ครั้ง ถ่าย ๗ ครั้ง

อาจเป็นเพราะการกินเฉพาะผลไม้ ในวันหลังๆ ลูกบันทึกว่า ไม่ค่อยมีแรง และขอเปลี่ยนมาเป็นกินข้าวแทนผลไม้บ้าง ขณะที่การ ท่องคำขอบวชเป็นไปอย่างคล่องแคล่วแล้ว

วันที่ ๓๐ กรกฎาคม

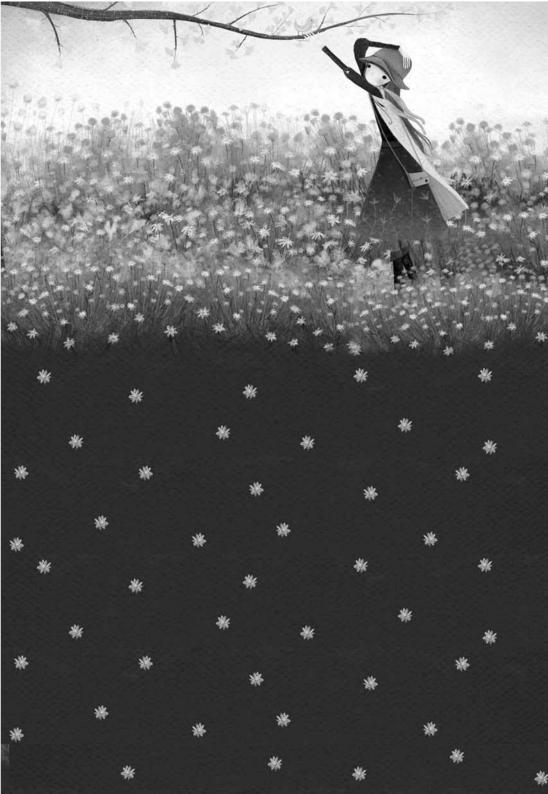
o๘.๑๑ น. หลวงพ่อมา ท่องบทสวดคำขอบวชให้ฟัง เสียง ดัง ฟังชัด จากนั้นก็ซ้อมรับศีล ต้องฝึกท่องคำ อาราธนาศีล ๘ เพิ่ม

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม

๑๖.๑๙ น. หลวงพ่อมาโปรด ท่องบทคำขอบวช เสียงดัง
พังชัด จากนั้นซ้อมรับศีล (อามะ ภันเต) หลวง
พ่ออุทิศบุญให้ และเทศน์สอนหลายเรื่อง ลึก
ซึ้งถึงพระพุทธเจ้ามาก

วันที่ ๑ สิงหาคม

วันนี้วันพระ และจะบวชชี เพื่อศึกษาพระธรรมคำสอนของ พระพุทธเจ้า

ตอนที่ ๑๗ บวชชี

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๑๘.๐๐ น. ลูกของแม่ กลายเป็นลูกขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในนามนักบวชหญิง ผู้ถือ ศีล ๘

ตอนทำพิธี หลวงพ่อถามว่าจะรับศีลข้อที่ไม่ถือเงินด้วยหรือเปล่า ลูกบอกว่า ไม่สามารถถือปฏิบัติในข้อนี้ได้ เพราะลูกตั้งใจว่า ถ้าหาย จากอาการป่วย ลูกจะเดินทางไปเรียนต่อที่ธิเบต การเดินทางและเล่า เรียนจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงิน การมีเงินไว้ใช้สอยและจัดการด้วย ตนเองได้ จึงยังต้องทำ

คืนนั้น ในท่ามกลางความสงัดเงียบของวัด แสงไฟสลัวรางจาก เปลวเทียนแท่งใหญ่ สาดจับผนังถ้ำเป็นเงาวิบวิบ ทุกคนที่นั่งอยู่ในถ้ำ ต่างใจจดจ่อกับภาพตรงหน้า คือลูกที่นั่งอยู่แถวหน้า สงบนิ่งในชุดขาว เบื้องหน้าของลูกคือหลวงพ่อ ที่นั่งอยู่ในที่สูงขึ้นไป

แม่หวั่นใจว่า ลูกจะประคองตัวนั่งตรงๆ ได้ไม่นาน เพราะปกติ ต้องนั่งพิงหมอนหนานุ่ม แต่คืนสำคัญเช่นนี้ แม้แม่จะเป็นห่วงลูกมาก แค่ไหน แม่เพียงนั่งอยู่ใกล้ๆ และเอาใจช่วย เพราะแม่เชื่อว่าลูก สามารถทำได้

ลูกแม่ ตอนที่ลูกท่องคำขอบวช ทุกคนในที่นั้นยิ่งนิ่งอึ้ง จาก ภาวะที่นิ่งเงียบอยู่แล้ว ยิ่งทำให้ความสงบสงัดแผ่ซ่านไปทั่ว เสียงของ ลูกที่กังวานออกมาจากจิตอันแน่วแน่ มีพลังเต็มเปี่ยม เรียกได้ว่า เป็น น้ำเสียงที่ออกมาจากดวงจิตอันห้าวหาญ จึงมีกังวานสดใสสะกดใจ คนฟังให้นิ่งงัน แม้น้ำเสียงจะขาดห้วงกระท่อนกระแท่นอยู่บ้าง แต่ พลังเสียงไม่ได้ลดน้อยลง

ลูกแม่...แม่ไม่ได้พูดเกินความจริง ทุกคนต่างยืนยันและบอกว่า เหลือเชื่อ...เหลือเชื่อเพราะว่าไม่มีใครคิดว่าลูกจะนั่งได้ตัวตรงๆ พนม มือได้นานขนาดนั้น และที่เหลือเชื่อที่สองคือ หลังจากผ่านพิธีบวชไป แล้ว ทุกคนนั่งสมาธินึ่งเงียบรวมทั้งลูก สิ่งที่แม่กังวลตลอดเวลาคือ กลัวว่าลูกจะทรุดลงเพราะไม่สามารถทรงตัวได้ ทั้งจากความอ่อนเพลีย และความผอมบางของร่างกาย ที่ไม่มีกล้ามเนื้อสะโพกมารองรับการ นั่งได้อีกแล้ว แต่ลูกกลับทำในสิ่งที่เกินคาดหมาย ลูกนั่งหลับตานิ่ง อยู่ในท่าสมาธิได้นานถึง ๔๕ นาที

นั่นคือครั้งแรกและครั้งเดียวที่ลูกนั่งสมาธิได้นานขนาดนั้น แม้ว่า วันพระต่อมา ซึ่งลูกจดจ่อเฝ้ารอการมาฟังคำเทศน์และทำสมาธิที่ ถ้ำ วันต่อมาลูกใช้เวลานั่งน้อยลง และการนั่งภาวนาที่ถ้ำ ลูกได้มา เพียงสองครั้งเท่านั้น แล้วลูกก็จากเราไป

แม่อดแปลกใจไม่ได้ที่ลูกไม่ได้เขียนเรื่องพิธีกรรมการบวชไว้เลย

บันทึกในวันที่ ๑ สิงหาคม ลูกเขียนเรื่องราวทั่วๆ ไป ในเรื่อง อาหารการกิน และญาติมิตรที่มาเยี่ยม วันนั้นเป็นคณะลุงยงค์ ป้าจ๋า ลุงขุน ป้าตุ๋ย จากขอนแก่นมาเยี่ยม และแม่สังเกตเห็นช่วงเวลาที่หาย ไป คือช่วงที่ทำพิธีกรรมอยู่ที่ถ้ำ

๑๖.๓๔ น. อาบน้ำต้มสมุนไพร สระผม เปลี่ยนเสื้อผ้า อาบ น้ำแล้วรู้สึกสดชื่นชื้น หอมกลิ่นสมุนไพรตามตัว

.......(ช่วงเวลาที่ขาดหายไปนี้ คือช่วงที่ทำพิธีบวช)...

๒๐.๔๒ น. กินยาธิเบต กินน้ำอุ่น

ตอนบ่ายๆ ของทุกวัน หลวงพ่อยังคงมาสอนธรรมะให้ลูกที่กุฏิ สม่ำเสมอ และตอนเย็นลูกจะทำวัตรเย็น เจริญเมตตาพรหมวิหาร

แม่พบว่ามีบางอย่างที่แปลกออกไปจากวันก่อนๆ เริ่มจาก วันที่ ๔ สิงหาคม

ในบันทึกนั้นมีเรื่องราวบางอย่างที่น่าสนใจเกิดขึ้น

ตอนที่ ๑๘ จิตอัศจรรย์

อาจเป็นเพราะว่าแม่อยู่กับลูกตลอดเวลา จนกระทั่งคิดว่าความ สงบนิ่งคืออาการปกติที่ลูกเป็นอยู่ แน่ล่ะ นิสัยของลูกไม่เหมือนเด็กอื่นๆ มาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว ลูกมีสมาธิมาตั้งแต่ตัวน้อยๆ แม่เคยเห็นลูก นั่งเล่นตุ๊กตาอยู่คนเดียว ทั้งแต่งตัวและหวีผมให้มันครั้งละนานๆ เป็นชั่วโมงสองชั่วโมงโดยไม่เบื่อ เพราะนั่นคือกิจกรรมของเด็กๆ ที่ ภายในใจอาจมีจินตนาการมากมาย แต่ขณะที่เป็นคนป่วย การใช้เวลา นิ่งเงียบอยู่กับตัวเองของลูก เช่น การเขียนบันทึกและอ่านหนังสือ ความ นิ่งเงียบที่เกิดขึ้น ทำให้ลูกดูคล้ายผู้ใหญ่คนหนึ่ง ที่แม้กระทั่งพ่อกับ แม่ก็ยังเกรงใจ ไม่กล้ารบกวน

สิ่งที่ลูกเป็น สิ่งที่ลูกทำ อาจไม่น่าแปลกใจนัก เพราะเราต่างก็รู้ ว่าลูกพยายามสงบนิ่งอยู่กับการทำสมาธิตามคำสอนของหลวงพ่อ แต่ มีบางอย่างที่แม่อ่านพบในบันทึก และคิดว่าลูกเองก็คงประหลาดใจ เช่นกันว่าสิ่งนั้นได้เกิดขึ้นแล้ว และในเวลาต่อมา ลูกสามารถใช้จิต ดวงนั้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการเยียวยาตนเองตามที่ หลวงพ่อสอนไว้

การเฝ้าดูจิต จนกระทั่งจิตเฝ้าดูกายทำงานอย่างต่อเนื่องตาม ธรรมชาติของมัน น่าจะเป็นอยู่ตลอดเวลา แต่สิ่งหนึ่งที่ลูกทิ้งไว้ให้เรารู้ คือ การบันทึกในรายละเอียดของการพิจารณากาย หลังจากที่มีการ พอกยาไปแล้ว

วันที่ ๙ สิงหาคม

บันทึก เริ่มตั้งแต่เช้าตรู่ มีเรื่องราวซ้ำเดิม คือ อาหาร การกิน กินยา และอาบน้ำสมุนไพร มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นคือ ทำ ยาพอก สูตรของแม่ชีถนอมศรี

๑๐.๔๕ น. บูชาพระรัตนตรัย ก่อนจะเริ่มทำยา (ยาพอก)
แม่ชีถนอมศรี บอกว่าสรรพคุณยาทำให้เจ้ากรรม
นายเวรกลัว แล้วออกไป (สรรพคุณนี้ เป็น
ความลับระหว่างลูกกับแม่ชี)

๑๑.๕๖ น. พอกท้อง พอกหัว

๑๒.๓๐ น. พอกท้อง พอกหัวเสร็จ
เย็นทั่วท้องและหัว
หายใจสบายขึ้น
เย็นไปถึงตับ
เย็นไปถึงสมอง
รู้สึกเหมือนมีอะไรมาดูดที่ตับ
โล่ง เบาสบาย

๑๒.๔๑ น. กินน้ำต้มสมุนไพร หญ้าคมปาว

ตอนพอกยา ตั้งจิตอธิษฐานเปิดร่างกาย อุทิศบุญ และอโหสิกรรมให้เจ้ากรรมนายเวร กำหนดลมหายใจเข้าออก ท่อง พุท - โธ ในบันทึกของวันนี้ นอกเหนือจากกินอาหาร กินยา นวด อาบแดด ยังมีการบันทึกว่า เปิดร่างกายให้หมอเทวดามารักษา อุทิศบุญ และ ภาวนาพุท - โธ ซึ่งกลายเป็นกิจกรรมหลัก ที่ลูกทำอยู่ตลอดเวลา

๑๖.๒๔ น. พอกท้อง และหัว ด้วยรากพรหมราชา แผ่เมตตาจิต กำหนดลมหายใจเข้า - ออก ท่อง พุท - โธ

๑๖.๕๓ น. พอกท้องและหัวเสร็จ
หายใจโล่ง สบาย
เย็นหัวและท้อง
ขาสั่น
รู้สึกมีอะไรมาดูดที่ท้อง
สมองปลอดโปร่ง

จากนั้นเป็นบันทึกถึงกิจกรรมเดิมๆ รวมทั้งสวดมนต์ทำวัตรเย็น และเปิดร่างกาย ภาวนาพุท - โธ

วันที่ ๕ สิงหาคม

ลูกดื่นมาทำวัตรเช้า ตั้งแต่ ๐๕.๔๐ น. และพอกท้องพอกหัว เวลา ๐๖.๓๓ น. เสร็จในเวลา ๐๖.๕๑ น.

ในบันทึกเริ่มมีความละเอียดของอาการทางกาย ที่เกิดจากการ พอกยามากขึ้น

๐๖.๕๑ น. พอกท้องและหัวเสร็จเย็นท้อง และหัวเย็นไปถึงกระดูก

รู้สึกมีอะไรมาดูดที่ท้อง หายใจโล่ง สบายท้อง เย็นทั่วหัว เย็นไปถึงหน้าผาก โล่ง เบาสมอง

ช่วงเที่ยง มีการพอกยาที่ท้องและหัวเหมือนเดิม ในบันทึก มี รายละเอียดของอาการทางกายเพิ่มมากขึ้น

๑๒.๕๐ น. พอกหัวและท้องเสร็จ
เย็นทั่วหัวและท้อง
เย็นถึงสะดือ
เย็นถึงกระดูกซี่โครง
เบาท้อง รู้สึกโล่ง
หายใจสะดวกขึ้น
รู้สึกมีอะไรมาดูดที่ท้อง
เบาหัว โล่งสมอง
เย็นถึงหน้าผาก
เย็นถึงตา

อีกทั้งอาการของร่างกายภายนอก ลูกยังเขียนว่า มือทั้งสองข้าง สีแดงลดลง เป็นสีปกติมากขึ้น

บันทึกในวันต่อๆ มา แสดงให้เห็นถึงการทำงานของจิตที่ ละเอียดขึ้นเรื่อยๆ แม่ดูจากบันทึกที่ว่าอวัยวะต่างๆ ตอบสนองการ พอกยาอย่างไรบ้าง น่าจะหมายถึงว่า ในทุกขณะจิต ลูกได้เฝ้าดูการ ทำงานของมันตลอดเวลา

วันที่ ๖ สิงหาคม

อฟ ๑๐ น พอกท้องและหัวเสร็จ เย็นทั่วท้องและหัว หายใจสะดวกมากขึ้น โล่ง เบาท้อง เย็นที่ตับมากขึ้น ดูดทั่วท้อง ดูดถึงปอด ดูดถึงคอ เย็นถึงต้นขา เย็นถึงกระดูกสันหลัง เย็นถึงกระดูกซี่โครง โล่งเขาหัวสมอง เย็นถึงหน้าผาก เย็นถึงตา เย็นถึงจมูก เบา สบายกายขึ้นมามาก รู้สึกว่าก้อนจะอ่อน

เป็นไปไม่ได้เลย ที่แม่จะมองข้ามการทำงานของจิตลูกในแต่ละวัน นั่นเป็นเพราะว่า บันทึกในแต่ละวันต่อจากนี้ คือความละเอียดอ่อน และวันเวลาที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในการเป็นนักบวชของลูก กับการเยียวยา ความป่วยไข้ของตนเอง

วันที่ ๗ สิงหาคม

o๗ oo น พอกท้องและหัวเสร็จ เย็นทั่วท้อง เบา โล่งท้อง หายใจสะดวก โล่ง เปล่งเสียงได้ดีขึ้น เย็นถึงกระดูกสันหลัง เย็นถึงกระดูกซี่โครง เย็นถึงต้นขา เย็นถึงต้นแขน เล็กน้อย เย็นถึงตับ มากขึ้น ดูดถึงปอด ดูดถึงคอแรงขึ้น ดูดถึงตับแรงขึ้น รู้สึกว่าท้องอ่อนมากขึ้น เขา โล่งหัวสมอง เย็นถึงหน้าผาก เย็นถึงตา เย็นถึงหู เย็นถึงริมฝีขาก เย็นที่กลางกระหม่อมมากขึ้น โล่ง เบาสบายตัว

ลูกแม่ บันทึกแต่ละวัน แม่เห็นถึงการดูกายที่ละเอียดขึ้นเรื่อยๆ หลังการพอกยา ด้านภายนอกร่างกาย ลูกบอกว่าสีแดงที่ฝ่ามือลดลง เสียงที่พูดมีพลังมากขึ้น และการหายใจก็ช้าลง แม่เห็นความละเอียดที่เพิ่มขึ้นในแต่ละวัน เช่น ลูกบอกว่า อาการ ของร่างกายแสดงรายละเอียดมากขึ้นเรื่อยๆ

วันที่ ๘ สิงหาคม

อตาศะ น พอกท้องและหัวเสร็จ เย็นทั่วหัวและท้องมากขึ้น เย็นลึกลงไปทั่วหัว และท้องมากขึ้น เบา โล่งท้องมากขึ้น เย็นทั่วท้องมากขึ้น เย็นถึงตับมากขึ้น เย็นถึงปอดมากขึ้น เย็นถึงคอมากขึ้น เย็นถึงต้นขามากขึ้น เย็นถึงต้นแขนมากขึ้น เย็นถึงลำคอมากขึ้น เย็นถึงต้นคอมากขึ้น ต้าเท้างานดีขึ้น า |อดทำงานดีขึ้น ปอดขยายใหญ่ขึ้น หายใจสะดวกขึ้น เริ่มหายใจปกติ ไม่หายใจเร็ว ดูดถึงตับมากขึ้น ดูดถึงท้องแรงขึ้น ดูดถึงปอดแรงขึ้น ดูดถึงคอแรงขึ้น โล่ง เบาสมองมากขึ้น

เย็นทั่วหัวสมองมากขึ้น เย็นถึงตามากขึ้น เย็นถึงหน้าผากมากขึ้น เย็นถึงจมูกมากขึ้น เย็นถึงริมฝีปากมากขึ้น เย็นถึงปากมากขึ้น เย็นลึกไปถึงรูหูมากขึ้น เย็นถึงหูมากขึ้น เย็นถึงแก้มมากขึ้น ดูดที่หัวแรงขึ้น เย็นถึงกลางกระหม่อมมากขึ้น ดดถึงตา เบา สบายกายมากขึ้น มีกำลังมากขึ้น มีพลังแขนมากขึ้น มีพลังขามากขึ้น จุดแดงที่มือลดลง ระบบย่อยอาหารทำงานได้ดีขึ้น ทุกระบบเริ่มทำงานได้ดี

ทุกๆ วันมีการพอกยา ๒ - ๓ ครั้ง แต่ละครั้งมีพัฒนาการของ ร่างกายที่ดีขึ้นเรื่อยๆ จากการเฝ้าสังเกตโดยใช้สมาธิจิต ในบันทึกมี เรื่องราวเดิมๆ และชื่อคนที่มาเยี่ยมทุกคน

วันที่ ๙ สิงหาคม ลูกพอกยา ๓ ครั้ง เช้าตรู่ เที่ยง และเย็น วันนี้ลูกได้ไปสวดมนต์ นั่งสมาธิที่ถ้ำด้วย

๑๘.๔๗ น. พี่เลย์อุ้มไปที่ถ้ำ

- ๑๘.๕๖ น. เริ่มสวดมนต์ ทำวัตรเย็น ออกเสียงได้ดี นั่ง สวดมนต์
- ๑๙.๑๐ น. นั่งสมาธิ ตั้งจิตอธิษฐาน อุทิศบุญ อโหสิกรรม ให้เจ้ากรรมนายเวร แผ่เมตตา กำหนดลมหายใจ เข้า-ออก ท่อง พุท-โธ
- ๑๙.๔๘ น. นั่งสมาธิเสร็จ (ใช้เวลา ๓๘ นาที)
- ๒๐.๐๑ น. พี่เลย์อุ้มกลับมากุฏิ
- ๒๐.๑๘ น. พ่อกลับมา ได้ของมาเยอะ พ่อบอกว่า ยอดรัก สลักใจ เสียแล้ว เสียอย่างสงบ

บันทึกวันต่อๆ มา บอกถึงอาการของร่างกายที่ปรับสภาพดีขึ้น เรื่อยๆ ขณะที่จิตเฝ้าสังเกตอาการได้ลึก กระทั่งเห็นก้อนในตับอ่อนที่ นิ่มมากขึ้นและเลื่อนต่ำลงเรื่อยๆ ในทุกวัน

เย็นถึง ตับ ปอด คอ ก้อน (เนื้อ)
เย็นถึง ต้นคอ ลำคอ สะบัก
เย็นถึง แขน ต้นแขน ศอก
เย็นถึง มือ ฝามือ นิ้วมือ
เย็นถึง ขา ต้นขา เท้า
เย็นถึง ฝาเท้า นิ้วเท้า ก้น
เย็นถึง ก้นกบ กระดูกสันหลัง
เย็นถึง หลัง ซี่โครง ไหล่
เย็นถึง กระดูกเขน
เย็นมากขึ้น เย็นลึกขึ้น

ดูดถึง ตับ ปอด คอ ก้อน (เนื้อ)
ดูดถึง ต้นคอ ลำคอ สะบัก
ดูดถึง แขน ต้นแขน ศอก
ดูดถึง มือ ฝามือ นิ้วมือ
ดูดถึง ขา ต้นขา เท้า
ดูดถึง ฝาเท้า นิ้วเท้า ก้นกบ
ดูดถึง ก้น กระดูกซี่โครง
ดูดถึง หลัง สันหลัง ไหล่
ดูดถึง กระดูกแขน
ดูดแรงขึ้น ดูดลึกขึ้น

ตับทำงานดีขึ้น
ปอดทำงานดีขึ้น
ปอดขยายใหญ่ขึ้น
หายใจสะดวกขึ้น
หายใจเป็นจังหวะ
หายใจล็กขึ้น
เปล่งเสียงได้ชัด
ตับ ก้อน ก้อนนิ่มขึ้น
โล่ง เบาสมอง

เย็นถึง กระหม่อม หน้าผาก ตา
เย็นถึง จมูก รูจมูก ปาก ริมฝีปาก
เย็นถึง แก้ม คาง ท้ายทอย
เย็นถึง หู รูหู กระโหลก หลอดลม
เย็นมากขึ้น เย็นลึกขึ้น

ดูดถึง กระหม่อม หน้าผาก ตา
ดูดถึง จมูก รูจมูก ปาก ริมฝีปาก
ดูดถึง แก้ม คาง ท้ายทอย ดูดถึง หู รูหู กระโหลก หลอดลม ดูดมากขึ้น ดูดลึกขึ้น

โล่ง เบาสบาย
ทุกระบบเริ่มทำงานดีขึ้น
ผายลมบ่อยขึ้น
ฉี่ ถ่ายปกติ
ถ่ายง่าย เป็นก้อน
อาหารถูกดูด นำไปใช้มากขึ้น

มือ เท้า ศอก เข่า อุ่นขึ้น
มือมีจุดแดงลดลง
มีกล้ามเนื้อ
มีเนื้อ มีหนัง
มีกำลังมากขึ้น
มีกำลังแขน กำลังขามากขึ้น
อารมณ์ดี กินได้
ไม่เหนื่อย โล่ง เบาสบาย มีกำลัง

วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ่ออุ้มลูกไปที่ถ้ำ ระหว่างที่รอหลวงพ่อและ คนอื่นๆ ลูกยังต้องนอนรอ และลุกนั่งเมื่อการสวดมนต์เริ่มขึ้น และ ลูกยังนั่งสมาธิ ใช้เวลานาน ๓๐ นาที

ลูกจบบันทึกของคืนนั้นว่า

พระจันทร์เต็มดวง สวยมาก

ตอนที่ ๑๙ บันทึกวันสุดท้าย

แม่ไล่สายตามองหาคำว่ามะเร็ง ในหน้ากระดาษบันทึกของลูก ตั้งแต่หน้าแรกจนกระทั่งหน้าสุดท้าย ในจำนวนกว่า ๓๐๐ หน้า ไม่มี สักคำเดียวที่ลูกจะเขียนถึงมัน

ไม่ใช่เฉพาะคำนั้นเท่านั้น เพราะไม่มีแม้กระทั่งคำรำพึงรำพันว่า เราจะหายไหมหนอ ลูกแม่คงไม่กลัวความตายแล้วจริงๆ แต่ใจแม่นี่สิ ที่รู้สึกเหมือนถูกกระตุกวาบในครั้งหนึ่ง เมื่อมีคนแปลกหน้าตามหลวง พ่อมาเยี่ยมลูก ขณะที่หลวงพ่อมาสอนธรรมะ คุณตาคนนั้น แกถามว่า ลูกป่วยเป็นอะไรเหรอ แม่นิ่งอึ้ง ไม่อยากตอบเพราะไม่อยากโกหก และ แล้วในนาทีต่อมา ผู้ที่ทำลายความเงียบอันชวนอึดอัดนั้นคือหลวงพ่อ ท่านพูดด้วยน้ำเสียงเรียบๆ ว่า

"เป็นมะเร็งในตับอ่อน"

แม่อยากจะสลายร่างไปในบัดดล รู้สึกช็อคชาไปทั้งตัว เพราะ กลัวว่าลูกจะสะเทือนใจรับไม่ได้กับความจริงนี้ แต่แล้วทุกอย่างก็ ดำเนินไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ลูกยังคงนั่งสงบนิ่งไม่มีปฏิกริยาใดๆ ที่แสดงว่าลูกได้ยิน บางทีลูกอาจจะรู้นานแล้ว หรือว่าเพิ่งจะรู้ แต่ดู เหมือนมันไม่มีความหมายใดๆ ต่อลูกอีก แม่ซึ่งนั่งอยู่ข้างๆ แอบ ชำเลืองดูลูก ก่อนที่จะก้มหน้า ซ่อนน้ำตาที่ปริ่มๆ ของตัวเอง

แม้แต่ในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ที่คุณหมออพภิวันท์ มาขอ สัมภาษณ์ลูกเพื่อจะนำไปเขียนลงในจุลสารมิตรภาพบำบัด คุณหมอ ถามว่า

"กลัวตายไหมคะ" ลูกตอบว่า

"ไม่กลัวค่ะ เพราะทุกคนก็ต้องตาย"

"แล้วเสียใจไหม ถ้าจะต้องตาย"

"ไม่เสียใจค่ะ เพราะทุกคนต้องตาย ถ้าไม่มีใครตายเลย ป่าน ตายคนเดียวก็คงจะเสียใจ"

ลูกแม่ คำถามที่ยากจะตอบสำหรับคนทั่วไป แต่ลูกของแม่มีคำ ตอบแล้วสำหรับตัวเองและทุกคน

คุณหมอถามอีกว่า

"มือะไรจะบอกพ่อกับแม่ไหมคะ"

ลูกนอนนิ่งเงียบไปชั่วครู่ แล้วน้ำตาก็ไหลอาบแก้ม นี่คือครั้ง แรกที่ลูกร้องไห้ ตั้งแต่มาอยู่ที่วัด ทว่า น้ำตาที่หยาดลงมานั้น ไม่ใช่ เพราะความเศร้าโศก

"เขารู้สึกตื้นตันใจ เมื่อนึกถึงพ่อกับแม่ จนพูดไม่ออก ใช่ไหมลูก" หลวงพ่อที่นั่งบนเก้าอี้โยก อยู่ทางหัวนอนลูกช่วยถาม ลูกพยักหน้ารับ ขณะที่จะยกมือขึ้นปาดน้ำตา

"แล้วมีอะไรจะบอกกับพี่สาวไหมคะ" คุณหมอถามอีก "อยากให้พี่เขาพักผ่อนบ้าง ไม่อยากให้เรียนหนักมาก เพราะ ตอนนี้ มีพื่อยู่กับคุณย่าเพียงสองคน อยากให้พี่ดูแลสุขภาพของตัว เองด้วย"

ดูสิ... สิ่งที่ลูกเป็นห่วงคนอื่นๆ มีแต่เรื่องสุขภาพ และความ พอดีของชีวิต

วันที่ ๑๙ และ /๑๐ สิ/หาคม /๑๕๕๑

ลุงยุทธเสียเมื่อตอนเช้า ขอดวงวิญญาณ จงไปสู่สุคติด้วยเถิด ๑๕.๓๔ น. หลวงพ่อมา บอกหลวงพ่อว่าลุงยุทธเสียแล้ว หลวงพ่อก็อุทิศบุญให้

เมื่อพ่อบอกว่า ลุงยุทธสิ้นใจแล้วที่บ้านพักในเมืองขอนแก่นเมื่อ คืนนี้ ลูกรับฟังอย่างเงียบๆ ไม่ได้ถามอะไรเพิ่มเติม ในบันทึกของลูก ยังคงเขียนในเรื่องเดิมๆ เพียงเพิ่มอาการของร่างกายขึ้นมาอีกหนึ่งอย่าง ที่เกิดขึ้นภายหลังการพอกยา นั่นคือลูกเห็นอาการดูดและความเย็นของ ยาที่แทรกลึกลงไปถึงเส้นเอ็นที่ขา จนสามารถขยับเข่า งอเข่าได้มากขึ้น

ระยะนี้ลูกจะอยู่ในสมาธิตลอดเวลา (นอนสมาธิ) และจะไม่พูด อะไรกับใครเลย ยกเว้นเมื่อต้องการให้ทำอะไรให้ สิ่งหนึ่งที่ลูกขอให้ แม่จัดเตรียมให้ คืออุปกรณ์การทำวัตรเย็น อันมีเบาะรองนั่ง หนังสือ สวดมนต์ เพราะทุกวันลูกจะตั้งใจทำวัตรเช้าและเย็น จนกระทั่งวัน สุดท้ายเท่านั้น ที่ลูกไม่มีเรื่ยวแรงลุกนั่งทำวัตรเย็นอีกแล้ว

วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑

ob.๔๕ น. ถ่ายเป็นก้อน ย่อยดี

 ๑๖.๕๓ น. กินแก้วมังกร มะละกอสุก น้อยหน่า ลองกอง ส้มเช้ง หมากเบน หมากเม่า น้ำต้มข้าว ข้าวเหนียว โรยเกลือ (กินน้อย) o๗.๒๓ น. กินผลไม้เสร็จ ใช้เวลา ๒๘ นาที ตั้งจิตอธิษฐาน อุทิศบุญ แผ่เมตตา อโหสิกรรม ถวายกล้วยน้ำว้า แก้วมังกร มะละกอ หมากเม่า น้ำนี้ไปถวาย

o๗.๓๘ น. แม่ขูดชาให้

๐๘.๐๐ น. (แม่อุ้ม) ลงมาอาบแดด

o๘.๓๒ น. (แม่อุ้ม) ขึ้นมาบนบ้าน สดชื่น มือ เท้า ศอก เข่า อุ่น มือมีจุดแดงลดลง อุ่น

๑๑.๓๐ น. กินมะละกอสุก น้อยหน่า ลองกอง ส้มเช้ง หมาก เบน หมากเม่า ไข่ขาวใส่ซอส ข้าวเหนียว

๑๒.๐๐ น. กินผลไม้เสร็จใช้เวลา ๓๐ นาที่

๑๓.๕๓ น. ฉี่ เยอะ ใส สีชา ถ่ายนิดหน่อย

๑๖.๑๘ น. กินหมากเบน น้อยหน่า ส้มเช้ง

๑๖.๓๑ น. กินผลไม้เสร็จใช้เวลา ๑๓ นาที่

บันทึกวันสุดท้าย สิ่งที่ขาดหายไปคือการพอกยา เพราะหลัง จากสี่โมงเย็นไปแล้ว ลูกมีอาการอ่อนเพลียลงมาก หลังจากกินอาหาร ลูกนอนหลับตานิ่งๆ จนตกค่ำ แม่จึงได้พอกยาให้ลูกอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ ใช้เวลาไม่นานนัก ก็เช็ดยาออกด้วยน้ำต้มสมุนไพร

ขณะนั้น แม่เชื่อว่า จิตของลูก ที่เฝ้าดูกายทำงานอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งกระแสแห่งการเกิดได้ดับไปพร้อมกับกายสังขารที่เสื่อมสภาพ ตามลำดับขั้นของธาตุทั้ง ๔ ในเวลา ๒๑.๓๐ นั้นเอง

ตอนที่ ๒๐ พิธีปลงศพ

ลูกสิ้นใจท่ามกลางวงล้อมของเหล่าผู้ที่รักและเมตตาลูก โดย เฉพาะหลวงพ่อซึ่งนั่งสมาธิสงบนิ่งตลอดเวลา ตั้งแต่ลูกมีอาการใกล้ จะดับ จนผ่านนาทีแห่งการพลัดพรากไปแล้ว ท่านก็ยังนั่งหลับตาทำ สมาธิอยู่อย่างนั้นอีกหลายนาที

แม่กับพ่อร้องให้ วนเวียนกอดลูบร่างลูก ด้วยความรักความ ผูกพันที่รัดรึงจิตของเราไว้อย่างแน่นหนา แม่รู้สึกเหมือนใจจะขาด ยามนี้มีเพียงอ้อมกอดพ่อเท่านั้นที่เป็นที่มั่นให้พึ่งพิง เราทั้งคู่กอดกัน แล้วร่ำให้ ไม่ต่างจากลุงเปี๊ยก ป้าเฒ่า หรือใครๆ ที่นั่งนิ่งปาดป้าย น้ำตาอย่างยากจะกลั้น

เพียงไม่นาน ทุกอย่างก็คลายจาง แม่ต้องตั้งสติอีกหน เพราะ ต้องจัดการกับสิ่งที่รออยู่ นั่นคืองานศพของลูก

หลวงพ่อท่านบอกว่า ในเมื่อเขาไปดีแล้ว เราก็ทำงานบุญให้เขา อย่างเรียบง่ายก็แล้วกัน ทางวัดจะเป็นเจ้าภาพให้ พรุ่งนี้เช้าทำบุญ ตักบาตรอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล ตอนบ่ายก็เผาเลย เพราะไม่มีความ จำเป็นอะไรที่จะยืดเวลาออกไป ในเมื่อร่างของลูกคือสิ่งที่ต้องแตกสลาย อยู่แล้ว จะซ้าจะเร็วไม่สำคัญ เจ้าของร่างได้ทำหน้าที่ของตัวเองได้ อย่างหมดจดแล้ว

ลูกแม่ คนที่น่าสงสารอีกคนคือพี่ปุ้ยของลูก พี่ปุ้ยมาถึงที่กุฏิ หลังจากลูกจากไปไม่นาน เขามาจากมุกดาหารกับน้ำๆ หลายคน แต่ ไม่มีใครบอกพี่ปุ้ยเลยว่าลูกเสียแล้ว ขณะที่เดินขึ้นภูมาอย่างเหนื่อยล้า อ่อนกำลัง เมื่อมาถึงสิ่งที่พี่เขาเห็นคือร่างลูกที่นอนทอดยาวอยู่บนเตียง ไร้ความรู้สึกใดๆ แล้ว พี่เขาผวาเข้าไปกอดลูกแล้วร้องไห้

คืนแห่งความเศร้าโศกของเราเริ่มทุเลาเบาบางลงบ้าง เพราะมี หลวงพ่อที่คอยให้สติ ท่านบอกว่าทุกอย่างก็ต้องเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่มีอะไรที่ไม่เกิดไม่ดับ แต่เราจะเข้าถึง เข้าใจ จนระงับความทุกขเวทนา ได้หรือไม่เท่านั้นเอง

รุ่งเช้า วันที่ ๒๒ สิงหาคม

สายฝนทิ้งรอยไว้เมื่อย่ำรุ่ง ความหนาวเย็นคลี่ห่มทั่วภูผา ใน หุบเขามองจากระเบียงกุฏิ หมอกหนาหนักยังซุกนิ่งอยู่เต็มหุบ แม่ เหม่อมองด้วยใจหม่น นึกถึงลูกที่เคยตื่นแต่เช้าแล้วนั่งดูหมอกขาว โพลนนั้นด้วยกัน

ครั้นแสงอาทิตย์สาดผ่านมาบางๆทุกอย่างเริ่มเคลื่อนไหวอีกครั้ง เหมือนละอองไอหมอกที่ค่อยๆ จางหายไปในที่สุด

พิธีกรรมยามเช้า เป็นไปตามปกติของชาววัด เสร็จจากนั้น เรา จึงนำหีบศพของลูกมาไว้ที่ศาลาใหญ่ เพื่อที่ญาติมิตรจะได้มาคารวะศพ อย่างสะดวก ศาลาใหญ่หลังนี้เป็นอาคารสองชั้น อยู่ด้านหน้าของวัด เป็นที่รับรองแขกคณะใหญ่ๆ อยู่แล้ว วันนั้นคนที่รู้ข่าวเดินทางมาร่วมงานศพลูกทั้งใกล้ทั้งไกลมากมาย หลายร้อย แม้ว่าเป็นการจัดงานศพที่กระชับเวลาให้สั้นที่สุด หลายคน ที่มางานศพลุงยุทธ มาจากภาคเหนือ ภาคใต้ เมื่อรู้ว่าลูกเสียแล้ว พวกเขาก็มาร่วมงานของลูกด้วย เพราะล้วนแต่รู้จักมักคุ้นกับพ่อ และ มีอยู่หนึ่งคณะ ที่เดินทางมาทำกิจกรรมเข้าค่ายที่ศูนย์อินแปงพอดี คือ ทีมอาจารย์ซาโตมิ กับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยคูคูคาอิน อาจารย์ ท่านนี้ สนิทสนมกับลูกตั้งแต่ลูกยังตัวเล็กๆ เพราะท่านจะพานักศึกษา มาจัดกิจกรรมเรียนรู้ธรรมชาติที่บ้านเราทุกปี จนท่านมีความรักต่อพ่อ เหมือนลูก และรักลูกเหมือนหลาน การมาค่ายครั้งนี้ กลับกลายเป็นว่า ต้องมาร่ำลาลูกเป็นครั้งสุดท้ายด้วย

งานศพลูก แม่คงต้องขอบคุณใครๆ มากมาย เพราะไม่ว่าจะ เป็นอาหารที่เลี้ยงรับรองแขก ที่เป็นมังสวิรัติ และการเตรียมสถานที่ที่ จะเผา หรือเชิงตะกอน ที่ต้องหาไม้ฟืนมาให้มากพอเพียงและรวดเร็ว ทุกอย่างสำเร็จได้เพราะพี่น้องชาวบ้านละแวกใกล้ไกลทั้งหลายที่ช่วยกัน

ราวๆ บ่ายสามโมง ทุกคนเคลื่อนมาที่เชิงตะกอน ริมหน้าผา ใกล้กุฏิที่ลูกอยู่ หลวงพ่อกับคณะสงฆ์ได้ทำพิธีสวดและเป็นประธาน ฌาปณกิจ จากนั้นเปลวเพลิงก็ลุกไหม้ร้อนแรง ท่ามกลางอากาศมัวซัว เมฆหมอกห่มคลุมทั่วภู และหัวใจทุกคนที่เฝ้าดู คงไม่ต่างกันกับ บรรยากาศนั้นสักเท่าใด

ลูกแม่ ลูกคือร่างแรก ที่ทรุดลงแนบแผ่นดินบนภูสูงแห่งนี้ ด้วยเมตตาบารมีของหลวงพ่อท่านอย่างแท้จริง

* * * * * * *

* , * * * * * * * * * *

ตอนที่ ๒๑ จะไม่ใช่เพียงแค่ความทรงจำอันงดงาม

รุ่งขึ้นอีกวัน หลังจากเก็บอัฐิของลูกแล้ว ความเศร้าโศกค่อยๆ ถอยห่างไปจากเรา ในตอนสาย พ่อได้ประกาศเจตนารมณ์ให้แก่ญาติ มิตรทั้งหลายทราบว่า พ่อจะตั้ง "กองทุนแม่ชีป่าน" ขึ้น เพื่อเป็นการ สนับสนุนกิจกรรมด้านธรรมะ แก่เยาวชนตามเจตจำนงค์ของลูกที่เคย บอกกับใครๆ ไว้ว่า อยากทำงานสืบต่อพระพุทธศาสนา แม่เชื่อว่า ในขณะที่พ่อกล่าวคำขอบคุณทุกๆ คนที่นั่งอยู่ในถ้ำ ตอนนั้น ลูกได้รับรู้ ด้วยเป็นแน่แท้

"ไม่เพียงแค่พ่อแม่และญาติพี่น้องใกล้ชิดเท่านั้นที่เลี้ยงดูแม่ชี ปานมา ที่ผ่านมานั้น มีทั้งพี่น้องชาวบ้าน โดยเฉพาะเครือข่ายอินแปง และมิตรสหายทุกคนได้ช่วยกันเลี้ยงจนเติบโตมา จนเป็นคนทั้งดี ทั้งเก่ง ทั้งอดทนและอะไรต่างๆ ที่ดีงาม ที่ผมพูดแบบนี้ไม่ใช่ว่าลูกคนนี้ตาย แล้วก็มายกย่องเขา แต่เขามีหลายอย่างเกินความเป็นเด็ก ที่ได้เรียนรู้ จากทุกๆ คนที่เขาใกล้ชิด" "ลูกผมตัดสินใจมาอยู่ที่วัดนี้ วันที่มา คุณแม่ผมร้องให้ เพราะ ทางขึ้นมาวัดลำบากมาก คลื่นติดต่อทางโทรศัพท์ก็ไม่มี และได้พี่น้อง บ้านติ๊วช่วยหามลูกผมขึ้นมา คิดดูแล้วก็น่าเป็นห่วง ตามที่ท่านกังวล เพราะหากป่วยหนักมาก จะมีใครมารักษาให้ในวัด คุณแม่เจ็บปวด เรื่องพ่อที่พึ่งเสียไปไม่นาน และหลานที่เป็นมะเร็ง จนต้องร้องให้ ตัดพ้อผม ผมก็ไม่รู้จะพูดช่วยแบบไหน จนได้หลวงพ่อ ช่วยอธิบาย เรื่องจิตให้เข้าใจ และตัวผมเองได้เห็นลูกสาวแผ่จิตเมตตา เห็นการอ่าน รวมทั้งการศึกษาต่างๆ ด้วย ลูกผมไม่เพียงอ่านหนังสือมาก หนังสือ แต่ละเล่มหนาเป็นสี่ห้าร้อยหน้า อ่านประมาณว่าหากเปรียบเทียบว่า เอาหนังสือการ์ตูนมารวมกันแล้ว ประมาณสามร้อยเล่ม และอ่าน หนังสือธรรมะ เกี่ยวกับเรื่องพระพุทธเจ้า หนังสือแปลจากประเทศต่างๆ เขารู้สึกสนุกที่ได้อ่าน เขามีความฝัน มีความสุขไปแบบนั้น.."

"แต่ที่สุด ทั้งหมดเป็นสัจธรรมอย่างหลวงพ่อว่า โรคมะเร็งเมื่อ ถึงเวลาแล้ว กำลังเราก็อ่อนลงไป และกำลังเราไม่เพียงพอจนสุดท้าย ลูกผมก็จากไป"

"สถานการณ์ที่ลูกผมจากไป ที่เห็นได้ว่าลำบากนิดหนึ่งก็คือ ตอนที่เขาก่อนจะเสีย มีอาการกึกกักในหูในปากเล็กน้อย มีอาการกัดลิ้น นิดหนึ่งและผ่อนคลาย ค่อยๆ หมดลมหายใจ ถามว่าเจ็บไหม ไม่ ปวดไหม ไม่ ร้อนไหม ไม่ ยกมือขึ้นไหว้ แล้วก็จากไป"

น้ำเสียงพ่อเริ่มสั่นเครืออีกแล้ว

"สิ่งที่ผมได้ คือมีแต่คนมาช่วย มาให้ ผมต้องขอบคุณ ผมไม่มี เงิน ไม่มีหลักประกัน เพราะไม่ใช่ข้าราชการ แต่ว่าผมมีพี่น้อง คนนั้น คนนี้ ให้มาตลอด ให้จนเหลือ"

"สิ่งที่พูดในสุดท้ายนี้ คือ ผมตั้งใจ จะนำเงินที่ทุกคนช่วยทำบุญนี้ มาเป็นกองบุญ โดยขออนุญาตใช้ชื่อว่า **กองบุญวิมุตตา** คือชื่อลูกสาว ผมเอง ตั้งเป็นทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้รู้จัก เข้าใจ และหาทางแก้ไข หาทางออกในการรักษาโรคมะเร็ง ให้ได้มากขึ้น และดีกว่านี้ ไม่ว่าจะ เป็นแผนปัจจุบัน หรือแพทย์ทางเลือก โดยพยายามใช้ประสบการณ์ จากลูกสาวและคนอื่นๆ โดยจะเอาเงินจากพี่น้องที่บริจาคเข้ามา และ ในขณะที่พี่น้องชาวบ้านทำบุญ ผมซึ้งใจพี่น้องบ้านเก่า บ้านบัว และ บ้านอื่นๆ แต่ที่ผมต้องขอบคุณคือ พี่น้องบ้านกกตูม ซึ่งผมเองไม่รู้จัก ชื่อ ไม่เคยเห็นหน้า แต่รู้จักสามสี่คนที่นี่ตามที่หลวงพ่อแนะนำให้รู้จัก นอกนั้นผมไม่รู้จัก แต่พี่น้องเอาข้าว เอาเงินห้าบาท สิบบาท ยี่สิบบาท มาให้ ผมเห็นค่าของเงินเหล่านั้น ผมเป็นคนจน เป็นคนทุกข์ ผมเห็น เงินเหล่านี้ผมไม่ใช้ ผมจะเอาเงินมารวบรวมเป็นกองทุน และมั่นใจว่า จะมีคนมาช่วยค้นหา หรือถอดความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งให้ได้มากกว่านี้ "

"ผมไม่ยอมแพ้เด็ดขาด ผมสูญเสียลูกผมไป แต่ผมต้อง เอาชนะเรื่องเหล่านี้ให้ได้ แต่ไม่ใช่ผมคนเดียว ซึ่งต้องอาศัยเพื่อน และคนรู้จักมีความรู้เรื่องสุขภาพเข้ามาช่วยกันดูแลร่วมกัน"

"รวมทั้งผมจะสนับสนุนกิจกรรมด้านธรรมะ ให้แก่เยาวชนใน ท้องถิ่นบ้านเรา ได้รู้จัก ได้เข้าใจพระพุทธศาสนา เพื่อการรู้จักตัวเอง และพึ่งพาจิตใจตัวเอง ได้ในที่สุด เหมือนที่แม่ชีป่านได้ทำเอาไว้"

"เนื่องจากเป็นธรรมเนียมประเพณีของเครือข่ายอินแปง ที่มีทุน สวัสดิการช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก เงินก้อนนี้ที่ผมได้รับมา ก็จะนำ มาดำเนินการเป็นกองบุญต่อไปด้วย"

ลูกแม่ ผ่านมาเกือบหนึ่งปีแล้ว ที่ลูกจากไป กิจกรรมจากกองทุน ของลูกได้ดำเนินไปบ้างแล้ว โดยเฉพาะด้านการอบรมธรรมะแก่เยาวชน ที่เรียกว่า "เขียนภาพ วาดใจ" ที่ครูเป้ของลูก มาเป็นครูผู้ถ่ายทอดให้ แก่กลุ่มเพื่อนๆ ของลูกที่บ้านป้าเฒ่า ลุงเปี้ยกไงจ๊ะ

ตอนที่ ๒๒ ดวงธรรมที่ส่องทาง

ลูกรักของแม่ ทุกอย่างที่เกิดขึ้น ทำให้เรารู้จักคำว่าสูญเสียได้ อย่างลึกซึ้ง แม้แต่แม่เองก็ยังต้องครุ่นคิดย้อนหลังไปว่า ถ้าสามารถ ย้อนเวลาไปแก้ไขหรือป้องกันการจากพรากที่แสนจะรันทดนี้ได้ใน ตอนไหน ได้บ้าง แม่ก็ทำ

ถ้าแม่รู้ว่าลูกจะอยู่กับเราไม่นาน แม่จะไม่ส่งลูกไปอยู่กับคนอื่น แม้คนนั้นจะเป็นปู่กับย่าก็ตาม

ถ้าแม่รู้ว่าลูกป่วยหนักและมีเวลาเหลืออีกไม่นานนัก แม่จะไม่ เชื่อหมอที่วินิจฉัย ถ้ารักษาลูกได้ด้วยวิธีใดๆ เพื่อให้ลูกหายขาด แม่ก็ จะทำ

แต่ก็นั่นล่ะ พูดไปเมื่อสายเสียแล้ว จะมีประโยชน์อะไรที่จะรำพัน ดังนั้น สิ่งที่พอจะทำได้ คือ แม่อยากบอกกับคนที่เป็นพ่อแม่ทุกคนว่า อย่ามอบความรับผิดชอบเรื่องสุขภาพของลูกให้กับคนอื่นทั้งหมด พ่อ แม่ต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย ยิ่งมากเท่าไหร่ยิ่งดี เพราะเมื่อเกิด ความผิดพลาด ความเสียใจจะได้ไม่เกิดขึ้นมากนัก

และเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคนในครอบครัว คือ เรื่อง ภาวะกดดันจากความเครียดที่จะเกิดขึ้นกับทุกๆ คน ในสถานการณ์ที่ ต้องดูแลคนป่วย เราแทบจะป่วยตามไปด้วย เพราะเวลาพักผ่อนมี น้อยลง สำหรับพ่อแม่ นับว่าโชคดีแล้ว ที่หน้าที่การงานไม่บีบรัดจน ต้องเป็นกังวล และเราสามารถจัดเวลาในการดูแลลูกได้มากกว่าสิ่งใด แต่ไม่ได้หมายความเราจะไม่เครียด บางครั้ง ที่ลูกเขียนว่าทำไมพ่อ กับแม่ไม่คุยกัน โกรธกันเรื่องอะไร แม่ลืมเรื่องที่โกรธนั้นไปแล้วล่ะลูก แต่ยอมรับว่ามีอารมณ์กระทบกันบ้าง เพียงแต่ต่างฝ่ายต่างรู้จักที่จะ ถอยออกมาอยู่เงียบๆ ในมุมของตัวเอง บางครั้งแม่ก็ถือโอกาสหลบ มาอ่านหนังสือ ซึ่งลูกก็รู้ เพราะแม่เห็นในบันทึกหลายตอนที่ลูกเขียนว่า แม่คงแอบไปอ่านหนังสือสอบ

ในที่สุด ปีนี้ แม่ก็เรียนจบปริญญาตรีแล้ว เหมือนเป็นรางวัล แห่งความฝันที่ลูกเฝ้าฝันแทนแม่ เสียดายที่ลูกไม่ได้อยู่ร่วมดีใจด้วย แต่ลูกคงรับรู้ได้

น่าแปลก มาถึงวันนี้ แม่คิดว่าเราจะเป็นอะไรก็ได้ แต่สิ่งที่สำคัญ กว่าการเป็นอะไรนั้น คือ การเป็นคนที่มีความทุกข์ให้น้อยที่สุด หรือ ไม่มี ความทุกข์เลยยิ่งดี

ดังนั้นเกือบทุกวันพระ หรือเมื่อมีโอกาส พ่อกับแม่จะมากราบ หลวงพ่อ มาทำบุญตักบาตร แล้วค้างคืนปฏิบัติธรรมที่วัด เพื่อส่งแรง บุญแรงกุศลไปถึงลูก นอกจากที่วัด เวลาที่อยู่บ้าน เราก็สวดมนต์นั่ง สมาธิเช่นกัน

แม่อยากบอกลูกอีกครั้งว่า ลูกคือดวงใจของแม่

แต่ที่เหนือกว่านั้น ลูกคือดวงธรรม ที่ส่องนำทางสว่างไสวอยู่ ในใจของแม่ตลอดเวลา...ลูกรัก

อยามอบความรับผิดชอบ
เรื่องสุขภาพของรูก
ให้กับคนอื่นทั้งหมด
พ่อแม่ต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย
ยิ่งมากเท่าไหร่ยิ่งดี
เพราะเมื่อเกิดความผิดพราด
ความเสียใจจะได้ไม่เกิดขึ้นมากนัก

www.kanlayanatam.com Facebook : Kanlayanatam